

ความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการและคุณภาพการสอบบัญชี
ที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย

Social Responsibility, Corporate Governance Mechanisms, and Audit Quality
Affecting the Operations of Companies Listed on The Stock Exchange
of Thailand

สุกัญญา สดชื่น
SUKANYA SODCHUEN

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2564

ความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการและคุณภาพการสอบบัญชี
ที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย

Social Responsibility, Corporate Governance Mechanisms, and Audit Quality
Affecting the Operations of Companies Listed on The Stock Exchange
of Thailand

สุกัญญา สดชื่น
SUKANYA SODCHUEN

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการ และ
คุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัท
ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ชื่อ นามสกุล นางสาวสุกัญญา สดชื่น

ชื่อปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชา การบัญชี

คณะ บริหารธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข

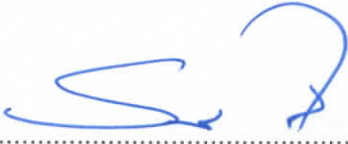
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรศิริ ดิสสร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข)

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

.....คณบดีคณะบริหารธุรกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนาวลี ไม้สัก)

วันที่ 12 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2565

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการ และ คุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงาน ของบริษัทที่ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ชื่อ นามสกุล	นางสาวสุกัญญา สดชื่น
ชื่อปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
กลุ่มวิชา	การบัญชี
คณะ	บริหารธุรกิจ
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 76 บริษัท ข้อมูลการเงินประจำปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 ถึงปี พ.ศ.2563 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และสถิติอนุมาน ได้แก่ วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษา พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (PRCI) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) ด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (EN) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) ด้านการมีนวัตกรรมและเผยแพร่วัตกรรม (CSRI) มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) ด้านการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (CID) มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) ด้านการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (SFOP) มีความสัมพันธ์ทางลบกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) และด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (AC) มีความสัมพันธ์ทางลบกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) สัดส่วนการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) จำนวนครั้งในการประชุม (NBM) มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และส่วนแบ่งการตลาด (MS) และสัดส่วนการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS)

มีความสัมพันธ์ทางลบกับมูลค่าบริษัท (NVP) ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) ค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้า LN (compensation) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับมูลค่าบริษัท (NVP)

คำสำคัญ: การเปิดเผยข้อมูล, ความรับผิดชอบต่อสังคม, ผลการดำเนินงาน

Thesis Title	Social Responsibility, Corporate Governance Mechanisms, and Audit Quality Affecting the Operations of Companies Listed on The Stock Exchange of Thailand
Author	Miss Sukanya Sodchuen
Degree	Master of Business Administration
Field Study	Accounting
Faculty	Business Administration
Academic Year	2021

ABSTRACT

The research objective was to study social responsibility, corporate governance mechanisms, and audit quality that affect the operations of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. The population used in this study was 76 companies listed on the Stock Exchange of Thailand. The annual financial data was from year 2016 to 2020. The data were analyzed using descriptive statistics such as mean, standard deviation, percentage, and inferential statistics such as correlation analysis (Pearson's Correlation Coefficient) and Multiple Regression Analysis.

The study found that the social responsibility on consumer responsibility (PRCI) was positively correlated with market share (MS). Environmental stewardship (EN) was positively correlated with Return on Assets (ROA) and company value (NVP). Innovative and outreach (CSRI) is negatively correlated with Return on Assets (ROA) and company value (NVP). Community or social development (CID) was negatively correlated with Return on Assets (ROA) and company value (NVP). Fair operation (SFOP) was negatively correlated with market share (MS). Anti-corruption (AC) was negatively correlated with market share (MS). Institutional investor shareholding (IS) was positively correlated with Return on Assets (ROA). Number of meetings (NBM) was negatively correlated with Return on Assets (ROA) and market share (MS). Institutional

investor shareholding (IS) was negatively correlated with company value (NVP). Audit firm size (size) was positively correlated with Return on Assets (ROA) and company value (NVP) but negatively correlated with market share (MS). Compensation paid by auditors to LN clients (compensation) was positively correlated with company value (NVP).

Keywords: Information Disclosure, Corporate Social Responsibility, Performance

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ต้องขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ พ่วงแสงสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สีนจัญญ์ศักดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรศิริ ดิษฐกร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความรู้ ช่วยชี้แนะแนวทาง และการให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย ตลอดจนการตรวจทานและแก้ไขข้อบกพร่องในงานวิจัย เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเกิดความสำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ได้ให้โอกาสข้าพเจ้าในการศึกษาต่อ ขอขอบพระคุณบิดา มารดา รวมถึงทุกคนในครอบครัวและขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ รุ่นที่ 13 ที่คอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าด้วยดีเสมอมา

ทำนนี้ข้าพเจ้าขอระลึกถึงพระคุณของอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และแนวคิดที่มีคุณค่ายิ่ง ข้าพเจ้าหวังว่าการศึกษาคั้งนี้จะเป็นประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้ในอนาคต

ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สุกัญญา สดชื่น

มีความสัมพันธ์ทางลบกับมูลค่าบริษัท (NVP) ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) ค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้า LN (compensation) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับมูลค่าบริษัท (NVP)

คำสำคัญ: การเปิดเผยข้อมูล, ความรับผิดชอบต่อสังคม, ผลการดำเนินงาน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฎ
1. บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย	5
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.7 คำนิยามศัพท์	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม	10
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ	29
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	37
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน	43
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	59
3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม	64
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการ	65
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพการสอบบัญชี	66
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของบริษัท	67
4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐานการศึกษา	67
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	88
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	97
5.3 ข้อเสนอแนะการศึกษา	100
บรรณานุกรม	102
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	114

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
2.1	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม	23
3.1	รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 76 บริษัท	54
3.2	รวบรวมตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาและวิธีการหาค่าของตัวแปรแต่ละชนิด	58
4.1	ผลวิเคราะห์ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	64
4.2	ผลวิเคราะห์ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการของบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	65
4.3	การควมอำนาจในการบริหารของประธานกรรมการบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	65
4.4	ผลวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพการสอบบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	66
4.5	ขนาดบริษัทสอบบัญชีที่สอบบัญชีบริษัทที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	66
4.6	ผลวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของบริษัท ของบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	67
4.7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม และผลการดำเนินงานของบริษัทของบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	68
4.8	การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม กับ ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.9	การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	72
4.10	การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	74
4.11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัทของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	76
4.12	การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่าง กลไกการกำกับดูแลกิจการกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	78
4.13	การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่าง กลไกการกำกับดูแลกิจการกับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	80
4.14	การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่าง กลไกการกำกับดูแลกิจการกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	81
4.15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีและผลการดำเนินงานของบริษัทของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	83
4.16	การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างคุณภาพการสอบบัญชี กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.17	การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างคุณภาพการสอบบัญชี กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	85
4.18	การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่าง คุณภาพการสอบบัญชี กับส่วนแบ่งการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	87

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1.1

กรอบแนวคิดการวิจัย

7

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความรับผิดชอบต่อสังคมมีจุดเริ่มต้นมาจากการที่องค์กรต่างๆ ขาดความรับผิดชอบต่อชีวิตจิตใจสำนึกในการควบคุมผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น กับสิ่งแวดล้อมจากการทำธุรกิจ จนส่งผลให้สิ่งแวดล้อม และสังคมโดยรอบขององค์กรเสื่อมโทรม นำไปสู่การขาดแคลนทรัพยากร ขาดแคลนแรงงาน สุดท้ายทำให้ผลกำไรขององค์กร ลดลงในอนาคตได้ องค์กรต่างๆ จึงหันมาให้ความสำคัญ กับความรับผิดชอบต่อสังคม และการกำกับกิจการ เพื่อสร้างความยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับองค์กร

การดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จจึงต้องมีการปรับตัว การเรียนรู้ และพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ละธุรกิจต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด แนวทางที่จะช่วยให้ธุรกิจฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้ คือ ความรับผิดชอบต่อพื้นฐานที่องค์กร ธุรกิจต้องมีต่อสังคม ในขณะที่เดียวกันต้องตอบสนองความต้องการของสังคมที่เรียกร้องให้ธุรกิจดำเนินงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ในการประกอบธุรกิจ โดยมีแนวคิดเรื่องการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นองค์ประกอบสำคัญ และตัวเลขทางการเงิน ความพึงพอใจของผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น แต่ต้องพิจารณาถึงการตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคม โดยให้สังคมเข้ามามีส่วนสำคัญ ในการกำหนดความอยู่รอด และความก้าวหน้าของธุรกิจที่จะเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในอนาคต ดังนั้นการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) จึงเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นสำหรับธุรกิจที่ จะต้องศึกษาหา แนวทางนำมาประยุกต์ ใช้ในระดับนโยบาย และ นำไปสู่การดำเนินงานทั่วทั้งองค์กร

ข้อมูลที่ต้องการเปิดเผยตามที่กำหนด และการเปิดเผยโดยสมัครใจ หรือข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลทางการเงิน และ ข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงิน เป็นต้น เนื่องจากข้อมูลที่เผยแพร่ เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุนที่จะเลือกลงทุน ในหลักทรัพย์นั้น ๆ รวมทั้งในการดำเนินธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ต้องได้รับการสนับสนุนจากประชาชนก็คือ เป็นผู้มีส่วนได้เสียเข้ามา

มีส่วนร่วม ในการเป็นเจ้าของซึ่งการลงทุนที่มีความเสี่ยงจะต้องดำเนินงานภายใต้ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การตัดสินใจเลือกลงทุนในสภาวะ ปัจจุบันไม่พิจารณาเฉพาะบริษัทที่มุ่งเน้น การแสวงหากำไรสูงสุด การสร้างความมั่นคง และการเติบโตทางเศรษฐกิจ เพียงแต่ขยายขอบเขต ไปจนถึง การพิจารณาในบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยจะต้องดำเนินธุรกิจ โดยไม่ ก่อปัญหา หรือผลกระทบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมสามารถตอบสนอง ความต้องการของ ผู้มีส่วนได้เสียได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการกำกับกิจการที่ดี และยังคงรักษาสมดุลให้ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูง

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ได้อธิบายว่า หลังจาก วิฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้พัฒนา (Corporate Governance:CG) อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่น รวมทั้งรัฐบาลได้ประกาศให้ ปี พ.ศ.2545 เป็น “บรรษัทภิบาล” ในปัจจุบันกลไกการกำกับดูแลกิจการ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้าง ความเชื่อมั่นในการนำเสนอ ข้อมูลงบการเงินอย่างเพียงพอ ต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ การกำกับดูแลกิจการ เป็นความสัมพันธ์ในเชิงการกำกับดูแล รวมทั้งกลไกมาตรการที่ให้กำกับการตัดสินใจของคนในองค์กรให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์หลัก จนกระทั่งการติดตามประเมินผล และดูแลการรายงานผลการดำเนินงานแต่ การนำกลไกการกำกับดูแลกิจการไปประยุกต์นั้น ควร คำนึงถึงคุณลักษณะเฉพาะขององค์กร เช่น ขนาดกิจการ ความซับซ้อนทางธุรกิจ เป็นต้น นอกจากนั้น การตรวจสอบบัญชี เป็นการสร้างความเชื่อมั่นของตัวเลขในงบการเงินของกิจการ ต่อผู้ใช้ข้อมูล ซึ่งคุณภาพของตัวเลขในงบการเงินยังขึ้นอยู่กับความสามารถ ของผู้สอบบัญชีใน การปฏิบัติงานตรวจสอบงบการเงินอีกด้วย ดังนั้น หากการสอบบัญชีมีคุณภาพสูง ย่อมทำให้ ความเชื่อมั่นของงบการเงินสูงขึ้น สำหรับวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ งบการเงินที่สำคัญ คือ การให้หลักฐานที่เพียงพอ และสนับสนุนความเห็นที่ต้องแสดงต่องบการเงิน โดยรายงานของ ผู้สอบบัญชีดังกล่าวเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน

คุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี มีบทบาทที่สำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและ ความโปร่งใสในการแสดงความเห็นในรายงานทางการเงิน แต่ในอดีตที่ผ่านมาผู้สอบบัญชี ถูกตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ในการลดการบริหารกำไร ในครั้งเกิดปัญหาจาก การล้มละลายของบริษัทเอนรอนที่ผลมาจากการตกแต่งบัญชี ทำให้สภาสูงของประเทศ สหรัฐอเมริกาต้องเรียกความเชื่อมั่นของนักลงทุนกลับคืนมา จึงออกพระราชบัญญัติบังคับ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกา (Sarbanes- Oxley Act : SOX) เพื่อคุ้มครอง

นักลงทุนจากการตกแต่งบัญชีของบริษัทขึ้นมา ส่งผลกระทบต่อหลายฝ่ายที่จะมาควบคุมดูแล ผู้สอบบัญชีให้มีคุณภาพ เช่น ผู้สอบบัญชีจะตรวจสอบบัญชี บริษัทจดทะเบียนต้องรายงานต่อ คณะกรรมการกำกับดูแลบัญชีสาธารณะ (Public Company Accounting Oversight Board : PCAIB) นอกจากนี้ยังออกกฎหมายบังคับให้ผู้สอบบัญชีหมุนเวียนการสอบบัญชี เพื่อป้องกันการร่วมมือกันกับลูกค้า หรือคั่นเคยกัน แต่พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ออกมาบังคับเหล่านี้ ปัจจุบันยังเป็นที่ยกปรัายในคุณภาพการสอบบัญชีโดยเฉพาะอุปสรรคต่อความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี (Defond & Zhang, 2014)

ส่วนผลการดำเนินงานของบริษัท มาจากการบริหารของผู้บริหารสาระสำคัญ คือ ความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์จากตัวเลขทางกำไร ที่เกิดจากการทำการบริหารกำไร จะนำไปสู่การเพิ่ม หรือลดมูลค่าหุ้น และสะท้อนมูลค่าบริษัท มูลค่าเศรษฐกิจจะยาวได้หรือไม่ โดยเฉพาะเมื่อนักลงทุน หรือลูกค้าของบริษัทนำตัวเลขทางบัญชีไปประเมินมูลค่าเพื่อพยากรณ์ หรือคาดหวังผิดพลาด ความเชื่อมั่นจะลดลง แต่ในอดีตมีงานวิจัยที่มีผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน เช่น Li, Hsu & Liu (2013) Sayari, Omri, Finet & Harathi (2013) และ Callen, Khan & Lu (2013) ซึ่งให้เห็นว่าคุณภาพบัญชีที่ไม่ดี เกี่ยวข้องกับต้นทุนเงินทุนสูง แต่ในบริบทประเทศไทยยังคงอภิปรายในผลที่เกิดจากการบริหารกำไรที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน เนื่องจากว่าการพึ่งพาแหล่งเงินทุนที่แตกต่างจากประเทศอื่น ๆ

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของการที่จะศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการ และคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาระยะเวลา 5 ปี พ.ศ.2559 ถึงปี พ.ศ.2563 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางให้กิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการหาข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแล กิจการ และคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2.2 เพื่อศึกษากลไกการกำกับดูแลกิจการ ที่มีผลต่อการดำเนินงานของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2.3 เพื่อศึกษาคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการ และคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2559 ถึงปี พ.ศ.2563 จากงบการเงินและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56 – 1) ในเว็บไซต์บริการข้อมูลออนไลน์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.set.or.th)

1.3.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

1.3.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ

- ความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน การเคารพสิทธิมนุษยชน การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค การจัดการสิ่งแวดล้อม การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม นวัตกรรม และเผยแพร่นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย

- กลไกการกำกับดูแลกิจการ ได้แก่ ขนาดคณะกรรมการของบริษัท สัดส่วนกรรมการอิสระของบริษัท การควมตำแหน่งประธานบริหาร และ ผู้บริหารสูงสุด จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการของบริษัท สัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบันของบริษัท สัดส่วนผู้ถือหุ้นกระจุกตัวของบริษัท

- คุณภาพการสอบบัญชี ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัท ลูกค้านำขนาดของบริษัทสอบบัญชี และค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี

1.3.2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลการดำเนินงานของบริษัท ได้แก่ ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มูลค่าบริษัท ส่วนแบ่งทางการตลาดรวม

1.3.2.3 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ บริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย

1.3.2.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา โดยศึกษาข้อมูลช่วงปี พ.ศ.2559 – 2563

1.4 สมมุติฐานการวิจัย

ในการศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการ และคุณภาพ การสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่ง ประเทศไทย มีสมมุติฐานของตัวแปรอิสระ ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และ ผลการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1.4.1 ความรับผิดชอบต่อสังคม การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม มีผลกระทบต่อ อัตราผลตอบแทนด้านสินทรัพย์

1.4.2 ความรับผิดชอบต่อสังคม การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน มีผลกระทบต่อ อัตรา ผลตอบแทนด้านสินทรัพย์

1.4.3 ความรับผิดชอบต่อสังคม การเคารพสิทธิมนุษยชน มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทน ด้านสินทรัพย์

1.4.4 ความรับผิดชอบต่อสังคม การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม มีผลกระทบต่ออัตรา ผลตอบแทนด้านสินทรัพย์

1.4.5 ความรับผิดชอบต่อสังคม ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค มีผลกระทบต่ออัตรา ผลตอบแทนด้านสินทรัพย์

1.4.6 ความรับผิดชอบต่อสังคม การจัดการสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทน ด้านสินทรัพย์

1.4.7 ความรับผิดชอบต่อสังคม การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม มีผลกระทบต่ออัตรา ผลตอบแทนด้านสินทรัพย์

1.4.8 ความรับผิดชอบต่อสังคม นวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรมจากการดำเนินงาน ความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนด้านสินทรัพย์

1.4.9 ขนาดคณะกรรมการของบริษัท มีผลกระทบต่อทิศทางเดียวกันกับ ผลการดำเนินงานของบริษัทที่วัดจาก 1.ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ 2. มูลค่าบริษัท 3. ส่วนแบ่งทางการตลาดรวม

1.4.10 สัดส่วนกรรมการอิสระของบริษัท มีผลกระทบต่อทิศทางเดียวกัน กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่วัดจาก 1.ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ 2. มูลค่าบริษัท 3. ส่วนแบ่งทางการตลาดรวม

1.4.11 การควบตำแหน่งประธานบริหาร และผู้บริหารสูงสุด มีผลกระทบต่อทิศทางตรงกันข้าม กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่วัดจาก 1.ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ 2. มูลค่าบริษัท 3. ส่วนแบ่งทางการตลาดรวม

1.4.12 จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการบริษัท มีผลกระทบต่อทิศทางเดียวกัน กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่วัดจาก 1.ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ 2. มูลค่าบริษัท 3. ส่วนแบ่งทางการตลาดรวม

1.4.13 สัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบันของบริษัทมีผลกระทบต่อทิศทางเดียวกัน กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่วัดจาก 1.ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ 2. มูลค่าบริษัท 3. ส่วนแบ่งทางการตลาดรวม

1.4.14 สัดส่วนผู้ถือหุ้นกระจุกตัวของบริษัท มีผลกระทบต่อทิศทางตรงกันข้าม กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่วัดจาก 1.ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ 2. มูลค่าบริษัท 3. ส่วนแบ่งทางการตลาดรวม

1.4.15 ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชี ในบริษัทลูกค่า. มีผลกระทบต่อทิศทางเดียวกัน กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่วัดจาก 1.ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ 2. มูลค่าบริษัท 3. ส่วนแบ่งทางการตลาดรวม

1.4.16 ขนาดของบริษัทสอบบัญชี มีผลกระทบต่อทิศทางเดียวกัน กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่วัดจาก 1.ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ 2. มูลค่าบริษัท 3. ส่วนแบ่งทางการตลาดรวม

1.4.17 ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี มีผลกระทบต่อทิศทางเดียวกัน กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่วัดจาก 1.ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ 2. มูลค่าบริษัท 3. ส่วนแบ่งทางการตลาดรวม

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการ และคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปรากฏกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 บริษัทนำผลการวิจัยมาประยุกต์ และพัฒนากลไกการกำกับดูแลกิจการ และการสร้างการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อนำไปสู่การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.2 เป็นประโยชน์และเป็นฐานข้อมูลให้นักวิจัย นักวิชาการ และผู้ที่สนใจทั่วไปในการขยายขอบเขตการวิจัยต่อไปในอนาคต

1.6.3 เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ผู้ที่เกี่ยวข้อง และเห็นความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับบริษัทในตลาดหลักทรัพย์

1.6.4 ทำให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ หรือแสวงหาความรู้ให้กว้างขวาง และสมบูรณ์ในการสนับสนุนของทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับการวิจัยยิ่งขึ้น

1.7 คำนิยามศัพท์

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ภาระและหน้าที่ของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง และมีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนเป็นสมาชิก ด้วยเหตุที่บุคคลทุกคนเป็นส่วนประกอบของสังคมไม่ว่าจะเป็นสังคมนานาชาติ จนถึงสังคมนานาชาติ ได้แก่ ครอบครัว ชั้นเรียน สถานศึกษา ชุมชน และประเทศชาติตามลำดับ ดังนั้นการกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมต้องส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมไม่มากก็น้อย เมื่อบุคคลทุกคนมีภาระหน้าที่ที่จะเกี่ยวพัน กับสวัสดิภาพของสังคม ที่ตนดำรงอยู่ บุคคลจึงมีหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อ

การกำกับดูแลกิจการที่ดี หมายถึง การดำเนินงานธุรกิจ ที่มีระบบการสั่งการ และควบคุมโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ จะทำการกระจายสิทธิ์ และความรับผิดชอบต่อกลุ่มต่างๆ เช่น คณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ และจะต้องเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับความสมดุลระหว่างเป้าหมายทางเศรษฐกิจ สังคม และระหว่างเป้าหมายของบุคคล และชุมชนเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานของบริษัท

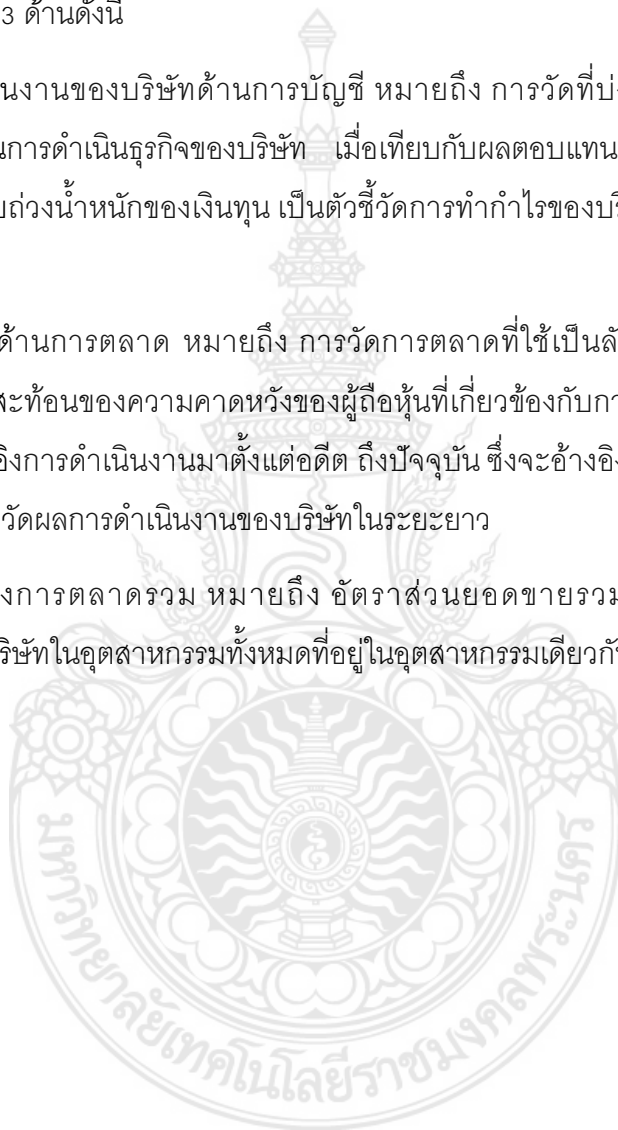
คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง การตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้สอบบัญชี และการแสดงความเห็นในรายงานสอบบัญชี สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ตรวจพบโดยอยู่ภายใต้ความอิสระ สามารถลดความไม่สมดุลของข้อมูล ระหว่างผู้บริหาร กับผู้ถือหุ้น เป็นหลักประกันให้ผู้ใช้งบการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือ (Reyad.2013)

ผลการดำเนินงานของบริษัท หมายถึง รายงานทางการเงินที่รวบรวมตัวเลขทางบัญชี เพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของบริษัท กำไรทรัพยากรทางการเงินอย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ความสามารถในการแข่งขัน และการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง สะท้อนการปฏิบัติงานทั้งภายใน และภายนอกของบริษัท (Al –Matari, Al-Swidi & Fadzil (2014) สามารถวัดได้จาก 3 ด้านดังนี้

ผลการดำเนินงานของบริษัทด้านการบัญชี หมายถึง การวัดที่บ่งชี้ที่มีประสิทธิภาพในการทำกำไร ของในการดำเนินธุรกิจของบริษัท เมื่อเทียบกับผลตอบแทนด้านอัตราดอกเบี้ย กับความเสี่ยงถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินทุน เป็นตัวชี้วัดการทำกำไรของบริษัท ในระยะสั้นเฉพาะในปีที่ผ่านมา

ผลตอบแทนด้านการตลาด หมายถึง การวัดการตลาดที่ใช้เป็นลักษณะการคาดการณ์ล่วงหน้า และการสะท้อนของความคาดหวังของผู้ถือหุ้นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในอนาคตของบริษัท ซึ่งอ้างอิงการดำเนินงานมาตั้งแต่อดีต ถึงปัจจุบัน ซึ่งจะอ้างอิงถึงมูลค่าบริษัท โดยใช้ Tobin' s Q เป็นตัววัดผลการดำเนินงานของบริษัทในระยะยาว

ส่วนแบ่งทางการตลาดรวม หมายถึง อัตราส่วนยอดขายรวมของบริษัท เทียบกับยอดขายรวมของบริษัทในอุตสาหกรรมทั้งหมดที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการ และคุณภาพ การสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ค้นคว้า และรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัท
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับประเทศไทยมีแนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยเช่นกันโดย สถาบันธุรกิจ เพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility Institute CSRI) ซึ่งเป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้น โดย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อส่งเสริมและให้ความรู้เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยในปี พ.ศ. 2551 สถาบันธุรกิจเพื่อสังคมได้ออก แนวปฏิบัติทางด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ชื่อ “เข็มทิศธุรกิจเพื่อสังคม” เพื่อเป็นหลักการ และ แนวทางเบื้องต้นในการดำเนินการเรื่อง CSR สำหรับผู้ที่สนใจจะเปิดเผย เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างสมัครใจ จากนั้น CSR ได้เริ่มเป็นที่รู้จัก และแพร่หลายมากขึ้น จนกระทั่ง ในปี พ.ศ. 2555 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จัดทำหนังสือ แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม ของกิจการ เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตลอดจน รัฐวิสาหกิจ ทั่วไปมีแหล่งข้อมูล และนำไปใช้เป็นแนวทางนำไปปฏิบัติ และเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมประกอบด้วย 10 หัวข้อ คือ 1.การกำกับดูแลกิจการที่ดี 2.การประกอบธุรกิจด้วยความ เป็นธรรม 3.การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชั่น 4.การเคารพสิทธิมนุษยชน 5.การปฏิบัติ ต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม 6.ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค 7.การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 8.การร่วม

พัฒนาชุมชนและสังคม 9.นวัตกรรมและการเผยแพร่วัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม และ 10.การจัดทำรายงานด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม โดยหนังสือดังกล่าว ครอบคลุมประเด็นสำคัญๆ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของหลักการสากล และหลักการในประเทศไทย รวมถึง UN Global Compact OECD 2000 ISO26000 GRI “เข้มทิศธุรกิจเพื่อสังคม”

สำหรับการดำเนินงานเกี่ยวกับ CSR ในตลาดทุนที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ให้รณรงค์ให้ บริษัทจดทะเบียนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่มีการเผยแพร่เอกสาร เข้มทิศธุรกิจเพื่อสังคม และแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ต่อมาในปี 2556 ก.ล.ต. ได้นำแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเป็นแนวปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ในหัวข้อ ลำดับที่ 10 เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยกัน 8 ข้อ ดังนี้

1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (Society Fair Operating Practices)
2. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (Anti Carruption)
3. การเคารพสิทธิมนุษยชน (Human Rights)
4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (Labor practices)
5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (Product Responsibility Consumer issues)
6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (Environment)
7. การร่วมพัฒนาชุมชน หรือสังคม (Community involvement & Development)
8. การมีนวัตกรรม และเผยแพร่นวัตกรรม ซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Innovation)

ทั้งนี้ ไม่รวมหลักการอีก 2 ข้อ ของแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ คือ การกำกับดูแลกิจการ (Governance) การรายงานด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม (CSR Report) เนื่องจากในแบบ 56-1 การกำกับดูแลกิจการ ได้แยกแสดงในหัวข้อที่ 3 เรื่องการกำกับดูแลกิจการ และการรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม คือการแสดงผลข้อมูลในหัวข้อที่ 10 เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งก็คือการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ตามหลักการ 8 ข้อ นั้นเอง

2.1.1 แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม

การเปิดเผยข้อมูล และการจัดทำรายงาน เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับประเทศไทยแต่เดิมจะมีการจัดทำรายงานด้วยความสมัครใจของบริษัท โดยสามารถนำแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม ของกิจการที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2555 มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้กิจการสนใจในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม และความยั่งยืนของกิจการ ในปี พ.ศ. 2556 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ทำการปรับปรุงแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) เพิ่มในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) โดยจัดทำ “คู่มือจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูล แบบ 56-1 แบบ 69:1” โดยฝ่ายพัฒนาบริษัทสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งแสดงข้อกำหนดของ แบบ 56-1 ตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน คู่มือดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง ในส่วนของ การจัดกลุ่มหัวข้อ และหมวดเนื้อหาในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในเรื่องต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ใช้กันมาในอดีต

ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม(CSR) ที่ ก.ล.ต.ได้นำหลักการ ตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม ของกิจการที่จัดทำโดย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเป็นแนวปฏิบัติ ในการเปิดเผยข้อมูล เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ในแบบ 56-1 หัวข้อ ลำดับที่ 10 เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยจะอธิบายรายละเอียด หลักการทั้ง 8 ข้อ ตามที่มีการกล่าวไว้ในหนังสือ “แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ “ ดังนี้

1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม คือ เป็นการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมของกิจการหนึ่งต่อกิจการอื่น และสัมพันธ์ภาพระหว่างกิจการที่รวมถึงบุคคลแต่ละบุคคลกับหน่วยงานของรัฐ และกิจการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้แก่ ผู้ถือหุ้น คู่ค้า คู่สัญญารับจ้าง ลูกค้า คู่แข่ง และสมาคมวิชาชีพ ซึ่งกิจการเป็นสมาชิกอยู่ นอกจากการปฏิบัติต่อกิจการอื่นอย่างเป็นธรรมแล้วยังต้องแสดงภาวะผู้นำด้วยการส่งเสริมให้ทุกกิจการที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติต่อกิจการอื่นๆ อย่างเป็นธรรมตามไปด้วย โดยหลักจริยธรรมธุรกิจ ธุรกิจที่เป็นธรรมต้องเกิดจากการที่เข้าร่วมเกี่ยวข้องในธุรกรรม อย่างเสรีโดยปราศจากการถูกบีบบังคับ และทั้งสองฝ่ายต้องสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เหมาะสม และเพียงพอต่อการทำธุรกรรมนั้น ดังนั้น หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดปกปิด

บิดเบือนข้อมูล หรือคุกคามอีกฝ่ายหนึ่งด้วยวิธีการใดๆ ย่อมไม่อาจเรียกว่าธุรกรรมนั้น ดำเนินไปด้วยความเป็นธรรม (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2555) โดยมีตัวอย่างแนวปฏิบัติ ดังนี้

- ส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม มีการกำหนดขั้นตอนปฏิบัติ และมาตรการป้องกันการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม สนับสนุนการต่อต้านการผูกขาด และการทุ่มตลาด และไม่ฉวยโอกาสจากสภาพทางธรรมชาติ หรือทางสังคม

- ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่คุณค่า มีการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องกับสังคม และสิ่งแวดล้อมไว้ในนโยบาย ข้อปฏิบัติในการจัดซื้อของบริษัท การกระจายสินค้า และการทำสัญญาเพื่อเพิ่มพูนความสอดคล้องระหว่างการปฏิบัติ กับเป้าหมาย ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมการปฏิบัติต่อกันอย่างเป็นธรรม ทั้งทั้งห่วงโซ่คุณค่า ทั้งในด้านต้นทุนและผลตอบแทนในการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

- ส่งเสริมการเคารพสิทธิในทรัพย์สิน ทำการประยุกต์นโยบาย และข้อปฏิบัติ ซึ่งส่งเสริมการเคารพสิทธิในทรัพย์สิน และความรู้ดั้งเดิมไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมใดๆ อันเป็นการละเมิดทรัพย์สิน ได้แก่ การใช้ตำแหน่งทางการตลาดที่เหนือกว่าในทางมิชอบ การผลิตของปลอม และการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ขำระค่าการใช้ หรือ ได้มาซึ่งทรัพย์สินอย่างเป็นธรรม เป็นต้น

2. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน คือการใช้อำนาจที่ได้มา หรือการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ในทางมิชอบ เพื่อประโยชน์ส่วนตน หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของผู้อื่น การทุจริตอาจเกิดได้หลายลักษณะ อาทิ การติดสินบนเจ้าพนักงานด้วยการชักชวน การเสนอการให้หรือการรับสินบนทั้งที่เป็นเงินและสิ่งของการมีผลประโยชน์ทับซ้อนการขอลด การฟอกเงิน การยกยอก การปกปิดข้อเท็จจริง การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม การค้าภายใต้แรงอิทธิพล การทุจริต ดังกล่าวมิได้หมายความว่า ถึงเพียงความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับหน่วยงานของรัฐเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมถึงธุรกรรมระหว่างบุคคล หรือกิจการในระหว่างภาคเอกชนด้วยกันเอง (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) โดยมีตัวอย่างแนวปฏิบัติดังนี้

- การปฏิบัติทั่วไป การบริหารความเสี่ยงกิจการพึงระบุนความเสี่ยง และสาเหตุการทุจริต แล้วดำเนินการปฏิบัติเพื่อป้องกันตลอดจนรักษา และปฏิบัติตามนโยบาย

ต่อต้านการทุจริต โดยต่อเนื่องส่งเสริมให้มีการอบรมให้รางวัลสูงใจพนักงาน และตัวแทนของกิจการในการจัดการตัดสินใจบนสร้าง และรักษาระบบต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิผล

- การปฏิบัติแบบกลุ่มความร่วมมือ นอกจากแนวทางปฏิบัติทั่วไปแล้ว การร่วมมือกันเองระหว่างกลุ่มกิจการ (Collective Action) เพื่อร่วมกันกำหนดกรอบการปฏิบัติ แบ่งปัน กรณีศึกษาและแนวทางแก้ปัญหา ถ่ายทอดแบบอย่างการปฏิบัติที่ดีให้กับพนักงาน

3. การเคารพสิทธิมนุษยชน หลักสำคัญในการเคารพสิทธิมนุษยชน สำหรับกิจการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมนับเป็นรากฐานของการบริหาร และพัฒนาทรัพยากรบุคคล รวมทั้งมนุษย์สัมพันธ์ อันมีความเชื่อมโยงกับกิจการในลักษณะ จะทำให้มีคุณภาพ และคุณค่าสูงขึ้น จึงต้องมีความเคารพต่อชีวิต และศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของคนทุกคน สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มีมาตั้งแต่เกิดไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นใคร มีถิ่นกำเนิด สัญชาติ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ สีผิว ศาสนา ภาษา หรือสถานะทางสังคมเช่นใด ทุกคนต่างมีสิทธิอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ควรถูกเลือกปฏิบัติ (สถาบันธุรกิจ เพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) โดยมีตัวอย่างแนวปฏิบัติดังนี้

- การจัดทำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมให้มีการเฝ้าระวังการปฏิบัติ ตามข้อกำหนดด้านสิทธิมนุษยชนภายในกิจการของตน และกระตุ้นให้มีการปฏิบัติตามหลักการ สิทธิมนุษยชน อันเป็นมาตรฐานสากล ซึ่งครอบคลุมไปถึงกิจการในเครือ ผู้ร่วมทุน และคู่ค้า พร้อมจัดทำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน สำหรับกิจการครอบคลุม ตั้งแต่ระดับคณะกรรมการ และผู้บริหารลงไปถึงระดับพนักงานผู้ปฏิบัติงาน

- การบริหารจัดการความเสี่ยง และการนำไปปฏิบัติมีการวางแผน การดำเนินโครงการของกิจการอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง ประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ ว่าจะส่งผลกระทบต่อการละเมิดสิทธิของพนักงาน ชุมชน และสังคมในสภาพแวดล้อม พร้อมทั้ง หามาตรการป้องกัน

- กลไกการคุ้มครองเยียวยา และการมีส่วนร่วม กำหนดแนวแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบในทางลบที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มาจากการตัดสินใจ และการดำเนินงาน กิจการในด้านต่าง ๆ และปรับปรุงให้ดีขึ้น ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้พนักงาน ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หากมีการกระทำของกิจการ หรือบุคลากรใน กิจการที่อาจเป็นการละเมิดสิทธิ เพื่อเป็นประโยชน์ในการสะท้อนปัญหา และค้นหาแนวทางแก้ไข

4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม แรงงานมีสิทธิขั้นพื้นฐานที่จะเลือกทำงานได้ตามความต้องการของตน และมีสิทธิที่จะอยู่ในสภาพการทำงานที่มีความยุติธรรม ดังนั้น กิจการต้องเคารพ และปฏิบัติตามกฎหมาย และหลักจริยธรรม ซึ่งแนวทางปฏิบัติของกิจการที่สำคัญคือ การไม่เลือกปฏิบัติในการจ้างงานไม่ใช้แรงงานบังคับไม่ใช้แรงงานเด็ก พนักงานมีเสรีภาพในการสมาคม และร่วมการเจรจาต่อรองเพื่อได้รับความคุ้มครองทางสังคม รวมทั้งกิจการต้องจัดให้มีสภาพแวดล้อม ที่คำนึงถึงสุขภาพ และความปลอดภัยในการทำงาน การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการปฏิบัติต่อผู้ใช้แรงงานอย่างเป็นธรรม คือการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายและหลักจริยธรรม ซึ่งมีส่วนสำคัญที่จะสร้างความยุติธรรม ความมั่นคง และความสงบสุขในสังคม อันรวมถึงความมั่นคงยั่งยืน และความเจริญเติบโตของกิจการเอง (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) โดยมีตัวอย่างแนวปฏิบัติ ดังนี้

- การไม่เลือกปฏิบัติในการจ้างงาน จัดทำนโยบายการจ้างงานที่ปลอดจากการเลือกปฏิบัติ ยืนยันความเสมอภาคทางโอกาสในการพิจารณา และตัดสินใจจ้างงาน ไม่ปลดหรือเลิกจ้างพนักงานอันเป็นการตัดสินใจของผู้แทนฝ่ายบริหารแต่เพียงฝ่ายเดียว หรือการตัดสินใจนั้นอยู่บนฐานของการเลือกปฏิบัติ

- การไม่ใช้แรงงานบังคับ ไม่มีการบังคับให้คนงานทำงานล่วงเวลาเพื่อแลกกับการไปถูกลงโทษ หรือหักค่าจ้าง หรือให้ทำงานเป็นชั่วโมงทำงานปกติมากเกินไป หากมีการจ้างงานคนงานโยกย้ายถิ่นฐาน หรือแรงงานข้ามชาติ ต้องไม่ยึดเอกสารประจำตัว หรือหนังสือเดินทางของแรงงานเหล่านี้ไว้ เพื่อถ่วงรั้งให้คนงานอยู่กับตนจนครบระยะสัญญาจ้าง

- การไม่ใช้แรงงานเด็ก จัดทำนโยบายของบริษัทให้ชัดเจน และให้คำมั่นที่จะไม่สนับสนุนการใช้แรงงานเด็ก รวมถึงไม่ให้พนักงานเข้าไปข้องเกี่ยวกับการค้าประเวณีเด็ก หรือการแสวงหาประโยชน์อื่น ๆ จากเด็ก

- เสรีภาพในการสมาคม และการเจรจาต่อรองร่วม ยอมรับและรับรององค์กรตัวแทนของพนักงาน หรือสหภาพแรงงาน พนักงานจัดตั้งหรือเข้าร่วม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเจรจาต่อรองร่วม และใช้เป็นกลไกในการเจรจาร่วมกันเกี่ยวกับเงื่อนไข และสภาพการทำงาน สนับสนุนการหารือ ความร่วมมือระหว่างนายจ้างกับพนักงาน และตัวแทนพนักงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน

- ความคุ้มครองทางสังคม กำหนดเงื่อนไขการจ้างงานที่เป็นธรรมสำหรับพนักงาน และให้พนักงานได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมตามศักยภาพ หรือตามข้อตกลงร่วมระหว่างนายจ้าง และลูกจ้าง โดยพิจารณาความพอเพียงต่อความจำเป็นของพนักงาน และครอบครัวเป็นอย่างน้อย และตามมาตรฐานอุตสาหกรรม หรือมาตรฐานการครองชีพที่เหมาะสม

- สุขภาพ และ ความปลอดภัยในการทำงาน มีการปฏิบัติตามนโยบายความปลอดภัย และอาชีวอนามัยของสถานประกอบการจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลสื่อสาร และให้ความรู้แก่พนักงานเกี่ยวกับข้อกำหนดว่าด้วยวิธีปฏิบัติที่ปลอดภัยในการทำงานต่าง ๆ และให้แน่ใจว่าพนักงานเข้าใจ และทำตามระเบียบปฏิบัติได้ถูกต้อง

5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคของกิจการ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อคุณภาพ และคุณสมบัติรวมถึงข้อมูลของสินค้าและบริการ ตลอดจนวิธีการในการนำเสนอ และการใช้สินค้า และบริการนั้นๆ ว่าจะต้องเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัย มีความปลอดภัย ต่อผู้บริโภค สังคม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีการกระทำที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้บริโภค ในลักษณะที่เป็นการละเมิด หรือทำให้เสียสิทธิของผู้บริโภค อันเป็นการเสื่อมเสียจรรยาบรรณในการประกอบกิจการที่ดี (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) โดยมีตัวอย่าง แนวปฏิบัติ ดังนี้

- การตลาดที่เป็นธรรม การกำหนดราคาสินค้า และบริการอย่างสมเหตุสมผลในการขาย และการโฆษณาควรนำเสนอว่าการบริโภคสินค้า และ บริการเหล่านั้น จะก่อให้เกิดความคุ้มค่าอย่างไร ด้วยเหตุผลที่เป็นความจริง ควรให้ข้อมูลอย่างพอเพียงเพื่อการตัดสินใจ

- การผลิตสินค้า บริการที่ปลอดภัย และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภค ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน และกฎระเบียบข้อบังคับด้านความปลอดภัยระดับประเทศ หรือระดับสากล ถ้าเป็นไปได้ควรปฏิบัติ ให้เข้มงวดกว่ามาตรฐาน ขั้นต่ำด้านความปลอดภัย เพื่อการเกิดอุบัติเหตุที่สืบเนื่องมาจากสินค้า และบริการ

- การจัดเก็บข้อมูลผู้บริโภคอย่างปลอดภัย ทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลส่วนตัว และการนำไปใช้โดยให้ผู้บริโภคทราบก่อนที่จะดำเนินการจัดเก็บข้อมูล

ส่วนตัว ของผู้บริโภคอย่างปลอดภัย ไม่ส่งต่อข้อมูลผู้บริโภคให้กับผู้อื่น นอกจากนี้จะได้รับ ความยินยอมจากผู้บริโภคก่อน

- การบริหารจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้าทั้งก่อนและหลังการขาย กำหนดให้ผู้บริโภคสามารถคืนสินค้าที่ได้รับไปแล้ว ภายในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการร้องเรียน ในประเด็นของสินค้า และบริการ มีการกำหนดช่วงเวลารับประกันสินค้าให้ เป็นไปตามกรอบของกฎหมาย และเหมาะสมกับอายุการใช้งานของสินค้า หรือผลิตภัณฑ์นั้น

- การพัฒนาสินค้าและบริการของกิจการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบการควรผลิตสินค้า หรือบริการที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม ในทางกลับกันควรผลิตสินค้า หรือบริการที่ก่อให้เกิดผลดีต่อสุขภาพสังคม และ สิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาอายุการใช้งาน และวงจรชีวิตของสินค้า เพื่อให้เกิดการบริโภค อย่างยั่งยืน

- การให้ความรู้ และข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า และ บริการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าอย่างครบถ้วน เพื่อประกอบการตัดสินใจซื้อสินค้า ได้แก่ ข้อมูล ด้านคุณภาพ น้ำหนัก ราคา บริการหลังการขาย รวมทั้งให้คำแนะนำ หรือคู่มือการใช้งาน และ การเก็บรักษา กระตุ้น ให้ผู้บริโภคเห็นความสำคัญของการใช้สินค้า และบริการที่คำนึง ถึงสิ่งแวดล้อมและสังคมมากขึ้น

6. การจัดการสิ่งแวดล้อมของกิจการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความตระหนักว่า การประกอบกิจการได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งใน ระดับมาก และน้อยในเรื่องใด หรือในส่วใดบ้าง และยอมรับว่าจะต้องปรับปรุงแก้ไขรวมทั้ง พัฒนาระบบการประกอบกิจการ ให้สามารถลดผลกระทบจนถึงปราศจากผลกระทบ พร้อม กับปกป้อง และบูรณะฟื้นฟู สิ่งแวดล้อมให้กลับคืนมา ได้ดั้งเดิมในที่สุด เพื่อเพิ่มมูลค่า และ สร้างความยั่งยืนให้กับกิจการรวมทั้ง สังคม ชุมชน เศรษฐกิจ ประเทศชาติ และประชาชนโดยรวม (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2555)

- การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ทำการควบคุมอัตรา การใช้ทรัพยากรใน การผลิตของกิจการให้ต่ำกว่าอัตราการฟื้นคืนของทรัพยากรที่ใช้ หรือในกรณีที่เป็นทรัพยากรที่ ใช้แล้วหมดไป ต้องมีอัตราการฟื้นคืนของทรัพยากรที่ทดแทนกันได้ในระดับที่เหมาะสม

- การลด และปรับตัวให้เข้า กับภาวะโลกร้อน บริหารจัดการเพื่อลด ภาวะโลกร้อนที่เกิดจากปฏิกิริยาเรือนกระจกทุกกิจการในฐานะที่เป็นสมาชิก ของสิ่งแวดล้อม ต้องปรับตัวเพื่อลดผลกระทบ และลดการละเมิดต่อสุขภาพ การดำรงชีวิตตลอดจนสิทธิมนุษยชน ที่เกี่ยวข้องให้ได้

- การปกป้องสิ่งแวดล้อมความหลากหลายทางชีวภาพ และการบูรณะ ที่อยู่ อาศัยตามธรรมชาติ สร้างความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และต่อสังคมเพื่อปกป้อง สภาพตามธรรมชาติ และช่วยบูรณะที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นฐาน ของระบบนิเวศในสิ่งแวดล้อม

7. การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม คือ การร่วมมือ และมีส่วนร่วมระหว่าง กิจการกับชุมชน และสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากสถานประกอบการ หรือจากการดำเนินกิจกรรม ของกิจการ เพื่อพัฒนา และส่งเสริมความเข้มแข็งตลอดจนฟื้นฟูสังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม ให้กลับมามีอุดมสมบูรณ์ทั้งที่เป็นชุมชน และสังคมที่ตั้งอยู่ติดกันหรือ ใกล้เคียงสถาน ประกอบการเสมือนเป็นชุมชนเดียวกัน รวมถึงชุมชน และสังคมที่ตั้งอยู่ห่างไกลออกไป เนื่องจาก ชุมชน และสังคมเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินกิจการ ดังนั้นกิจการควรแสดงความรับผิดชอบต่อ ชุมชน ประสานความสัมพันธ์อันดี ช่วยกันแก้ไขปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงเป็นกิจการที่ดีของชุมชนพร้อมกับคิดค้นวิธีการที่จะลดและ/หรือหยุด ผลกระทบในทางลบ ต่อชุมชน และสังคมที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงานของกิจการในที่สุด (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) โดยมีตัวอย่าง แนวปฏิบัติ ดังนี้

- สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน กิจการควรคำนึงถึงความต้องการในการ ทำกิจกรรมของกิจการที่จะทำให้แก่ชุมชนนั้น ๆ ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การปรับปรุง คุณภาพชีวิต สังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- การส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม และจริยธรรมใน ชุมชน สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างกิจการ และชุมชนในด้านการศึกษา การรักษา วัฒนธรรม และคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมของกิจการที่มี ผลกระทบกับวัฒนธรรมนั้น รวมทั้งส่งเสริมการใช้ความรู้แบบดั้งเดิม และวิถีชีวิตชุมชนพื้นเมือง เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

- การสร้างการจ้างงานและพัฒนาทักษะ ให้ผู้ทำงานมีทักษะความรู้ และความสามารถที่จะได้งานทำรวมทั้งช่วยปรับปรุงความสามารถในการผลิต และการแข่งขัน อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความเสมอภาค และเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมมีการพิจารณาผลกระทบของการตัดสินใจจ้าง

- การดูแลสุขภาพทุกกิจกรรมควรเคารพสิทธิในการดูแลสุขภาพ และสนับสนุนเรื่องสุขภาพตามความเหมาะสม รวมทั้งการป้องกันภัยคุกคาม และโรคภัยอื่น ๆ เช่น การเอื้อต่อการเข้าถึงยา การฉีดวัคซีน วิธีชีวิตที่ส่งเสริมสุขภาพ การออกกำลังกาย โภชนาการที่ดี การตรวจโรคอันเป็นจุดเริ่มต้นของการป้องกันรักษาโรค เป็นต้น

- การลงทุนทางสังคม เป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนระยะยาว ประกอบด้วย การลงทุนทางการศึกษา การรักษาพยาบาลสาธารณสุข และการให้สวัสดิการสังคม ซึ่งการลงทุนทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม โครงสร้างประชากร สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และกฎหมายสนธิสัญญา

8. นวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรม จากความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ คือผลลัพธ์จากการประกอบกิจการด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมที่เกิดผลสำเร็จอย่างจริงจัง และเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด การผลิต และกระบวนการทำงานไม่ว่าการเปลี่ยนแปลงนั้น จะเกิดขึ้นจากการปฏิวัติการเปลี่ยนแปลงใหม่ทั้งหมด หรือการพัฒนาต่อยอดเป้าหมายของนวัตกรรม คือการสร้างสรรค์เชิงบวก เพื่อสร้างประสิทธิภาพ และประสิทธิผลทั้งในระยะสั้น และขณะเดียวกันที่สร้างมูลค่าเพิ่มแก่กิจการ และผู้เกี่ยวข้องในระยะยาว (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) โดยมีตัวอย่างแนวปฏิบัติ ดังนี้

- นวัตกรรมที่เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมระดับหน้าที่ มุ่งพัฒนานวัตกรรมที่สร้างมาตรฐานสินค้าบริการ หรือการทำงาน โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และศีลธรรม รวมถึงการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และผลประกอบการ จะช่วยป้องกันความเสี่ยง และสร้างความยั่งยืนให้กับกิจการ กิจการต้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายสนับสนุน การพัฒนานวัตกรรมอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ เพื่อให้มีแนวทางที่ชัดเจน

- นวัตกรรมที่เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมระดับบุคคล การเปิดโอกาสให้พนักงานทำประโยชน์ หรือแสดงความเสียสละให้สังคม ทำให้เกิดประสบการณ์เรียนรู้ที่สามารถเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อสิ่งรอบตัวในทางที่ดีขึ้นได้ ทำให้พนักงานมีค่านิยมที่ดีในการทำงาน และ

มีความสามารถเชื่อมโยงเป้าหมายทางนวัตกรรมของกิจการเข้ากับการแก้ปัญหาของลูกค้า และสังคม ได้อย่างแท้จริง

- นวัตกรรมที่เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมระดับกิจการ มุ่งเน้นการร่วมพัฒนานวัตกรรม กับผู้มีส่วนได้เสียของกิจการภายนอก ที่สนใจร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมให้ดีขึ้น การร่วมพัฒนานวัตกรรมกับผู้มีส่วนได้เสีย จะทำให้กิจการมีศักยภาพ เพิ่มขึ้น สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมที่กิจการไม่สามารถดำเนินการได้เพียงลำพัง แต่ต้องเกิดจากความร่วมมือในการพัฒนาองค์กรอื่น

- นวัตกรรมที่เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับพลเมืองของโลก ต้องคำนึงถึงวัฒนธรรม กฎหมาย การเมือง และความต้องการที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ แต่ละท้องถิ่น ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น หรือนำไปสู่ความแตกแยกของสังคม และกิจการควรต่อต้านนวัตกรรมที่ส่งผลเสียสังคมส่วนรวม

2.1.2 วิธีคำนวณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

เพื่อศึกษาปริมาณ และเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งกำหนดหลักการไว้ 8 ข้อ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่สามารถนำไปใช้กับข้อความทุกชนิด เช่น สุนทรพจน์ (Spreores) งานเขียน (Letter) บทความ (Articles) รวมถึงข้อความในรูปภาพ (Pictures) วิดีโอ (Video) ภาพยนตร์ (Film) หรือ สื่อภาพอื่นๆ (Visual media) เพื่อแยกแยะ เนื้อหาข้อความของการสื่อสารต่างๆ (Rose Spinks & Cannoto, 2015) นอกจากนี้การวิเคราะห์ เนื้อหาถูกใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาเรื่องการเปิดเผยข้อมูลทางสังคม เนื่องจากวิธีดังกล่าวช่วยบอกถึงปริมาณ และลักษณะของการเปิดเผยข้อมูล (KIDS Bas) ทั้งนี้ ข้อดีของการใช้วิธีการ วิเคราะห์เนื้อหาในกระบวนการวิจัย คือ การวิเคราะห์เนื้อหาช่วยให้เข้าใจข้อมูลอย่างลึกซึ้ง โดยไม่มีข้อจำกัดทางมุมมอง หรือวิธีการวิจัย

ในการวิเคราะห์เนื้อหาจะต้องเลือกหน่วยของเนื้อหา (Content Unit) เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบปริมาณการเปิดเผยข้อมูลโดยการนับข้อความการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งหน่วยของเนื้อหาที่มีด้วยกันหลายประเภท ได้แก่ การนับจำนวนคำ (Words) การนับจำนวนประโยค (Sentieces) และการนับจำนวนหน้า (Pipes) เป็นต้น (Giry, Kouhy & Lovers 1995) ทั้งนี้ การเรียกหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์

และหน่วยของเนื้อหาดังกล่าว ต้องรองรับการจัดการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนั้นๆ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องกับ วิธีการในการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่างานวิจัยของ Ratanajongkol Davey arta Low (2006) ซึ่งศึกษารายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย ได้เลือกใช้การนับจำนวนคำในการวัดปริมาณ การเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยเหตุผลหลายประการ ได้แก่ 1. การนับจำนวนจะมีรายละเอียดของการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าการนับจำนวนหน้า 2. คำแต่ละคำมีความหมายในตัวของมันเองจึงช่วยไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ง่ายขึ้น 3. การนับจำนวนหน้านั้นไม่ได้พิจารณาความแตกต่างของการจัดพิมพ์ และขนาดของหน้า 4. การนับจำนวนประโยคไม่สนใจความแตกต่างของขนาดตัวอักษร ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ Suttipairs and Santon (2011) ที่ทำการศึกษากการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งหน่วยของเนื้อหาของงานวิจัยดังกล่าว ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการนับจำนวนเพื่อวัดปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการนับจำนวนคำให้ความละเอียดสำหรับการวิเคราะห์มากกว่าหน่วยการนับอื่น อีกทั้งการนับจำนวนคำสามารถใช้ในการวัดปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสำหรับรายงานที่เป็นภาษาไทยได้เหมาะสมกว่า การนับจำนวนประโยค และจำนวนหน้า ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการที่ภาษาไทยไม่สามารถนับจำนวน ประโยคได้อย่างชัดเจนเหมือนกับภาษาอังกฤษเนื่องจากการแบ่งประโยคในภาษาไทยไม่มีเครื่องหมายหยุด หรือเครื่องหมายจุด (Full Stop) เพื่อแบ่งประโยค เช่นเดียวกับภาษาอังกฤษ และการนับจำนวนหน้านั้นไม่ได้พิจารณาความแตกต่างของขนาดตัวอักษรของข้อมูล

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของต่างประเทศ เช่น งานวิจัยของ Elayash, Kavanagn.and Kong (2013) Lul and to (2015). Syma (2015) และงานวิจัยในประเทศไทยจำนวนไม่น้อยที่เลือกใช้ วิธีการนับจำนวน เช่น งานวิจัยของ มัทนาชัย สุทธิพันธุ์ (2555) ปทุมพร หิรัญสาดี (2557) อรพรรณ ไบตัน (2558) เป็นต้น จากการศึกษาางานวิจัยในอดีต การนับจำนวนคำเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ที่ถูกใช้กันอย่างแพร่หลายในการวิจัยเรื่อง เปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งในต่างประเทศ และในประเทศไทย ร่วมกับเหตุผลในการเลือกใช้การนับจำนวนของงานวิจัยในอดีต ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การนับจำนวนคำเพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูล เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในครั้งนี้

เมื่อผู้วิจัยพิจารณาความเหมาะสมของหน่วยของเนื้อหาที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา และข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมที่เป็นข้อมูลภาษาไทย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เห็นว่าการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการนับจำนวนคำนั้นเหมาะสำหรับการเก็บข้อมูล ปริมาณการเปิดเผยข้อมูล เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในครั้งนี้ โดยศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งกำหนดหลักการให้ 8 ข้อ ดังนี้

1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (SocietyFair Operating Practices)
2. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (Anti-Corruption)
3. การเคารพสิทธิมนุษยชน (Human Rights)
4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (Labor practices)
5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (Product Responsibility Consumer issuitt)
6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (Environment)
7. การร่วมพัฒนาชุมชนหรือ สังคม (Community involvement & Development)
8. การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Innovation)

สำหรับขั้นตอนการศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลนั้นจะเริ่มจาก 1. นับจำนวนคำที่เปิดเผยในแต่ละข้อของหลักการ 3 ข้อ (แยกตามกิจการ) 2. ผลรวมในแต่ละข้อของหลักการ 8 ข้อ (รวมจำนวนของทุกกิจการ) 3. นำผลรวมมาหาค่าเฉลี่ย (Average) ในแต่ละข้อของหลักการ 8 ข้อ จากนั้น ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวมของกิจการโดยแยกตามหลักการ แต่ละข้อ ผู้วิจัยจะนำปริมาณการเปิดเผยข้อมูล (จำนวนคำ) ที่ได้ของแต่ละบริษัท มาแยกเก็บข้อมูล ตามหลักการ 8 ข้อ ในตารางจัดการ (Spreadsheet) ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละบริษัทที่ได้ จัดเตรียมไว้ดังแสดงไว้ในตาราง 2.1 ต่อไปนี้

ตาราง 2.1 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

ชื่อบริษัท	จำนวนคำในแต่ละหลักการแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ								
	ข้อ1	ข้อ2	ข้อ3	ข้อ4	ข้อ5	ข้อ6	ข้อ7	ข้อ8	รวม
1. A...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	AA
2. B...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	BB
3. C...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	CC
...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...
100. ...	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	...
ผลรวมทุกกิจการ	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓	✓✓✓
ค่าเฉลี่ย	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y

8 ข้อหมายเหตุ: ✓ = จำนวนคำที่เก็บได้ ✓✓ = ผลรวมจำนวนคำที่เก็บได้ของกิจการนอกตามข้อ ✓✓✓ = ผลรวมจำนวนคำทั้งหมดที่เปิดเผย Y = จะเฉลี่ยผลรวมจำนวนคำที่เก็บได้กับจำนวนกิจการที่ผู้วิจัยไม่มีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูล AA, BB, CC = ผลรวมจำนวนคำที่เก็บได้ของแต่ละกิจกรรมรวมทั้ง 8 ข้อ

2.1.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stainleste Theory) มีพื้นฐานมาจากกรอบแนวคิดของ Barnard (1938) ในหนังสือเรื่อง The Functions of the Executive ที่นำเสนอมุมมองด้านบวกของผู้จัดการ ในการสนับสนุนความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งต่อมา Freeman (1984) ได้มีแนวคิดสนับสนุน ทฤษฎีนี้ ซึ่งจากแนวคิดของ R.Edward Freeman (1984) ได้ระบุไว้ว่าบริษัท มีความมุ่งเน้น ความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้นเป็นสำคัญ แต่หากไม่มีลูกค้า พนักงาน คู่ค้าและชุมชน บริษัทจะไม่สามารถดำเนินการอยู่ได้ จึงกล่าวได้ว่าบริษัทมีความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของบริษัท ซึ่งทำให้ผลลัพธ์ทุกอย่างจากการดำเนินงานขององค์กร ผู้บริหารจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อ ดังนั้น ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้แนวคิดกับ ผู้บริหาร เพื่อสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในแต่ละองค์กร ซึ่งมีเป้าหมายหลัก คือ ต้องคำนึงถึงความเข้าใจของผู้มีส่วนได้เสียทุกส่วน และเพื่อไม่ให้ผู้บริหารมุ่งประเด็นให้ความสำคัญต่อผู้ถือหุ้นเพียงกลุ่มเดียว แต่ต้องคำนึงถึงการตอบสนอง

ความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มที่เป็นบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจของบริษัทนั้นๆ

Freeman (1984) ได้ให้คำจำกัดความของทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียไว้ว่า กลุ่มใด หรือบุคคลใด ผู้ซึ่งสามารถที่จะส่งผล หรือ มีอิทธิพลต่อการกระทำของบริษัท ผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท รวมถึงผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ ลูกจ้าง ลูกค้า ผู้ขาย กลุ่มสาธารณชนทั่วไปที่ได้ผลประโยชน์ร่วมกัน Freeman ได้มีการพัฒนา ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนของกิจการ และเป็นโครงสร้างในการกำหนดนโยบายของบริษัท และตัวแบบความรับผิดชอบ ในการบริหารจัดการ ผู้มีส่วนได้เสีย การวางแผนของบริษัท และโครงสร้างนโยบายธุรกิจ ตามแนวคิดผู้มีส่วนได้เสีย จะเน้นที่การพัฒนา และการประเมินการตัดสินใจเกี่ยวกับกลยุทธ์ของบริษัท ในการสนับสนุนให้บริษัทดำเนินธุรกิจต่อไป พฤติกรรมที่แตกต่างกันของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียได้ถูกนำมาพิจารณาในการวางแผนพัฒนากลยุทธ์ โดยบริหารจัดการทรัพยากรของกิจการ และสิ่งแวดล้อม ให้เกิดความเหมาะสมที่สุด กล่าวได้ว่า คำนียามทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย คือการสร้างมูลค่าร่วมกันระหว่างบริษัท และผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียนั้น สามารถเป็นได้ทั้งพนักงาน ผู้ถือหุ้น ลูกค้า คู่ค้า และชุมชน หรือบุคคลใดที่สามารถส่งผลกระทบ และได้รับผลกระทบจากวัตถุประสงค์ของ บริษัทซึ่งมีความสำคัญ คือ บริษัทหรือองค์กรจะสามารถดำเนินงานได้ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้มีส่วนได้เสียอีกทั้งบริษัท หรือองค์กรจะไม่สามารถดำเนินงานได้ หากปราศจากผู้มีส่วนได้เสีย

ดังนั้นบริษัทจึงต้องมีนโยบายในการบริหารผลกระทบในทุกๆ ด้าน กับผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียมีความสำคัญต่อความสำเร็จลู่ทางของบริษัท เป็นอย่างมากจากทฤษฎีของ R.Edward Freeman (1984) สามารถแบ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียเป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับ ปฐมภูมิ หรือผู้มีส่วนได้เสียที่ใกล้ชิดกับบริษัทมากที่สุด หากเกิดผลกระทบกลุ่มปฐมภูมิ จะได้รับก่อน ได้แก่ ลูกจ้าง พนักงานชุมชน ซึ่งกลุ่มนี้เป็นผู้มีส่วนได้เสียพื้นฐานต่อการดำเนินงานของบริษัท

2. ระดับ ทุตติภูมิ หรือผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบรองลงมา ได้แก่ รัฐบาล คู่แข่ง ผู้บริโภคสินค้า เป็นต้น โดยผู้มีส่วนได้เสีย กลุ่มนี้จะได้รับผลกระทบทางตรง หรือทางอ้อมจากการตัดสินใจของบริษัท

นอกจากนี้ Gay Owen trd Anama (1996) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย ว่าเป็นตัวแทนของมนุษย์ ที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมขององค์กร โดยองค์กร มีความเป็นไปได้ที่จะมีผู้มีส่วนได้เสียจำนวนมาก ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้ประกอบไปด้วย พนักงานชุมชน สังคม ลูกค้า รวมไปถึงผู้ขาย คู่แข่งขัน รัฐบาลท้องถิ่น ตลาดทุน กลุ่มอุตสาหกรรม และรัฐบาลต่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้นสิ่งแรกที่จะอธิบายถึงทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย คือ ความขัดแย้งในการมองระบบพื้นฐานขององค์กร และสภาพแวดล้อมขององค์กรที่รับรู้ได้ ถึงการเปลี่ยนแปลง และความซับซ้อนของความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันกับผู้มีส่วนได้เสีย การเปลี่ยนแปลงของ ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย มี 2 ประการได้แก่

1. ความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันระหว่างองค์กร และผู้มีส่วนได้เสีย สามารถเห็นได้จากพื้นฐานในสังคมที่เกี่ยวข้อง กับภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบด้วยเหตุนี้องค์กรจะต้องรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด ซึ่งความรับผิดชอบสามารถกำหนดได้จากความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้เสีย กับองค์กร ดังนั้น วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรจะเป็นแบบอย่างของวิธีการที่แสดงถึงความรับผิดชอบขององค์กร

2. ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียอาจถูกนำมาใช้ในองค์กรอย่างเข้มงวด นั่นคือ องค์กรจะให้ความสำคัญ กับผู้มีส่วนได้เสีย โดยองค์กรเชื่อว่าในแต่ละกลุ่มต้องกรทำให้มีการบริหารจัดการให้เกิดความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกัน เพื่อผลักดันให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร กล่าวคือ ยิ่งผู้มีส่วนได้เสียสำคัญต่อองค์กรมากเท่าไร องค์กรจะยิ่งพยายามในการบริหารจัดการในความสัมพันธ์นั้นมากเท่านั้น ซึ่งข้อมูลขององค์กรไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางการเงิน หรือข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน จะเป็นส่วนประกอบสำคัญที่องค์กร สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย

จากการทบทวนทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย และการเปิดเผยข้อมูล พบว่า ประเทศไทย มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ หรือเป็นการให้ข้อมูลมากกว่าขั้นต่ำที่กำหนดให้เปิดเผย หรือเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียของบริษัททำให้บริษัทเป็นที่ยอมรับ ของนักลงทุนว่ามีความโปร่งใส ในการเปิดเผยข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ (Balachandrain and Bliss 2004 อ้างใน มัทนชัย สุทธิพันธ์ และ สิริมา แซ่ลี่, 2558) ซึ่งปัจจัยในการเปิดเผยข้อมูลให้มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของผู้บริหาร และลักษณะของการประกอบธุรกิจ เป็นสำคัญทำให้การเปิดเผยข้อมูลในแต่ละ บริษัทมีความแตกต่างกัน รวมทั้งความแตกต่างของประเภทของอุตสาหกรรม และลักษณะของการถือหุ้น

มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจด้วยเช่นกัน สำหรับประเด็นพื้นฐานของ ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ 1.กิจการมีความสัมพันธ์กับ กลุ่มบุคคลจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบ จากการตัดสินใจของกิจการหรือ ผลกระทบจากการดำเนินงาน 2. ให้ความสำคัญระหว่างผลลัพธ์ ที่เกิดจากการดำเนินงาน และผู้มีส่วนได้เสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน 3.ผลประโยชน์ ของผู้มีส่วนได้เสียมีการกำหนดมูลค่าไว้ และไม่ได้มีการกำหนดมูลค่าไว้ รวมทั้งไม่ได้กำหนด ผลประโยชน์สำหรับผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ที่ไม่มีอิทธิพล 4. ทฤษฎีที่เน้นด้านการตัดสินใจของการ บริหารจัดการ (Jones, 1999 and Wicks, 2007) ข้อมูลในการวิจัย ครั้งนี้ประกอบด้วย รายงาน ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility Report) การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Government) ที่มีต่อผลการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบ ความคิดเห็นของผู้บริหารในการเปิดเผยข้อมูล ตลอดจนความคิดเห็นของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ เกี่ยวกับระดับผลกระทบที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในการใช้ประโยชน์จากการเปิดเผยข้อมูล ซึ่ง การเปิดเผย ข้อมูลของบริษัทนั้นเป็นสิ่งที่หน่วยงานที่กำกับดูแลให้ความสำคัญ เพราะแสดงให้เห็นถึง กระบวนการบริหารงานที่โปร่งใส มีการกำกับดูแลที่ดี และคำนึงถึงผู้ที่มีส่วนได้เสีย ทุกกลุ่ม และจากประเด็นหลังสุด จะพบว่าสอดคล้องกับทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียในประเด็นที่ว่า ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นสำหรับผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบทางตรง และทางลบจากการดำเนินงานของกิจการ

จากการศึกษา และทบทวนวรรณกรรมผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม มีประเด็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ซึ่งอาจสรุปได้ว่าผู้มีส่วนได้ คือกลุ่มของ บุคคลากรทั้งภายใน และภายนอกองค์กร รวมถึงสภาพแวดล้อม และสังคมเข้าไปด้วย หากสิ่ง ต่างๆ เหล่านี้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของกิจการ นอกจากนี้ขนาดของกิจการ ยังมี อิทธิพลต่อปริมาณการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากองค์กรที่มีขนาดใหญ่ ต้องเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเงิน และข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเงินให้ผู้มีส่วนได้เสีย รับทราบมากกว่าองค์กร ขนาดเล็ก (มัทนชัย สุทธิพันธ์ 2555)

ทฤษฎีว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมาย (Legitimacy Theory) เป็นสัญญาทางสังคม ระหว่างสังคม และองค์กรธุรกิจ (NIVAhmad & Shutiman, 2004) กล่าวไว้ว่า ทฤษฎี ความเป็นธรรมเป็นพื้นฐาน ที่ก่อให้เกิดข้อผูกมัดทางสังคม ซึ่งเป็นสัญญาเกี่ยวกับ การใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรธรรมชาติในการดำเนินกิจการองค์กร จะต้อง มี เป้าหมายสอดคล้องกับความต้องการของสังคม เพื่อจะทำให้องค์กรสามารถอยู่ได้ โดยองค์กร

ธุรกิจต้องได้รับสิทธิ และได้รับการอนุญาตของสังคม ภายใต้เงื่อนไขว่าการดำเนินกิจการต้องตรงตามบรรทัดฐาน ความเชื่อ และค่านิยม ของสังคม (Mahadeo, et all, 2011)

ความมั่นคง และความเจริญเติบโตขององค์กรนั้นอยู่ที่บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจได้ตามความคาดหวังของสังคม โดยรวมมากน้อยเพียงใด แนวคิดเป็นพื้นฐานสำหรับองค์กรธุรกิจในการสร้างความรู้ เป็นแนวทางในการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม และการพัฒนาอย่างยั่งยืน สิทธิและอำนาจ ที่มาจากการยอมรับของสังคมที่จะเป็นผู้พิจารณาว่าการดำเนินธุรกิจเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม ในภาพรวมมากน้อยเพียงใด รวมถึงสิทธิในการใช้ทรัพยากรที่ได้รับอนุญาต จากสังคมเป็นเพียงการยอมรับชั่วคราวเท่านั้น เพราะสังคมจะทำการตรวจสอบการดำเนินธุรกิจขององค์กร อย่างสม่ำเสมอ เมื่อใดที่สังคมเห็นว่าการกระทำขององค์กร ไม่เป็นไปตามคาดหวัง หรือไม่ชอบด้วยประการทั้งปวงแล้ว พร้อมทั้งจะเพิกถอนอำนาจ และสิทธินั้นได้ตลอดเวลา ความเจริญเติบโต หรือความอยู่รอดขององค์กรธุรกิจ จึงขึ้นอยู่กับ การดำเนินธุรกิจตรงตามความคาดหวังของสังคมเพียงใด ดังนั้นเมื่อได้พิจารณาความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมจากมุมมองของความชอบธรรมทางสังคมแล้ว เป็นเสมือนกับการตระหนักและความสัมพันธ์ของธุรกิจกับชุมชน ซึ่งนั่นหมายถึง ฝ่ายหนึ่งปฏิบัติ และฝ่ายหนึ่งการตรวจสอบ โดยที่ฝ่ายองค์กรธุรกิจเป็นผู้ปฏิบัติต้องทำการตรวจสอบประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินงานขององค์กรเป็นที่ยอมรับ และบรรลุความคาดหวังของสังคมที่มีการขยายขอบเขตออกไปอย่างกว้างขวาง และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจากมุมมองตามแนวคิดนี้จะเห็นได้ว่าที่แท้จริงแล้วสังคมเป็นผู้กำหนดสิ่งที่องค์กรควรกระทำในการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ Cho & Patten (2007) กล่าวว่าทฤษฎีความชอบธรรมเป็นการแนะนำให้บริษัทที่มีผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ควรมีการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี ให้ครอบคลุมข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบวกให้มากขึ้น

ดังนั้นการนำทฤษฎีความชอบธรรมใช้ในงานวิจัยนี้ เนื่องจากประเทศไทยมีการกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ต้องเปิดเผยการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในรายงานข้อมูลประจำปี แบบ 56-1 (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) ส่วนรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นการจัดทำรายงานโดยความสมัครใจ ทฤษฎีว่าด้วยความเป็นธรรมจะอธิบายขอบเขต รูปแบบ และปริมาณของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานดังกล่าว เพื่ออธิบายว่าการดำเนินงานของธุรกิจที่อยู่ได้นั้น แสดงให้เห็นว่าธุรกิจเหล่านั้นได้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ และได้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม ถือเป็นหลักฐานที่สำคัญที่บริษัท

สามารถแสดงออกได้อย่างชัดเจน เพื่อให้สังคมได้รับรู้ถึงการดำเนินงาน ของบริษัทที่มีต่อ ความรับผิดชอบต่อสังคม และยังเป็น การลดช่องว่างในการสื่อสารกับสังคมได้ ทำให้เกิด การยอมรับจากสังคม และองค์กรสามารถดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืน

ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) มาจากแนวคิดของ Jensen & Mechtling (1976) ที่เสนอ ว่าความสัมพันธ์ของ ทฤษฎีตัวแทนเกิดจากการที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถบริหารจัดการงานได้เพียง คนเดียว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีตัวแทนเข้ามาช่วยในการบริหารงานซึ่งเป็นความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายที่มีอำนาจ คือผู้ถือหุ้นหรือตัวการ (Principal) และฝ่ายที่ได้รับ มอบอำนาจในการบริหารงาน คือ ฝ่ายบริหาร คือผู้บริหารหรือตัวแทน (Agent) ภายใต้เงื่อนไข หรือสัญญาที่มีต่อกันซึ่งผู้บริหารมีหน้าที่ในการบริหารรายงานผลการดำเนินงาน และส่งมอบ ผลประโยชน์ให้ผู้ถือหุ้นต้องบริหารจัดการภายใต้วัตถุประสงค์ที่ก่อให้เกิดมูลค่าสูงสุดกับบริษัท หากผู้บริหารทำงานอย่างเต็มความสามารถ และได้ผลการดำเนินงานตรงตามความต้องการของ ผู้ถือหุ้น จะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดกับบริษัท ซึ่งจะสะท้อนออกมาจากงบการเงิน รายงาน ประจำปี หรือ ข่าวสารอื่นๆ ที่เผยแพร่ออกสู่สาธารณชน (ฐิติมา กิ่งแก้ว, 2555) ในทางกลับกัน การบริหารงาน ผ่านตัวแทนอาจก่อให้เกิดการขัดแย้งของผลประโยชน์ (Conflict of interest) ได้ เช่นกันหากผู้ถือหุ้นบริหารมีความต้องการที่แตกต่างกัน จะทำให้เกิดความขัดแย้งเกี่ยวกับ ผลประโยชน์ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาจากการเป็นตัวแทน (Agency Problem) (ศิลาพร ศรีจันเพชร, 2551) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงมีการสนับสนุนให้เกิดแนวทางในการกำกับดูแล กิจการที่ดี และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขและ/หรือลดปัญหาตัวแทน

บทบาทหรือหน้าที่สำคัญของตัวแทนอยู่ในรูปแบบคณะกรรมการบริษัททำหน้าที่กำหนด กลยุทธ์ควบคุมดูแลการดำเนินงานของผู้บริหาร หรือฝ่ายจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักบรรลุ ตามเป้าหมายของบริษัท และรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น และบุคคลภายนอก ผู้บริหาร จึงเปิดเผย ข้อมูลทำการพิจารณาถึงต้นทุนเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ (Cost Benefit Analysis) สำหรับการเปิดเผยข้อมูล โดยสมัครใจ หากการเปิดเผยสู่ตลาดสามารถก่อให้เกิดผลประโยชน์มากกว่า การที่คู่แข่งได้ประโยชน์ จากข้อมูลของบริษัท ผู้บริหาร จึงพิจารณาเลือกการเปิดเผยข้อมูลที่มี คุณภาพมากขึ้น ดังนั้น ความสำคัญของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ บริษัทที่มีความสมัครใจเพิ่มมากขึ้น ในการจะเปิดเผยข้อมูลหรือไม่ การกำกับดูแลกิจการที่ดีจึงเป็น กลไกหนึ่งในการใช้แก้ปัญหาตัวแทนในการดำเนินงานของบริษัท สามารถเห็นได้จากการมีระบบ การควบคุมตรวจสอบดูแลจากโครงสร้างของคณะกรรมการต่างๆ ที่ได้มีการจัดตั้งขึ้นของแต่ละ

บริษัท ดังนั้น คณะกรรมการจึงเป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยผลักดันให้เกิดการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยการเน้นบทบาทหน้าที่ และโครงสร้างของคณะกรรมการ รวมทั้งมีองค์ประกอบของคณะกรรมการที่สามารถสร้างกลไกการถ่วงดุลอำนาจภายในได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ได้ให้แนวทางสำหรับคณะกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีความยุติธรรม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบตามหน้าที่ และความรับผิดชอบในงาน คณะกรรมการควรจัดให้มีคณะกรรมการชุดย่อย เพื่อช่วยถ่วงดุลองงานตามความจำเป็น นอกจากนี้ประธานกรรมการ (Chairman) เป็นผู้นำคณะกรรมการ และทำหน้าที่เป็นประธานการประชุม ควรมาจากกรรมการที่เป็นอิสระ และไม่ควรเป็นบุคคลเดียวกับคณะกรรมการผู้จัดการ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ

2.2.1 ความหมายและความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ

การกำกับดูแลกิจการ ของบริษัทต่างๆ ทั่วโลกในปัจจุบันเกิด จากการขาดความเชื่อมั่นของนักลงทุน และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ที่มีผลมาจากการล้มละลายทางการเงิน และเกิดเรื่องอื้อฉาวของบริษัทเอนรอน บริษัทเวิร์ลคอม และบริษัทสอบบัญชีชั้นนำระดับโลกในประเทศสหรัฐอเมริกาด้วยกัน หาผลประโยชน์ให้กับตนเอง ทำให้เกิดข้อสงสัยในการปฏิบัติงานของผู้บริหารในการกำกับดูแลกิจการในบริษัท ในขณะที่นั้นองค์กรวิชาชีพต่างๆ และหน่วยงานของรัฐบาลในประเทศสหรัฐอเมริกาต่างอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาในด้านการกำกับดูแลกิจการนี้ เช่น กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) ได้เรียกร้องให้ทำการปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการของบริษัท และในเวลาต่อมาองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการพัฒนา (Organization of Economic Cooperation and Development : OECD) ได้ออกกฎเกณฑ์ใหม่เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการกำกับดูแลกิจการ ในการติดตามกำกับการทำงานของผู้บริหารบริษัทจนกระทั่ง ปัจจุบันนี้กลไกการกำกับดูแลกิจการ ได้กลายมาเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และบริษัทที่มีกลไกการกำกับดูแลที่ดี และมีประสิทธิภาพสูง จะสามารถหาแหล่งเงินทุนได้ง่าย เนื่องจากเป็นที่สนใจของนักลงทุนโดยการนำไปประเมินมูลค่าบริษัทต้นทุนเงินลงทุน สภาพคล่องทางการเงิน หรือการจัดลำดับเครดิตของบริษัท ซึ่งจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Banderlipell (2009), Thoopsamut & Jaikengkit

(2009), Ugbede, Lizam & Kaseri (2013), Wiralestar (2015), Campa & Donnelly (2014) และ González & García-Meca (2014)

ปัจจุบันเศรษฐกิจโลกมีการประสานเข้าหากัน ทำให้กลไกการกำกับดูแลกิจการเป็นที่สนใจ ในการศึกษาของนักวิจัยหรือนักวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการตั้งคำถามถึงบทบาทของกลไกการกำกับดูแลกิจการสามารถติดตาม หรือลดพฤติกรรม การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนของผู้บริหารโดย ไม่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่ โดยนักวิจัยส่วนใหญ่อ้างอิงถึงทฤษฎีตัวแทนตามแนวคิดของ Jensen & Meckling (1976) ที่ได้อธิบายถึงธุรกิจที่แยกระหว่าง ส่วนของเจ้าของกับการควบคุม ซึ่งการศึกษาจะอยู่ในบริบทที่แตกต่างตามพื้นที่ สิ่งแวดล้อม การเมือง วัฒนธรรม กฎหมาย โดยเฉพาะกลุ่มตลาดเกิดใหม่ในเอเชีย ซึ่งได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายที่แตกต่างกับกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และ สหราชอาณาจักร González & García-Meca (2014) ได้ชี้ให้เห็นว่าประเทศที่มีกฎหมายคุ้มครองนักลงทุนที่อ่อนแอ ผลตอบแทนที่ให้กับผู้ถือหุ้นจะน้อย และส่วนใหญ่จะมีโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจุกตัว โดยเป็นกลุ่มในครอบครัวที่เป็นผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับ Shen & Chih (2007) ได้กล่าวถึงความแตกต่างทางด้านกฎหมาย มีความสำคัญมากกับกลไกการกำกับดูแลกิจการ เนื่องจากว่าส่วนหนึ่งของปัจจัยต่างๆ ที่จะกระทบต่อกลไกการกำกับดูแลกิจการขึ้นอยู่กับการบังคับทางกฎหมาย แต่อีกส่วนหนึ่งก็เปิดโอกาสให้บริษัทสามารถบริหารงานของตนเอง หรือหากกลยุทธ์ในการบริหารเพื่อให้เกิดมูลค่ากับบริษัท และสามารถแข่งขันในธุรกิจได้ เช่น การปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองนักลงทุน โดยการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ การสรรหาคณะกรรมการที่เป็นอิสระ ดังนั้นสิ่งเหล่านี้จึงมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกลไกการกำกับดูแลที่ดีที่แตกต่างกัน ผลลัพธ์ที่ตามมาจึงอาจทำให้เกิดความกังวล หรือขาดความเชื่อมั่น กับนักลงทุนเกี่ยวกับผลตอบแทนที่ตัวเองจะได้รับ แต่ด้วยความต้องการมีแหล่งเงินลงทุนที่หลากหลาย บริษัทสมัยใหม่จึงจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางการเงิน และสามารถแข่งขันทางการตลาดในโลกได้ ถือได้ว่าการกำกับดูแลกิจการมีบทบาทสำคัญในการดำเนินธุรกิจ ในปัจจุบัน เนื่องมาจากกลไกการกำกับดูแลกิจการเป็นกลไกในการ ติดตาม ควบคุม ดูแลผู้บริหาร ในด้านการใช้ดุลยพินิจที่ความเหมาะสมในการสร้างมูลค่าให้กับบริษัท ซึ่งกลไกเหล่านี้จะต้องเป็นปัจจัยที่มีประสิทธิภาพ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ กลไกการกำกับดูแลกิจการมีการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะหาแนวทางควบคุมผู้บริหารให้บริหารงานอย่างเหมาะสม สามารถคุ้มครองนักลงทุน และลดข้อขัดแย้งลงได้

จากการอภิปรายข้างต้นจะเห็นว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีประสิทธิภาพได้ต้องมีการปฏิบัติร่วมกันหลายฝ่าย โดยระบุนโยบายของบรรษัท นโยบาย กฎระเบียบ และกฎหมาย ซึ่งมี ระบบกลไกที่ชัดเจน โดยมีผู้ให้ความหมาย ดังนี้

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization of Economic Cooperation and Development : OECD) (OECD, 2015) ให้ความหมายว่า “กลไกการกำกับดูแลกิจการ เป็นระบบการดำเนินธุรกิจ ที่มีการสั่งการและควบคุมโครงสร้างกลไกการกำกับดูแลกิจการจะทำการกระจายสิทธิ และความรับผิดชอบของกลุ่มต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการ ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียอื่น”

Samaduzzaman, Zaman & Quazi (2015) ให้ความหมายว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการเป็นระบบการดำเนินงานภายในของบรรษัท ประกอบด้วยนโยบายมนุษย์ และกระบวนการต่างๆ ที่การตอบสนองความต้องการของผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสีย ด้วยการควบคุม ดูแล และกำกับกรรมการบริหารในการจัดการบริษัท เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความซื่อสัตย์ในธุรกิจถือว่าเป็นนโยบายข้อบังคับและกฎที่ถูกระบุไว้ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นของบรรษัท

Shailer (2004) หมายถึง กลไกกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมกำกับดูแลสั่งการของบริษัท

ผู้วิจัยจึงสรุปความหมาย หรือคำจำกัดความของกลไกการกำกับดูแลกิจการ หมายถึง ระบบกลไกการกำกับ ติดตาม ดูแล ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารว่าได้มีการปฏิบัติงานอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ ภายใต้สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มที่ควรได้รับรวมทั้งรักษาเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน ทรัพยากรต่างๆ ให้สมดุล

2.2.2 การกำกับดูแลกิจการในประเทศไทย

การกำกับดูแลกิจการในประเทศไทย ถูกต้องข้อสงสัยอย่างมาก โดยเฉพาะการเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดภาวะวิกฤติทางการเงินเอเชียในปี 1997 เนื่องจากบริษัทในประเทศไทยส่วนใหญ่ มีรูปแบบธุรกิจเป็นแบบครอบครัว แม้ว่าจะเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ก็ตาม รวมทั้งมาตรฐานรายงานทางการเงิน และข้อกำหนดของการเปิดเผยข้อมูลบริษัทยังไม่เพียงพอ และเหมาะสม ทำให้เอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือพวกพ้อง นอกจากนี้ยังใช้แหล่งเงินทุนระยะสั้น ทำให้มีภาระหนี้สินสูง กระบวนการตรวจสอบจากภายนอกไม่มี

ประสิทธิภาพ ส่งผลทำให้การกำกับดูแล nama (Reddy, 2009), Hodgson, Lhaopadchan & Buakes., 2011 แต่หลังจากปี 1997 เป็นต้นมา มีกระแสเรียกร้อง เรื่องการกำกับดูแลกิจการจาก นักลงทุนมากขึ้น ด้วยเหตุ หลักการกำกับดูแลกิจการจึงถูกกำหนดขึ้นมาใหม่โดยองค์กร เพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development) ซึ่งในช่วงที่ผ่านมามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้จากผลการประเมิน ของสมาคมธรรมาภิบาลแห่งเอเชีย ที่เรียกว่า CG Watch โดยใช้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ขององค์กร เพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาที่มี 5 หมวด ได้แก่

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น (Rights of Shareholders) กำกับดูแลกิจการที่ดีในหมวดนี้ จะกล่าวถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ถือหุ้น และการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นในการใช้สิทธิใน เรื่องต่างๆ ที่ตนเองสมควรได้รับ หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา ในหมวดนี้ จึงพิจารณา ถึง แนวปฏิบัติของบริษัทเกี่ยวกับสิทธิของผู้ถือหุ้นในเรื่องต่างๆ เช่น ค่าตอบแทนกรรมการบริษัท ได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้นเป็นประจำทุกปี การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการบริษัทได้มี การเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้น ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการเป็นรายบุคคล

2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Treatment of Shareholders) กำกับดูแลกิจการที่ดีในหมวดนี้ให้ความสำคัญ กับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน ต่อ ผู้ถือหุ้นทุกรายซึ่งรวมถึงผู้ถือหุ้นส่วนน้อย และผู้ถือหุ้นต่างชาติ โดยผู้ถือหุ้นส่วนน้อยควรได้รับ การคุ้มครองสิทธิจากการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบไม่ว่าโดยตรง หรือโดยอ้อมของผู้ถือหุ้นที่มี อำนาจ ควบคุม ดังนั้นหลักเกณฑ์การพิจารณาในหมวดนี้จึงมุ่งเน้น แนวปฏิบัติในการคุ้มครอง ป้องกันการละเมิดสิทธิของผู้ถือหุ้นดังกล่าวเป็นบริษัทให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นในการออกเสียง ลงคะแนนในแบบหนึ่งหุ้นต่อหนึ่งเสียง บริษัทมีกระบวนการช่องทางให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยมีส่วนใน การสรรหา และแต่งตั้งกรรมการ

3. บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (Roles of Shareholders) กำกับดูแลกิจการที่ดี ในหมวดนี้ให้ความสำคัญกับสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทไม่ว่าจะเป็นสิทธิ ที่กำหนดโดย กฎหมาย หรือโดยข้อตกลงที่ทำร่วมกันโดยตระหนักว่าความสัมพันธ์ และความร่วมมือที่ดีระหว่าง บริษัทกับผู้มีส่วนได้เสีย เป็นปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมให้บริษัทสามารถเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืน เป็นบริษัทควรจะมีนโยบายที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการดูแลเรื่องความปลอดภัยสวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ของพนักงาน และเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ บริษัทควรกำหนด นโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นธรรม และรับผิดชอบต่อลูกค้าได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

4. การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency) กับดูแลกิจการที่ดีในหมวดนี้ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับบริษัท อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลาทั้งนี้ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ สถานการณ์ทางการเงินผลการดำเนินงาน โครงสร้างการถือหุ้น และการกำกับดูแลกิจการของบริษัทเป็นบริษัทควรเปิดเผยโครงสร้างผู้ถือหุ้น โดยแจ่มแจ้ง โครงสร้างที่แสดงถึงผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และสัดส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยไว้อย่าง ครบถ้วนชัดเจน การเปิดเผยฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานควรเป็นการอธิบายเชิงวิเคราะห์ เกี่ยวกับฐานะการเงิน และการดำเนินงานการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญรวมทั้งปัจจัยที่เป็นสาเหตุ หรือ มีผลต่อฐานะการเงินผลการดำเนินงานของบริษัท

5. ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (Board Responsibilities) ให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในการชี้แนะทิศทางการดำเนินงานของบริษัท การติดตามดูแล การทำงานของฝ่ายจัดการ และการแสดงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (Accountability) ของคณะกรรมการที่มีต่อบริษัท และผู้ถือหุ้นเช่นคณะกรรมการควรระบุนโยบายการดำรงตำแหน่งของ กรรมการไว้อย่างชัดเจนในนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท

2.2.3 กลไกที่ส่งผลต่อการกำกับดูแลกิจการ

การกำกับดูแลกิจการเป็นการออกแบบระบบตรวจสอบเพื่อติดตามพฤติกรรมของ ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทว่ามีการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับระบบภายใน ในการติดตามพฤติกรรมของ ผู้บริหารระดับสูงของบริษัท เช่น กลไกของคณะกรรมการของผู้บริหารต่างๆ และกลไกการกำกับดูแล กิจการภายนอก ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับบุคคลที่ 3 ที่จะเข้ามาตรวจสอบอย่างเป็นอิสระ เช่น ผู้สอบบัญชี ภายนอก ที่เป็นผู้รับรองความถูกต้องของงบการเงินเพื่อให้ข้อมูลแก่นักลงทุน นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และผู้ถือหุ้น (Douma-& Schrauder, 2013) อย่างไรก็ตามจากการศึกษา ส่วนใหญ่จะมองในความไม่ชัดเจนของกลไกในการทำให้กำกับดูแลกิจการมีประสิทธิภาพ กลไกการกำกับดูแลที่ดีที่เสริมสร้าง ความเข้มแข็งให้กับบริษัท Imen Khanchet (2007) ได้สรุปไว้ 6 กลไก คือ

2.2.3.1 ขนาดคณะกรรมการของบริษัท เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสีย ให้มีบทบาทในการ ติดตาม ควบคุม ตามแนวคิดของทฤษฎีตัวแทน นอกจากนี้ยังมีส่วนใน การวางแผนกลยุทธ์ ในด้านต่างๆ เช่น กำหนดนโยบาย วางเป้าหมายของบริษัท ดังนั้น จำนวน

ของคณะกรรมการบริษัทจึงสะท้อนให้นักลงทุนเห็นในความสามารถในการบริหารงาน เพื่อบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากประกอบไปด้วยบุคคลที่มีความรู้ที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม เหล่านี้ยังเป็นที่ยังงัยของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนักวิจัยบางส่วนโดยขนาดคณะกรรมการของบริษัทมีการ อภิปรายอยู่ 2 ประเด็น ประเด็นที่ 1 คือ ถ้าขนาดคณะกรรมการของบริษัทขนาดใหญ่ จะทำให้มี ประสิทธิภาพในกลไกการกำกับดูแลกิจการในน้อยลง เนื่องจากว่าต้นทุนในการควบคุมสูง ปัญหาในกระบวนการต่างๆ มีประสิทธิภาพมากกว่า แต่ประเด็นที่ 2 มองว่าขนาดคณะกรรมการของบริษัทที่มีขนาดใหญ่ จะได้ประโยชน์จากความรู้ ความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน ในการใช้ในด้านกลยุทธ์ของบริษัท เพื่อเสริมสร้างมูลค่าบริษัท สำหรับการวิจัยนี้จะพิจารณา จำนวนของคณะกรรมการบริษัท ได้รับการแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี (แบบ 56-1) หรือ รายงานการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CS Report) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ Bales Kume (2015) liabaye & Obaretin (2015) Akpan (2015) จึงสรุปการวัด ดังนี้

$$\text{ขนาดกรรมการของบริษัท} = \text{จำนวนของคณะกรรมการบริษัท}$$

2.2.3.2 สัดส่วนกรรมการอิสระของบริษัทตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้กำหนดให้คณะกรรมการบริษัท ต้องประกอบด้วยกรรมการ ภายนอก ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การดำเนินธุรกิจไม่ว่าจะเป็นทางตรง หรือทางอ้อม เพื่อเป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งนำไปสู่ การเกิดความอิสระในการถ่วงดุลอำนาจ และตรวจทานการบริหารงาน เพื่อไม่ให้ตกอยู่ ภายใต้อำนาจของกลุ่มคณะผู้บริหาร และผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และจะทำให้เกิด ความเชื่อต่อนักลงทุน หรือผู้มีส่วนได้เสียมากขึ้น พร้อมทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการขจัดข้อขัดแย้งจากปัญหา ตัวแทน (Agency Problem) ในการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวม ข้อมูลจากรายงานประจำปี (56-1) และ รายงานการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG Report) ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ llaboya & Obaretin. (2015), Bala & Kumai. (2015) ดังนั้น จึงสามารถสรุปการวัด ดังนี้

$$\text{สัดส่วนกรรมการอิสระของบริษัท} = \text{จำนวนกรรมการอิสระ} / \text{จำนวนคณะกรรมการทั้งหมด}$$

2.2.3.3 การควบตำแหน่งประธานบริหาร และผู้บริหารสูงสุด บทบาทที่สำคัญของประธานบริหารเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญของกลไกการกำกับดูแลกิจการ โดยเฉพาะการควบรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการบริหาร และผู้บริหารสูงสุดในคนเดียว (CEO Duality) ซึ่งอาจเกิดปัญหาตามทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) ที่สนับสนุนให้แยกตำแหน่งทั้งสองให้ชัดเจนเพื่อการติดตาม ควบคุม กำกับดูแลดีขึ้น (Jensen, 1993) แต่นักวิจัยบางท่านนำเสนอว่าควรรวมกัน เพราะเป็นไปตามสายงานการบังคับบัญชา เพื่อให้มีการสั่งการทันเวลา และมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นในการบริหารงาน และสามารถลดต้นทุน ตัวแทนลง ซึ่งจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทดีขึ้นสนับสนุนโดยทฤษฎีรักษาผลประโยชน์ (Stewardship) สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลจากรายงานการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG Report) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gulzard & Wang. (2011) โดยใช้ตัวแปรเทียม (Dummy Variables) ในการวัดค่าตัวแปร ดังนี้

บริษัทที่มีการควบตำแหน่งระหว่างประธานบริหารและผู้บริหารสูงสุด = 1

บริษัทที่ไม่มีการควบตำแหน่งระหว่างประธานบริหารและผู้บริหารสูงสุด = 0

2.2.3.4 จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการบริษัท จำนวนครั้งในการประชุมถือว่าการปรับปรุงประสิทธิภาพในการติดตาม ของคณะกรรมการของบริษัท ซึ่งจะนำประเด็นปัญหาต่างๆ ของบริษัทมาอภิปรายในวาระการประชุม แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษางานวิจัยในอดีต ในด้านความสัมพันธ์ของจำนวนครั้งในการประชุม และผลการดำเนินงานของบริษัท เป็น 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ถ้ามีการประชุมมีความถี่มากขึ้น จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัท โดยใช้วาระการประชุมในการติดตาม แก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ทันเวลา และมีทิศทางในการบริหารที่ชัดเจนในอนาคต ด้านที่ 2 มองว่าการประชุม บางครั้งไม่มีผลกระทบที่ดีขึ้นกับผลการดำเนินงานของบริษัท เนื่องจากว่าการประชุมแต่ละครั้งอยู่ในช่วงระยะเวลาจำกัด ทำให้เสียต้นทุนในการรับรอง ค่าเบี้ยประชุม สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย ทำการรวบรวมข้อมูลจากรายงานการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG Report) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bala & Kumai (2015) โดยการวัดค่าตัวแปร เป็นดังนี้

จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการบริษัท = จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ
บริษัทในรอบ 1 ปี

2.2.3.5 สัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบัน ความซับซ้อนของผู้ถือหุ้นสถาบัน เนื่องมาจากผู้ถือหุ้นสถาบัน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มนักลงทุนที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความเสี่ยงที่เกิดจากการลงทุน เข้าใจในข้อมูลในการลงทุนเป็นอย่างดี (Sophisticated Investors) และ กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มไม่มีความเข้าใจในกระบวนการการเปลี่ยนแปลงตัวเลขทางการบัญชี ทำให้มีการคาดเดา หรือพยากรณ์ที่ผิดพลาด (Unsophisticated Investors) และความซับซ้อนอีกอย่างหนึ่ง คือ ผู้ถือหุ้นสถาบันเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกเสียง (Ebrahim, 2004) และการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะนโยบายของบริษัทที่มีผลกระทบต่อราคาหุ้นของบริษัท หรือการพยายามเข้าไปมีอิทธิพลในการจัดการผลประโยชน์ระยะยาวของบริษัท จึงถือได้ว่ามีบทบาทหน้าที่ในการติดตามที่มีประสิทธิภาพในด้านกลไกการกำกับดูแลกิจการ และเป็นที่คาดหวังว่าจะมีผลกระทบในทิศทางเดียวกัน กับผลการดำเนินงานของบริษัท สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลจาก รายงานการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG Report) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kamran & Shah.(2014),Thanatawee (2014) โดยการวัดค่าตัวแปร เป็นร้อยละของการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน อาทิเช่น ธนาคาร, สถาบันการเงิน, บริษัทประกันภัยกองทุน และ หน่วยลงทุน กล่าวคือ

สัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบัน = ร้อยละของการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบันของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด

2.2.3.6 สัดส่วนผู้ถือหุ้นกระจุกตัว แบ่งออกเป็น 2 มุมมองที่แตกต่างกัน คือ มุมมองที่ 1. การถือหุ้นแบบกระจุกตัวของบริษัทซึ่งจะกลายเป็นกลุ่มผู้ถือหุ้นขนาดใหญ่ จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบริษัท และจะพยายามรักษาผลประโยชน์ของตนเอง เข้าไปควบคุมการออกเสียงเพื่อสร้างแรงกดดันในการบริหารไปในทิศทางที่กลุ่มต้องการ ซึ่งนั่นหมายถึงกำไรสูงสุด ที่ส่งผลกระทบต่อภาระงานของบริษัทที่ดี มุมมองที่ 2 การถือหุ้นแบบกระจุกตัว อาจทำให้มีอำนาจในการเข้าไปเวนคืนสิทธิของ ผู้ถือหุ้นส่วนน้อย เพื่อควบคุมหาผลประโยชน์ให้กับกลุ่มซึ่งเป็นลักษณะที่พบมากในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา เนื่องจากมีลักษณะการบริหารงาน

แบบครอบครัว อาจใช้สิทธิในการเลือกบุคคลในครอบครัวเข้ามาเป็นผู้บริหารระดับสูง ทำให้มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัท ถ้าผู้บริหาร ระดับสูงนั้นขาดความเชี่ยวชาญในการดำเนินธุรกิจ ทำให้เกิดต้นทุนการเสียโอกาสขึ้น และไม่สามารถ แข่งขันกับคู่แข่งขั้นได้ พร้อมทั้งนำผลประโยชน์ไปสู่ครอบครัว สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย ทำการรวบรวมข้อมูลจากรายงานการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance Report) สอดคล้อง กับ Usman & Yero (2012) โดยการวัดค่าตัวแปร เป็นร้อยละของจำนวนหุ้นที่ถือ โดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด (block-holding) ต่อหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงได้ และได้รับเงินปันผล (Total shares outstanding) กล่าวคือ

$$\text{สัดส่วนผู้ถือหุ้นกระจุกตัว} = \frac{\text{ร้อยละของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด (block-holding) ที่มีต่อหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงได้ และได้รับเงินปันผล (Total shares outstanding) ทั้งหมด}}{\text{Total shares outstanding}}$$

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี

2.3.1 ความหมายและความสำคัญของคุณภาพการสอบบัญชี ผลเชื่อมโยงมาจากการที่บริษัท เอนรอนเกิดล้มละลายในอดีต ด้วยสาเหตุการร่วมมือกับ บริษัทสอบบัญชีเอนเดอร์สันทำการตกแต่งกำไรทางบัญชีเพื่อบิดเบือนข้อมูล จนทำให้มีการตั้งข้อสงสัยในคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ส่งผลให้ความเชื่อมั่นต่อผู้สอบบัญชีได้ลดลงตามมา จนกระทั่งมีผลต่อตลาดทุนทั่วโลก สภาสูงของประเทศสหรัฐอเมริกาได้เล็งถึงความสำคัญ จึงได้ออกพระราชบัญญัติบังคับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกา เพื่อคุ้มครองนักลงทุนจากการตกแต่งบัญชีของบริษัท (Sarbanes-Oxley Act : SOX) โดยเนื้อหาในกฎหมายฉบับนี้ได้มุ่งเน้นในการปรับปรุงคุณภาพของการสอบบัญชี เช่น กำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับดูแลบัญชีสาธารณะ (Public Company Accounting Oversight Board: PCAOB) เพื่อควบคุมดูแลคุณภาพ ผู้สอบบัญชีในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศต่างๆ และไม่อนุญาตให้ผู้สอบบัญชีรับบริการอื่นที่ไม่ใช่งานสอบบัญชีในบริษัทลูกค้าเดียวกัน เช่น การให้บริการด้านให้คำปรึกษาด้านภาษีอากร หรือด้านการวางระบบบัญชี และกำหนดให้มีการหมุนเวียนสลับเปลี่ยนผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้าที่ตรวจสอบทุก 5 ปี (Tepalagul & Lin, 2014) หลังจากนั้นเป็นต้นมา

มีนักวิจัยเป็นจำนวนมากทั่วโลก พยายามที่จะศึกษาเพื่อทดสอบ หรือหาเหตุผลเพื่อสนับสนุน คุณภาพการสอบบัญชี อย่างไรก็ตาม จากการทบทวน วรรณกรรมต่างๆ จะเห็นว่านักวิจัยส่วนใหญ่จะลงความเห็นว่าคุณภาพการสอบบัญชีขึ้นอยู่กับ การรับรู้ หรือมุมมองที่จะนำมา พิจารณา ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากที่จะกำหนดคุณภาพการสอบบัญชี จะเห็นได้จากคำนิยามของ นักวิชาการที่แตกต่างกัน ดังนี้

DeAngelo (1981) ได้ให้คำนิยามคุณภาพการสอบบัญชีว่า เป็นการประเมินร่วมกันทั้งในด้านการตรวจสอบข้อเท็จจริง และการแสดงความเห็นในรายงานทางการเงินของลูกค้ำ ดังนั้นคุณภาพการสอบบัญชี จึงหมายถึง ความสามารถและความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี ในการตรวจสอบ และการรายงานข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอย่างมีนัยสำคัญแต่ Palmrose (1988) ได้แสดงความเห็นในมุมมองของการ ให้หลักประกัน และความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้งบการเงิน จึงให้คำนิยามว่า “การตรวจสอบ คือ การให้หลักประกันในรายงานทางการเงิน และคุณภาพ การสอบบัญชี โดยที่มีความน่าจะเป็นที่รายงานทางการเงินไม่มีข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง” ซึ่ง จากคำนิยามนี้ เป็นการพิจารณาผลลัพธ์ของการตรวจสอบ กล่าวคือ ความเชื่อถือได้ของ การตรวจสอบรายงาน ทางการเงินที่สะท้อนถึงคุณภาพของการสอบบัญชีนั่นเอง นอกจากนี้แล้ว Issa (2008) และ Reyad (2013) ได้กล่าว ถึงคุณภาพการสอบบัญชีว่า เป็นความสามารถ ในกระบวนการตรวจสอบที่จะตรวจสอบ และรายงานข้อมูลที่ข้อเท็จจริงในรายงานทางการเงิน และลดความไม่สมดุลของข้อมูลระหว่างผู้บริหาร และผู้ถือหุ้น ซึ่งระดับคุณภาพการสอบบัญชีนั่น จะสัมพันธ์ที่ระดับคุณภาพของข้อมูลในรายงานทางการเงิน เนื่องจากข้อมูลในรายงาน ทางการเงินได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีที่มีคุณภาพสูงจะสะท้อนถึงต้นทุนตัวแทนที่ จะต่ำลงระหว่างผู้บริหารกับผู้ถือหุ้น

จะเห็นได้ว่าการทบทวนวรรณกรรม จากนักวิจัย และนักวิชาการข้างต้นได้ให้ ความหมาย หรือคำจำกัดความของคำว่า คุณภาพการสอบบัญชี ที่หลากหลาย ดังนั้นการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสรุป ความหมายของคุณภาพการสอบบัญชีว่า หมายถึง การตรวจสอบข้อเท็จจริง ของผู้สอบบัญชี และการแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชี สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ ตรวจสอบโดยอยู่ในความอิสระ สามารถลดความไม่สมดุลของข้อมูลระหว่างผู้บริหารกับผู้ถือหุ้น เป็นหลักประกันให้ผู้ใช้งบการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือได้

อย่างไรก็ตามจะเห็นว่าแนวคิดในด้านคุณภาพการสอบบัญชีนั้นแตกต่างกัน ซึ่ง คุณภาพการสอบบัญชีถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับกลุ่มต่างๆ ที่ผู้บริหารของบริษัทต้องการให้

เกิดความเชื่อมั่น และเชื่อถือในรายงานทางการเงิน ซึ่งในที่สุดแล้วคุณภาพการสอบบัญชี จะกลายเป็นปัจจัยที่เป็นส่วนหนึ่ง ในการสร้างความแตกต่างในการแข่งขันของบริษัท นอกจากนี้ คำนิยามที่มีความแตกต่างกันตามที่ กล่าวมาข้างต้น ยังมีประเด็นในสิ่งที่เป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีจากการทบทวนวรรณกรรม

2.3.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้สอบบัญชี

Tepalagul & Lin (2014) ได้ทบทวนวรรณกรรมจากบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารชั้นนำที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชี 9 วารสาร ซึ่งนักวิจัยได้ทำการศึกษามาใน ระหว่างปี ค.ศ. 1976 - 2013 โดยสรุปว่าหลักที่สำคัญที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี คือ ความเป็นอิสระ ซึ่งมีปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความเป็นอิสระ 4 ประการ ดังนี้

2.3.2.1 การให้ความสำคัญกับลูกค้า (Client importance) เป็นการได้รับ ค่าจ้างจากบริษัทที่ทำการตรวจสอบรายงานทางการเงินของผู้สอบบัญชี อาจมีแรงจูงใจใน ด้านรายได้ ที่เป็นตัวผลักดันให้เกิดการขาดความเป็นอิสระ และส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชี ทำให้ปัญหา เรื่องการทำผิดกฎหมาย และการเสียชื่อเสียงตามมา ในด้านการวิจัยส่วนใหญ่ จะศึกษาในประเด็น ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญกับลูกค้า และการแสดงความเห็น ในรายงานของผู้สอบบัญชีที่เหมาะสม เช่น กรณีผู้สอบบัญชีที่เข้าตรวจสอบบริษัทที่เผชิญปัญหา ในการดำเนินงานที่ต่อเนื่องในปีถัดมา หรือกำลังมีปัญหาในด้านความเสี่ยงทางด้านการดำเนินคดี แต่ผลลัพธ์ส่วนใหญ่ จะไม่สามารถสรุปได้

2.3.2.2 การบริการพื้นที่ไม่ใช่งานสอบบัญชี (Non-Audit Services) (NAS) ข้อกำหนดของพระราชบัญญัติบังคับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นการคุ้มครอง นักลงทุนจากการทำบัญชีของบริษัท มีข้อจำกัดหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพของการสอบบัญชีคือ การไม่อนุญาตให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบบริษัทที่ตนเองให้บริการอื่นในเวลา เดียวกัน ซึ่งจะทำให้คุณภาพการสอบบัญชีลดลง แต่มีผู้เชี่ยวชาญบางท่านแย้งว่าการให้บริการ อื่น พร้อมกับการตรวจสอบ อาจทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากเข้าใจใน สิ่งแวดล้อมบริษัท งานวิจัย จึงมีผลลัพธ์ที่มีทิศทางที่ผสมผสาน

2.3.2.3 ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า Adimer Torture จากการ วิจัยพบว่า มีผลกระทบกับคุณภาพการสอบบัญชี 2 ด้าน ด้านที่หนึ่งระบุว่ามีความสัมพันธ์ระหว่าง ลูกค้ากับผู้สอบบัญชีมีระยะเวลายาวมาก เท่าไหร่ ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด จะเป็นโอกาส

ให้ละเอียดต่อหน้าที่บางประการ ทำให้คุณภาพการสอบบัญชีกลาง ซึ่งมุมมองนี้สนับสนุนการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีทุกๆ 5 ปี ด้านที่สอง คือ ถ้าระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้าที่ยาวนานความเชี่ยวชาญ ความเข้าใจในธุรกิจก็จะเพิ่มขึ้น คุณภาพการสอบบัญชีจะสูง

2.3.2.4 การร่วมมือของผู้สอบบัญชีกับลูกค้าบริษัทที่ตรวจสอบ (Client Alliaison With Audit Firms) ความสัมพันธ์ของผู้สอบบัญชี กับลูกค้าที่อาจทำให้เกิดการสูญเสียความเป็นอิสระ และสะท้อนถึงคุณภาพการสอบบัญชี มี 3 ประการ คือ 1. ผู้สอบบัญชีที่มองลูกค้าเป็นนายจ้าง 2. ความใกล้ชิดคุ้นเคย 3. บริษัทเป็นอดีตเพื่อนร่วมงาน แต่พระราชบัญญัติบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกา ได้เข้ามากำหนดเงื่อนไขโดยไม่อนุญาตให้พนักงานที่ลาออกมาเป็นผู้สอบบัญชี ถ้าที่ยังไม่ครบ 1 ปี เข้าตรวจสอบงานที่ตนเอง เพื่อคุ้มครองนักลงทุนจากการตกแต่งบัญชีของบริษัท

สำหรับการวัดคุณภาพการสอบบัญชี Chaibegan (2011) ได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวัดเหตุการณ์ที่จะสะท้อนถึงคุณภาพการสอบบัญชีโดยแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1. การวัดคุณภาพการสอบบัญชีทางตรงและทางอ้อม (Direct and indirect Measure of Audit Quality) ที่สะท้อนถึงคุณภาพการสอบบัญชีเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน การควบคุมคุณภาพ การล้มละลาย การปฏิบัติตามระเบียบของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนการวัดคุณภาพการสอบบัญชีทางอ้อมเป็นการศึกษาเกี่ยวกับ ขนาด ของบริษัทที่ตรวจสอบ ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า ความเชี่ยวชาญ อุตสาหกรรม ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี การให้ความสำคัญกับลูกค้าขนาดของบริษัท และ ต้นทุนของเงินทุน

2. การศึกษาความแตกต่างจากแหล่งที่มา (Studies Based on Source of Differentiation) ที่สะท้อนถึงคุณภาพการสอบบัญชี เป็นการศึกษาโดยการอ้างอิงถึงแหล่งที่มาที่แตกต่างกันโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ความแตกต่างของสถาบันระหว่างประเทศ ความแตกต่าง ระหว่างกันในแต่ละสำนักงานบัญชี และความแตกต่างกันในความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรม ของผู้สอบบัญชี

3. การศึกษาโดยการอ้างอิงจากผลลัพธ์ กระบวนการ และสิ่งที่ป้อนเข้า (Super Rely on Output, Process and Input) สะท้อนถึงคุณภาพการสอบบัญชี โดยการอ้างอิงผลลัพธ์ กับการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีในรูปแบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเหมาะสมในการตัดสินใจ

ของผู้สอบบัญชี เช่น ในกรณีบริษัทที่ตรวจสอบกำลังมีปัญหาในการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง การอ้างอิง ด้านกระบวนการ คือ การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ประสิทธิภาพของการตรวจสอบ และ เครื่องมือที่ใช้ในการสนับสนุนการตรวจสอบรวมทั้งการบริหารกำไร ส่วนการอ้างอิงด้านสิ่งที่บ่อนเข้า เป็นการศึกษาทางด้านทักษะ ประสบการณ์ จริยธรรมของผู้สอบบัญชี

4. มุมมองด้านองค์กร (Organizational Aspects) ที่สะท้อนถึงคุณภาพการสอบบัญชี เป็นการพิจารณาในด้านบริษัทตรวจสอบ และทีมตรวจสอบ ที่แตกต่างกันในกรณีที่เป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงที่ถูกจัดลำดับเป็น Big N และไม่มีชื่อเสียงถูกจัดลำดับเป็น Non - Big N ซึ่ง สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างอาจเนื่องมาจาก 1. มีลูกค้าจำนวนมาก 2. มีโอกาสในการใช้ทรัพยากรที่สำคัญในการตรวจสอบ เช่น การฝึกอบรม และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และ 3. ถ้ามีข้อบกพร่อง ในการตรวจสอบจะได้รับความสูญเสียอย่างมีนัยสำคัญ เช่น ชื่อเสียง หรือ ลูกค้า

5. มุมมองด้านพฤติกรรม และคุณภาพผู้สอบบัญชี (behavioral Perspectives and Auditor Quality) เป็นลักษณะส่วนตัวที่มีผลสะท้อนถึงคุณภาพกำไร เช่น ทักษะต่างๆ การฝึกอบรมความสามารถ การใช้เทคนิคในการตรวจสอบบุคลิกภาพ ความเป็นมืออาชีพ

6. การรับรู้คุณภาพการสอบบัญชีที่แตกต่างกัน (Different Perception of Audit Quality) การรับรู้ หมายถึง การรับรู้ของกลุ่มต่างๆ เช่น การรับรู้ของผู้ถือหุ้น ผู้สอบบัญชีนักวิเคราะห์ คณะกรรมการตรวจสอบ ลูกค้า นักข่าว ซึ่งมีผลต่อการสร้างระดับคุณภาพการสอบบัญชี

2.3.3 ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากความล้มเหลวในอดีตของผู้สอบบัญชี ในด้านการตรวจสอบ และการแสดงข้อเท็จจริงในรายงานทางการเงิน ทำให้หน่วยงานกำกับดูแลออกกฎหมายให้มีการหมุนเวียนผู้สอบบัญชี เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี แต่อย่างไรก็ตาม นักวิจัย มีการอภิปรายกันเป็น 2 ข้อ 1. เห็นด้วยที่จะเปลี่ยนแปลงผู้สอบบัญชี เนื่องจากว่า ผู้สอบบัญชีที่มีระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้ายาวนาน อาจทำให้เกิดความสนิทสนมคุ้นเคยจนละเลยข้อเท็จจริงที่มีนัยสำคัญบางประการ 2. มองถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ความเข้าใจสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นของผู้สอบบัญชีรายใหม่ ทำให้สามารถเข้าไปตรวจสอบปัญหา

นั้นได้อย่างดี สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลจาก แบบรายงานประจำปีของบริษัท (แบบ 56-1) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Inaam (2012) , Okolie (2013) โดยการวัดค่าตัวแปรเป็นจำนวนปีที่ บริษัทสอบบัญชีตรวจสอบบริษัท กล่าวคือ

ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้า = จำนวนปีที่บริษัทสอบบัญชี ตรวจสอบบริษัท
ลูกค้าติดต่อกัน

2.3.4 ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี กรณีเป็นบริษัทที่มีขนาดใหญ่ ได้แก่ 1. บริษัทไพร์ซวอเตอร์ เฮาส์คูเปอร์ เอบีเอเอส จำกัด 2. บริษัทดีลรอยด์ ทูช โรแมนติก โซยยศ จำกัด 3. บริษัทเคพีเอ็มจี ภูมิไชยสอบบัญชี และ 4. บริษัทสำนักงาน อีวาย จำกัด ที่ถูกจัดอันดับว่าเป็น บริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big 4) ได้รับการกล่าวถึงจากนักวิจัยว่า เป็นการสะท้อนถึงคุณภาพของการสอบบัญชีมากกว่า บริษัทที่ถูกจัดลำดับว่าเป็นบริษัทสอบบัญชีอื่น (Non - Big4) เนื่องจากมีทีมตรวจสอบที่มีคุณภาพ ได้รับการยอมรับมาอย่างดีรวมทั้งบริษัทเหล่านี้ จะมีทรัพยากรพร้อมและระมัดระวังเรื่องชื่อเสียงของตนเอง เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ในอดีตที่ผ่านมา ชื่อเสียงของผู้สอบบัญชี กับคุณภาพของการสอบบัญชี ได้รับการยืนยันจากนักวิจัยจำนวนมาก ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ รวบรวมจากแบบรายงานประจำปี (แบบ 56-1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yasai (2013) Pouraghajan, Yadollahzadeh, Emamgholipour & Mansourinia (2013) และ บริษัทที่ถูกตรวจสอบด้วยบริษัทสอบบัญชีโดยวัดจากตัวแปรเทียม (Dummy) ดังนี้

บริษัทสอบบัญชี ขนาดใหญ่ = 1

บริษัทสอบบัญชีอื่น ๆ = 0

2.3.5 ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี เป็นจำนวนเงินค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้าบริษัทที่ตนเองตรวจสอบ แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ ค่าบริการงานสอบบัญชี (Audit Service fee) และ ค่าบริการอื่นที่ไม่ใช่งานสอบบัญชี (Non-Audit Services fee) ค่าธรรมเนียมของผู้สอบบัญชีได้กลายเป็นปัญหาในการตรวจสอบ เนื่องจากอาจเป็นสัญญาณให้เห็นถึงคุณภาพของการบริการไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่สูง หรือต่ำกว่าปกติ เช่น ค่าธรรมเนียม

การสอบบัญชีที่สูง อาจเนื่องมาจากการที่ผู้สอบบัญชี ต้องเพิ่มความสามารถของตนเอง เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือจากสาเหตุที่ทำให้ ผู้สอบบัญชีต้องลดความเป็นอิสระของตนเองลง ในทางตรงข้าม บริษัทสอบบัญชีถือว่าเป็น ตัวแทนความน่าเชื่อถือของบริษัท ในมุมมองของนักลงทุน ดังนั้นบริษัทสอบบัญชีก็นำเสนอ ความเป็นอิสระ ความน่าเชื่อถือออกมาในรูปแบบของค่าธรรมเนียมของผู้สอบบัญชีที่สูงขึ้นก็ได้ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี(56-1) และวัดค่าตัวแปร เป็นค่าล็อกการิทึมของค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีรวม เนื่องจากค่าล็อกการิทึม ค่าธรรมเนียม การสอบบัญชีเป็นตัวแทนในการทำนายที่ดีที่นำมาประยุกต์ใช้ โดย Francis (1984) จนกระทั่ง ปัจจุบันกลายเป็นที่ยอมรับในงานวิจัยทางด้านบัญชี สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Aal (2011), Asthana & Booner (2012) Kamran & Shuahi. (2014), Thanat we (2014). โดยวัด ดังนี้

ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี = ค่าล็อกการิทึมธรรมชาติ (Natural Logarithm) จำนวนเงิน
ค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้าบริษัทที่ตนเอง
ตรวจสอบรวม ทั้งหมด เพื่อปรับค่าตัวเลขอยู่ในฐานที่ใกล้เคียง
ที่สุด

2.4. แนวคิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน

ความหมายและความสำคัญของการวัดผลการดำเนินงานของบริษัท การบรรลุเป้าหมาย ของผลการดำเนินงานของบริษัท เป็นสิ่งต้องการของผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท ซึ่งต้องมีดัชนีชี้วัด ในการประเมินที่ชัดเจน เพื่อให้มั่นใจในการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และความยั่งยืนใน อนาคต Behn (2003) ได้ระบุวัตถุประสงค์ของการวัดผลการดำเนินงานของบริษัท 8 ข้อ ดังนี้ 1. เพื่อการประเมินของหน่วยงานกำกับดูแลของภาครัฐ 2. เพื่อการควบคุมการทำงานของ ผู้บริหาร และตรวจสอบผู้ได้บังคับบัญชาให้แน่ใจว่ามีการทำงานที่ถูกต้อง 3. เพื่อกำหนด งบประมาณให้สอดคล้องกับโครงการต่างๆ กับกำลังคน หรือการจัดสรรจำนวนเงิน ไปสู่สาธารณะ และสังคม 4. เพื่อการกระตุ้นผู้บริหาร พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียให้มีความร่วมมือใน การปรับปรุงการปฏิบัติงาน 5. เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารสามารถโน้มน้ำหนักทางการเมือง นักข่าว หรือ ประชาชนให้เห็นด้วย กับนโยบายของบริษัท 6. เพื่อเป็นเป้าหมายในความสำเร็จของบริษัท 7. เพื่อเรียนรู้ว่าสิ่งที่ควรทำ หรือไม่ควรทำในอนาคต และ 8. เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน

ให้แตกต่าง ผลการดำเนินงานของบริษัทถือว่าเป็นโครงสร้างของ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ด้านกลยุทธ์ของบริษัท และส่วนใหญ่มักเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) แต่ไม่มีข้อสรุปในเรื่องของความหมาย และการวัด (Santos & Brito, 2012) สำหรับคำนิยามของนักวิจัยอื่นๆ เช่น Neely (2005) กล่าวว่าผลการดำเนินงานของบริษัท เป็นกระบวนการในการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน Lebas (1995) กล่าวว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานภายใต้สถานการณ์เดียวกัน และ Koufopoulos, Zoumbos, Argyropoulos & Motwani (2008) ถือว่าเป็นการนำเสนอข้อมูลที่มีนัยสำคัญที่จะช่วยให้ติดตามการบริหารงานของผู้บริหารบริษัทให้มีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้คำนิยามของผลการดำเนินงานของบริษัท คือ การนำเสนอประสิทธิภาพของการดำเนินงานภายใต้สถานการณ์เดียวกัน เพื่อช่วยในการติดตามการบริหารงานของผู้บริหารได้ และสร้างการรับรู้ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มเพื่อนำไปตัดสินใจ

นอกจากนี้จากการศึกษาของ Al-Matari Ai-Swidi & fadall (2014) ได้สรุป ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานออกเป็น 3 มิติ คือ 1. มิติการวัดทางบัญชี (Accounting-Based Measurements) 2. มิติการวัดทางการตลาด (Market-Based Measurements) 3. มิติด้านอื่นๆ ไม่สามารถจัดเข้าอยู่ในมิติทั้ง 2

1. มิติการวัดทางบัญชี (Accounting Based Measurements) ซึ่งประกอบด้วย การวัดความสามารถในการทำกำไร โดยวัดจาก อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด (Return on Assets: ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย (Return on Sales : ROS) อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment : ROI) อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย (Profit Margin : PM) กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Operating Cash Flow : OCF) กำไรต่อหุ้น (Earnings per Share : EPS) กำไรจากการดำเนินงาน (Operation Profit : OP) การเติบโตของยอดขาย (Growth in Sales : GRO) ผลตอบแทนจากการใช้เงินลงทุน (Return on Capital Employed.: ROCE) Al-Matari et al. (2014) สรุปจากการสำรวจการวัดปรากฏว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด หรือ ค่า ROA ได้รับความนิยมนักวิจัยมากที่สุด เป็นจำนวนร้อยละ 46 รองลงมา คือ การวัดด้วย อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนหรือ ค่า ROI ร้อยละ 26

2. มิติการวัดทางการตลาด (Market-Based Measurements) ซึ่งประกอบด้วย การวัดโดย Tobin's Q Market ผลการสำรวจปรากฏว่า นักวิจัยส่วนใหญ่ใช้การวัดแบบ Tobin's Q ร้อยละ 78 ส่วน วิธีอื่น ๆ น้อยมาก

3. มิติด้านอื่น ๆ ที่ไม่สามารถจัดเข้าอยู่ในมิติทั้ง 2 ข้างต้นได้ เช่น ผลผลิตต่อพนักงาน ค่าใช้จ่ายต่อการให้บริการ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลการดำเนินงานของบริษัทจะเห็นว่ามีความหลากหลายในมุมมองของการศึกษา สำหรับการศึกษาวิจัยฉบับนี้มุ่งเน้นการทดสอบเฉพาะในส่วนผลการดำเนินงานของบริษัทที่ได้จากการบูรณาการ แนวคิดจากนักวิจัยที่ศึกษาและรวบรวม ข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกดัชนีชี้วัด ได้แก่ ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ผลตอบแทนจากมูลค่าบริษัท และ ผลตอบแทนจากส่วนแบ่งทางการตลาดรวม เนื่องจากเป็นที่นิยม และเชื่อถือในการวัดของนักวิจัยและนักวิชาการอย่างกว้างขวาง

จะเห็นได้ว่าแนวคิดด้านการวัดผลการดำเนินงานของบริษัท มีหลายมิติ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวัด แต่แนวคิดเหล่านี้ อาจมีส่วนเกี่ยวข้อง และกระทบมาจากพฤติกรรมของผู้บริหาร

2.4.1. ผลตอบแทนสินทรัพย์

การศึกษาของ Al-Matari, Al-Swidi & Fadzil (2014) ได้กล่าวถึงการวัดผลการดำเนินงานของบริษัท ในรูปแบบมิติทางบัญชี โดยการวัดผลตอบแทนทางด้านสินทรัพย์เป็นที่นิยมนำมาใช้ในการวัดมากที่สุด การวัดผลการดำเนินงานของบริษัท จากสินทรัพย์นี้ถือได้ว่า เป็นดัชนีชี้ให้เห็นถึงผลกำไรของบริษัทว่าจะสัมพันธ์ กับสินทรัพย์รวมมากน้อยเพียงไร กล่าวคือ เป็น มุมมองของนักลงทุน มองการบริหารงานในด้านประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ เพื่อสร้างรายได้ของบริษัท ตัวเลขของผลตอบแทนนี้จะใช้เพื่อเปรียบเทียบสำหรับการแข่งขันทางธุรกิจในอุตสาหกรรมเดียวกัน มีค่าที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทอุตสาหกรรม และบริษัทที่ลงทุนเริ่มแรกสูง ปกติจะมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ต่ำ ซึ่งมีสูตรในการวัด ดังนี้

$$\text{ผลตอบแทนด้านสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2.4.2 มูลค่าบริษัท

การศึกษาของ Al-Matari, Al-Swidi & Fadzil (2014) ได้กล่าวถึงการวัดผลการดำเนินงานของบริษัท ในรูปแบบมิติทางการตลาด โดยการศึกษาด้านมูลค่าบริษัทซึ่งวัดจาก Tobin's Q เป็นที่นิยมใช้ของ นักวิจัยโดยทั่วไป Tobin's Q เกิดจากแนวคิดที่ผสมผสานระหว่าง แนวคิดทางบัญชี กับแนวคิดทางการตลาด ซึ่งสะท้อนให้เห็นมูลค่าบริษัท และใช้สำหรับคาดการณ์ การตัดสินใจลงทุนในอนาคต สำหรับในประเทศไทยตลาดหลักทรัพย์ ได้ใช้ Tobin'Q ในการวัดแนวโน้มการลงทุน ในปัจจุบันถึงแม้ว่าจะมีการใช้ Tobin'Q ในการวัดผลการดำเนินงานของบริษัท อย่างแพร่หลายแต่ไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนในด้านคำนวณ (มนวิภา ผดุงสิทธิ์, 2548) อย่างไรก็ตามในการคำนวณการวัดในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ตาม Damodaran.A. (1999), Karaca & EkSi. (2012), Wahla, Shah & Hussain (2012) โดย คำนวณ ดังนี้

$$\text{มูลค่าบริษัท} = \frac{\text{มูลค่าตลาดของหุ้นสามัญ ณ สิ้นปี} + \text{หนี้สินทั้งหมดของบริษัท}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมดของบริษัท}}$$

2.4.3 ส่วนแบ่งทางการตลาดรวม

จากการแบ่งประเภทของการวัดผลการดำเนินงานของบริษัท ของ Kaplan & Norton (1996) ได้จัดการวัดส่วนแบ่งทางการตลาดเป็นตัววัดที่ไม่ใช่ด้านการเงิน กล่าวคือ เป็นมุมมองด้านความพึงพอใจของลูกค้าหรือนักลงทุน จึงสะท้อนไปยังส่วนแบ่งทางการตลาด ส่งผลต่อการดำเนินงานที่ดี ดังจะเห็นจากงานวิจัยของ Tuli & Bharadwaj. (2009), Chien & Ting (2014) การวัดส่วนแบ่งทางการตลาด ผู้วิจัยอ้างอิงถึงงานวิจัยของ Rylková. (2015) โดยการวัดจากร้อยละของส่วนแบ่งตลาดรวมทั้งอุตสาหกรรม จากสรุปฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานของบริษัทรายอุตสาหกรรมที่รวบรวมโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากปี 2554 ถึงปี 2558 โดยมีสูตร คำนวณจาก Cooper.K & Nakanishi. (1988) ดังนี้

$$\text{ส่วนแบ่งทางการตลาดรวมกลุ่มธุรกิจของบริษัท } i = \frac{\text{รายได้จากการขายของบริษัท}}{\text{รายได้จากการขายของบริษัทในตลาดทั้งอุตสาหกรรม}}$$

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธัญญา ฉัตรร่มเย็น (2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำกับดักแมลงกึ่งการ กับ ผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 พบว่า ณ ระดับเชื่อมั่นร้อยละ 95 ไม่มีตัวแปรการทำกับดักแมลงกึ่งการตัวใดเลยที่มีความสัมพันธ์ กับ ผลการดำเนินงานของบริษัทในมุมมองบัญชีที่วัดด้วย ROA ในทางกลับกัน ตัวแปรการทำกับดักแมลงกึ่งการ ได้แก่ สัดส่วนการถือครองหุ้นของคณะกรรมการบริหาร และจำนวนครั้งการประชุมต่อปีมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับผลการดำเนินงานของบริษัทในมุมมองตลาดที่วัดด้วย Tobin's Q

สุชาดา ตีรอด, พลวัฒน์ เลิศกุลวัฒน์ และ สุธาวลัย พุกษ์อำไพ (2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การปฏิบัติตามความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลการดำเนินงานความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ดังนั้นผู้บริหารควรให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีการจัดสรรทรัพยากร เพื่อการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ พร้อมกันนั้นยังพบว่า กิจกรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ไม่ใช่ตัวเงิน ซึ่งนักลงทุนสามารถนำมาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจในการลงทุนได้

อลิสสา ประมวลเจริญกิจ (2559) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม และ ผลประกอบการทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การเคารพสิทธิ และการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม และการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิ การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม การเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม และการกำกับดูแลที่ดีมีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

ศิริพร มาลัยเปี้ย และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2559) ศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าบริษัทอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า โมเดลตามสมมุติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ เท่ากับ 93.58 ความน่าจะเป็นทางสถิติ (p) เท่ากับ 0.091 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 55 ค่า $X^{2/2}$ เท่ากับ 1.70 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.047 ค่า SRMR เท่ากับ 0.040 ค่า GFI เท่ากับ 0.99 ค่า และค่า AGFI เท่ากับ 0.97 ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผย

ความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก ต่อมูลค่าบริษัทด้วยค่าสัมประสิทธิ์ อิทธิพล เท่ากับ 0.94 และมูลค่าบริษัทมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความยั่งยืนของบริษัทด้วย ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.98 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยพบว่า การเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีอิทธิพลสูงที่สุด 3 อันดับแรกประกอบด้วย ด้วยการจัดทำรายงาน ความยั่งยืน (CSR10) มีอิทธิพลสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีนวัตกรรม และการเผยแพร่ นวัตกรรม (CSR9) และการต่อต้านด้านการทุจริตคอร์ปชั่น (CSR3) ด้วยค่าอิทธิพล 0.25** 0.16** และ 0.13*** ตามลำดับ

ปิยะณัฐ ฤณพุทธม และ สุรีย์ โปษกรณัฐ (2559) ศึกษาผลกระทบคุณภาพการสอบบัญชีที่มี ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ขนาด ของบริษัทสอบบัญชี (Big 4) ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่มีผลกระทบต่อ ผลการดำเนินงานบริษัท โดยวัดจาก ROA อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีผลกระทบต่อ ผลการดำเนินงานบริษัทโดย วัดจาก Tobin's Q อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่การแสดงความ เห็นของผู้สอบบัญชี แบบไม่มีเงื่อนไขมีผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัท ลูกค้านั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีผลการดำเนินงาน บริษัท โดย ROA และ Tobin's Q ผลงานวิจัย นี้อธิบายได้ว่าขนาดสำนักงานสอบบัญชี (Big 4) ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีแบบไม่มีเงื่อนไข มีบทบาท ต่อผลการดำเนินงาน ขนาดของสำนักงานสอบบัญชี (Big 4) ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี และ การแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีแบบไม่มีเงื่อนไข มีบทบาทสำคัญต่อผลการดำเนินงานบริษัท

จิตอุษา ชันทอง และ กัลยกิตติ์ กิริติอังกูร (2560) ศึกษา การกำกับดูแลกิจการ และ ผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า สัดส่วน กรรมการสตรีในคณะกรรมการบริหารมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม กับผลการดำเนินงานซึ่ง วัดจากผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ในขณะที่ความล่าช้าที่เหมาะสมของสัดส่วนกรรมการ สตรีในคณะกรรมการบริหาร สัดส่วนการถือหุ้นแบบสถาบัน และสัดส่วนการถือหุ้นแบบครอบครัว มีความสัมพันธ์ กับผลการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน สำหรับสัดส่วนของกรรมการอิสระ และ การควบคุมตำแหน่งคณะกรรมการบริหารไม่พบว่า มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

อุบลวรรณ ขุนทอง และ โสวัตรธนา บารา (2560) ศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจุกตัวของกลุ่มครอบครัว กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ พบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจุกตัว ของกลุ่มครอบครัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 26.30 ผลการดำเนินงานของบริษัท ใช้ตัวชี้วัดทางบัญชี คือ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และตัวชี้วัดทางการตลาด คือ Tobin's Q มีค่าเป็นบวก การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจุกตัวของกลุ่มครอบครัว กับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางบัญชี และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการตลาด พบว่า โครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจุกตัวของกลุ่มครอบครัวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติการอธิบายผลการดำเนินงานของบริษัททั้งสองตัวชี้วัด แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัย พบว่าอายุของกิจการ (AGE) อัตราการเจริญเติบโตของยอดขาย (GROWTH) ความเสี่ยงทางการเงิน (DE) และกำไรสุทธิ (P) มีความสัมพันธ์ กับผลการดำเนินงานที่ใช้ตัวชี้วัดทางบัญชี คืออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญ และพบว่าขนาดกิจการที่วัดจากมูลค่ารวมของสินทรัพย์รวม (ASS) มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่ใช้ตัวชี้วัดทางการตลาด Tobin's Q อย่างมีนัยสำคัญ

จินตนา ไกรทอง (2561) ศึกษาผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม และการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และด้านนวัตกรรม และการเผยแพร่นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ด้านนวัตกรรม และการเผยแพร่นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่การกำกับดูแลกิจการด้านส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารและกรรมการ มีผลกระทบต่้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และขนาดของบริษัทมีผลกระทบต่้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศิลปพร ศรีจันเพชร และ อนุวัฒน์ ภัคดี (2561) ศึกษากลไกการกำกับดูแลกิจการ ลักษณะองค์กร และคุณภาพการสอบบัญชี หลักฐานจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า คณะกรรมการต่างชาติ ระดับการศึกษาของคณะกรรมการขนาดกิจการ และความสามารถในการทำกำไร ส่งผลกระทบเชิงบวก คุณภาพการสอบบัญชี ในทางตรงกันข้าม

พบว่า ความอิสระของคณะกรรมการ และ ขนาดคณะกรรมการ ตรวจสอบส่งผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี เมื่อพิจารณาในภาพรวมจากผลการวิจัย ครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการกำกับดูแลกิจการมีความสำคัญต่อคุณภาพการสอบบัญชีของบริษัท

มนทกาด พงษ์เกษม สมใจ บุญหมื่นไวย และ พร้อมพร ภูวดิน (2561) ศึกษาปัจจัยการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน กรณีศึกษาในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ปัจจัยการกำกับดูแลของบริษัทด้านจำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการ มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานที่ถูกวัดด้วยกำไรสุทธิ (PL) และ ส่วนของผู้ถือหุ้น (CE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เอกภาพ เอกวิกรัย (2561) ศึกษาผลของการกำกับดูแลกิจการ และการเปลี่ยนผู้บริหารสูงสุด ต่อผลการดำเนินงานและความเสี่ยงของบริษัท พบว่าการเปลี่ยนผู้บริหารสูงสุดมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามต่อผลการดำเนินงานของบริษัท การควบตำแหน่งผู้บริหารสูงสุด และประธานคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานของบริษัท สัดส่วนของกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามต่อผลการดำเนินงานของบริษัท และขนาดของคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับผลการดำเนินงานของบริษัท แสดงว่าถ้าบริษัทมีการควบตำแหน่ง ผู้บริหารสูงสุดและประธานคณะกรรมการมีสัดส่วนของกรรมการอิสระ มีขนาดคณะกรรมการใหญ่ และมีการเปลี่ยนผู้บริหารน้อยครั้ง จะส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานที่ดี นอกจากนี้ จากการศึกษา พบว่าระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความเสี่ยงของบริษัท แสดงว่าถ้าบริษัทมีคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่จะส่งผลให้บริษัทมีความเสี่ยงต่ำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการกำกับดูแลกิจการส่งผลต่อผลการดำเนินงานและความเสี่ยงของกิจการ

อรวรรณ เชื้อเมืองพาน และ มนตรี ช่วยชู (2561) ศึกษากระบวนการควบคุมภายใน คุณภาพงานสอบบัญชี ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า โมเดลที่มีการทดสอบ และมีค่าเหมาะสมมากที่สุด มีระดับความเชื่อมั่นของค่าสัมประสิทธิ์อยู่ที่ 28 % ด้วยระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่าระบบการควบคุมภายใน ซึ่งประกอบด้วยความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน ด้านบัญชี ความถี่ในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ และความเป็นอิสระผู้ตรวจสอบภายใน มีอิทธิพลทางลบต่อการจัดการกำไร และคุณภาพ

งานสอบบัญชีซึ่งประกอบด้วยชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี การหมุนเวียนผู้สอบบัญชี ระดับลูกค้ำของสำนักงานสอบบัญชี มีอิทธิพลทางลบต่อการจัดการกำไร

ปิยะณัฐ ฤนพุทธดม (2561) ศึกษาผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานผ่านการบริหารกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพบว่า 1. จำนวนครั้งในการประชุม และระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้ำไม่มีนัยสำคัญ ในขณะที่ขนาดกรรมการของบริษัท สัดส่วนกรรมการอิสระ สัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบัน และสัดส่วน ผู้ถือกระจุกตัว ตลอดจนขนาดของบริษัทสอบบัญชี ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี การแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีแบบไม่มีเงื่อนไข มีผลทำให้ผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การควมตำแหน่งประธานบริหารและผู้บริหารสูงสุด มีผลทำให้ผลการดำเนินงานลดลง 2. การควมตำแหน่งประธานบริหาร และผู้บริหารสูงสุด และค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีผลทำให้การบริหารกำไรลดลงเมื่อวัดตัวแบบ Mocieties Jorer แต่อย่างไรก็ตาม สวกรรมการอิสระ มีผลทำให้การบริหารกำไรลดลง ในขณะที่ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีทำให้ระดับการบริหารกำไรเพิ่มขึ้น เมื่อยืนยันการวัดโดย แบบ Yoon, Miller & Jiraporn (2006) อย่างไรก็ตามขนาดกรรมการของบริษัท จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบัน สัดส่วนผู้ถือหุ้นกระจุกตัว ตลอดจนระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูกค้ำ ขนาดของบริษัทสอบบัญชี การแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีแบบไม่มีเงื่อนไข ไม่มีนัยสำคัญต่อการบริหารกำไร 3. การบริหารการจัดโดย แบบ Modifies Jones มีผลทำให้การดำเนินงานมีการเปลี่ยนแปลง และยืนยันผลโดยตัวแบบ Yoon, Miller & Jiraporn (2006)

ครองรัตน์ อนุศาสน์นันท์ และ สุรีย์ โปษรรณฎ (2562) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพบว่า 1. ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบท่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ในขณะที่สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์ รวมส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 2. ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบท่อมูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 3. การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ด้านเศรษฐกิจ ส่งผล

กระทบต่อมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

นิตยา ทัดเทียม และ พิมพ์ศา พรหมมา (2562) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการกำกับดูแลกิจการที่ดี และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการผันผวนของตัวแปร ผลการดำเนินงานของบริษัทได้ร้อยละ 6.00 (R^2 มีค่าเท่ากับ 0.060)

จินตนา ไกรทอง และ วิฐตาภรณ์ สินจรรยาศักดิ์ (2562) ศึกษาผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าการกำกับดูแลกิจการ และกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้างด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัท (BOO) และสัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร และกรรมการ (DIR) มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยหากขนาดของคณะกรรมการบริษัท (BOO) และ สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหาร และกรรมการ (DIR) เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) เพิ่มขึ้น ในขณะที่สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (IND) สัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ (BLK) การควบคุมตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการ และประธานกรรมการ (DUAL) และขนาดของบริษัท (SIZE) ไม่มีความสัมพันธ์ กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

Lam & Lee (2008) ศึกษาพบหลักฐานความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตำแหน่งประธานบริหารและผู้บริหารสูงสุดในคนเดียวกัน และผลการดำเนินงานของบริษัทที่ผูกพัน กับปัจจัยที่ควบคุมครอบครัว และการแยกตำแหน่งของประธานบริหาร และผู้บริหารสูงสุดในคนเดียวกัน นั้นไม่เหมาะสม สำหรับโครงสร้างบริหารแบบครอบครัว

Singh & Gaur (2009), Fooladi & Shukor (2012) ศึกษาพบว่า มีหลักฐานความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ระหว่างสัดส่วนคณะกรรมการอิสระของบริษัทมีบทบาทสำคัญในลดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวจากการรับรู้ข้อมูลภายใน และ การปรับปรุงประสิทธิภาพการลงทุน

Carty & Williss (2012) ศึกษา พบไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างความล้มเหลวของธนาคารและควมตำแหน่งประธานบริหาร และผู้บริหารสูงสุดในคนเดียวกัน

Xie & Fukumoto (2013) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ผลการดำเนินงานของบริษัท และขนาดคณะกรรมการของบริษัทในประเทศญี่ปุ่น พบว่ามีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผลการดำเนินงานของบริษัท และขนาด คณะกรรมการของบริษัท เมื่อคณะกรรมการของบริษัทมีขนาดเล็กแต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญเมื่อขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีขนาดใหญ่

Malik War, Aritad, Naseem & Remman (2014) ศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันระหว่างขนาดคณะกรรมการของบริษัท และผลการดำเนินงานของธนาคารในประเทศปากีสถาน

Wang (2014) สรุปว่าสัดส่วนกรรมการอิสระของบริษัทไม่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัท แต่ค่าตอบแทนของกรรมการอิสระของบริษัทกลับมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งอาจมองได้ว่ากรรมการอิสระของบริษัทมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแต่ไม่มีหน้าที่ในการติดตามในบริบทของประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อกรรมการอิสระของบริษัท โดยออกเป็นคู่มือกรรมการอิสระของบริษัท เพื่อกำหนดคุณสมบัติ บทบาท และวิธีปฏิบัติงานให้ชัดเจน

Arora & Sharima (2016) ศึกษาผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการของบริษัทที่มีขนาดใหญ่ จะเกี่ยวข้องกับความรู้ทางปัญญามากขึ้น จะช่วยในการปรับปรุงในด้านการตัดสินใจ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการ และคุณภาพ การสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ที่มีผลการดำเนินงาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 - 2563 รวมระยะเวลา 5 ปี จำนวน 76 บริษัท ตามตาราง 3.1

ตารางที่ 3.1 รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 76 บริษัท

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ
1	บริษัท เอบีโก้ โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	ABICO
2	บริษัท อัลฟา ดิวิชั่นส์ จำกัด (มหาชน)	ALPHAX
3	บริษัท แอร์โรว์ ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)	ARROW
4	บริษัท ออฟเตอร์ ยู จำกัด (มหาชน)	AU
5	บริษัท บิสซิเนสอะไลเม้นท์ จำกัด (มหาชน)	BIZ
6	บริษัท บีวเดอสมาร์ท จำกัด (มหาชน)	BSM
7	บริษัท ช ทวี จำกัด (มหาชน)	CHO

ตารางที่ 3.1 รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 76 บริษัท

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ
8	บริษัท ซี.ไอ.กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	CIG
9	บริษัท ซีพีอาร์ โกลบ อินดัสเตรียล จำกัด (มหาชน)	CPR
10	บริษัท ไดเมท (สยาม) จำกัด (มหาชน)	DIMET
11	บริษัท ดีวี8 จำกัด (มหาชน)	DV8
12	บริษัท อีสต์โคสต์เฟอริเทค จำกัด (มหาชน)	ECF
13	บริษัท อี ฟอร์ แอล เอ็ม จำกัด (มหาชน)	EFORL
14	บริษัท ฟอรัท สมาร์ท เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	FSMART
15	บริษัท ฟิวเจอร์ วิชั่น จำกัด (มหาชน)	FVC
16	บริษัท เจตาแบค จำกัด (มหาชน)	GTR
17	บริษัท หาญ เอ็นจิเนียริ่ง โซลูชั่นส์ จำกัด (มหาชน)	HARN
18	บริษัท เฮลท์ เอ็มไพร์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	HEMP
19	บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล รีเสิร์ช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	IRCP
20	บริษัท เจซีเค ฮอสพิทอลลิตี จำกัด (มหาชน)	JCKH
21	บริษัท คิงส์แมน ซี.เอ็ม.ที.ไอ. จำกัด (มหาชน)	K
22	บริษัท ไทยฮา จำกัด (มหาชน)	KASET
23	บริษัท เค.ซี.เมททอลชีท จำกัด (มหาชน)	KCM
24	บริษัท มาสเตอร์คูล อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	KOOL
25	บริษัท มัลติแบกซ์ จำกัด (มหาชน)	MBAX
26	บริษัท เมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	META
27	บริษัท เมกาเคมี (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	MGT
28	บริษัท มอร์ รีเทิร์น จำกัด (มหาชน)	MORE
29	บริษัท เนชั่น บรอดแคสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	NBC
30	บริษัท เอ็นซีแอล อินเตอร์เนชั่นแนล โลจิสติกส์ จำกัด (มหาชน)	NCL
31	บริษัท เอ็น.ดี.รับเบอร์ จำกัด (มหาชน)	NDR

ตารางที่ 3.1 รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 76 บริษัท

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ
32	บริษัท เน็ตเบย์ จำกัด (มหาชน)	NETBAY
33	บริษัท นิวส์ เน็ตเวิร์ค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	NEWS
34	บริษัท เนชั่น อินเทอร์เน็ตเซชั่นแนล เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)	NINE
35	บริษัท วันทูนัน คอนแทคส์ จำกัด (มหาชน)	OTO
36	บริษัท พรอดดิจี จำกัด (มหาชน)	PDG
37	บริษัท ผลัญญู จำกัด (มหาชน)	PHOL
38	บริษัท พีโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	PICO
39	บริษัท ไฟโอเนียร์ มอเตอร์ จำกัด (มหาชน)	PIMO
40	บริษัท ปิ่นทอง อินดัสเตรียล ปาร์ค จำกัด (มหาชน)	PJW
41	บริษัท แพลนเน็ต คอมมูนิเคชั่น เอเชีย จำกัด (มหาชน)	PLANET
42	บริษัท พรพรมเม็ททอล จำกัด (มหาชน)	PPM
43	บริษัท โปรเจค แพลนนิ่ง เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	PPS
44	บริษัท เพาเวอร์ โซลูชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	PSTC
45	บริษัท ท่าเรือราชาเฟอร์รี่ จำกัด (มหาชน)	RP
46	บริษัท ระยองไวร์ อินดัสตรีส์ จำกัด (มหาชน)	RWI
47	บริษัท สาลี่อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	SALEE
48	บริษัท ชังโกะ ไดคาซตั้ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	SANKO
49	บริษัท สยามอีสต์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)	SE
50	บริษัท ซีลิก คอร์ป จำกัด (มหาชน)	SELIC
51	บริษัท ไฮแมท เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	SIMAT
52	บริษัท สมาร์ทคอนกรีต จำกัด (มหาชน)	SMART
53	บริษัท สยามเวลเนสกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	SPA
54	บริษัท เอส พี วี ไอ จำกัด (มหาชน)	SPVI
55	บริษัท สยามราชา จำกัด (มหาชน)	SR

ตารางที่ 3.1 รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 76 บริษัท

ลำดับ	ชื่อบริษัท	ชื่อย่อ
56	บริษัท สกาย ทาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)	STOWER
57	บริษัท เซอร์วิวด คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	SWC
58	บริษัท ทาคูนิ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	TAKUNI
59	บริษัท ธนาสิริ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	THANA
60	บริษัท เทคโนโลยีคัล จำกัด (มหาชน)	TM
61	บริษัท ที.เอ็ม.ซี. อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	TMC
62	บริษัท ธีระมงคล อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	TMI
63	บริษัท ที เอส ฟลาวมิลล์ จำกัด (มหาชน)	TMILL
64	บริษัท ธนพิริยะ จำกัด (มหาชน)	TNP
65	บริษัท ทีพีซี เพาเวอร์โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)	TPCH
66	บริษัท ทีวีไทย จำกัด (มหาชน)	TRT
67	บริษัท ทีวี ไดเร็ค จำกัด (มหาชน)	TVD
68	บริษัท ทีวี ทัันเดอร์ จำกัด (มหาชน)	TVT
69	บริษัท ยูบิส (เอเชีย) จำกัด (มหาชน)	UBIS
70	บริษัท ยูเนี่ยน ปีโตรเคมีคอล จำกัด (มหาชน)	UKEM
71	บริษัท ยูนิค ไมนิ่ง เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	UMS
72	บริษัท ยูไนเต็ด เพาเวอร์ ออฟ เอเชีย จำกัด (มหาชน)	UPA
73	บริษัท ยูเรกา ดีไซน์ จำกัด (มหาชน)	UREKA
74	บริษัท วินเนอร์กรุ๊ป เอ็นเตอร์ไพรซ์ จำกัด (มหาชน)	WINNER
75	บริษัท เอ็กซ์ติค ฟู้ด จำกัด (มหาชน)	XO
76	บริษัท ยัวซ่าแบตเตอรี่ ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)	YUSA

ที่มา : รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.set.or.th)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 3.2 รวบรวมตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา และวิธีการหาค่าของตัวแปรแต่ละชนิด

ตัวแปร	วิธีการหาค่า
ตัวแปรอิสระ:	
ความรับผิดชอบต่อสังคม	การนับจำนวนค่าการเปิดเผยข้อมูล
ขนาดกรรมการของบริษัท	จำนวนของคณะกรรมการบริษัท
สัดส่วนกรรมการอิสระของบริษัท	จำนวนกรรมการอิสระ / จำนวนคณะกรรมการทั้งหมด
การควบคุมตำแหน่งประธานบริหารและผู้บริหารสูงสุด	ข้อมูลตำแหน่งประธานบริหารและผู้บริหารสูงสุด แทนค่า Dummy Variables โดย ตัวแปรเทียม โดยบริษัทที่มีการควบคุมตำแหน่งระหว่างประธานบริหารสูงสุด = 1 บริษัทที่ไม่มีการควบคุมตำแหน่งระหว่างประธานบริหารสูงสุด = 0
จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการของบริษัท	จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการบริษัทในรอบ 1 ปี
สัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบัน	ร้อยละของการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน
สัดส่วนผู้ถือหุ้นกระจุกตัว	ร้อยละของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุดและได้รับเงินปันผล (Total Shares outstanding) ทั้งหมด
ระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัทลูก	จำนวนปีที่บริษัทสอบบัญชี ตรวจสอบบริษัทลูกค้าติดต่อกัน

ตาราง 3.2 รวบรวมตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา และวิธีการหาค่าของตัวแปรแต่ละชนิด

ตัวแปร	วิธีการหาค่า
ตัวแปรอิสระ:	
ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี	ตัวแปรเทียม (Dummy Variables) โดยบริษัทที่ตรวจสอบด้วย บริษัทสอบบัญชี ขนาดใหญ่ = 1 บริษัทสอบบัญชี ขนาดอื่นๆ = 0
ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชี	ค่าลอการิทึมธรรมชาติ (Natural Logarithm) จำนวนเงิน ค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้าบริษัทที่ตนเอง ตรวจสอบรวมทั้งหมด เพื่อปรับค่าตัวเลขอยู่ในฐานที่ใกล้เคียงที่สุด
ตัวแปรตาม : ผลการดำเนินงานของบริษัท	
ผลตอบแทนด้านสินทรัพย์	กำไรสุทธิ / สินทรัพย์ทั้งสิ้น
มูลค่าบริษัท	มูลค่าตลาดของหุ้นสามัญ ณ สิ้นปี + หนี้สินทั้งหมดของบริษัท / สินทรัพย์ทั้งหมดของบริษัท
ส่วนแบ่งทางการตลาดรวมกลุ่มธุรกิจของบริษัท	รายได้จากการขายของบริษัท / รายได้จากการขายของบริษัทในกลุ่มธุรกิจตลาดทั้งอุตสาหกรรม

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) งบการเงินของบริษัทซึ่งเป็นข้อมูลในปี พ.ศ.2559 – 2563 และเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2563 - มกราคม 2564 นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำ

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา บทความ วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการ และคุณภาพการสอบบัญชี และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลออกมาในรูปค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ที่ใช้ ในการนำเสนอข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย ความถี่ และร้อยละ (Frequency and Proportion) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้ข้อมูลจากกลุ่มประชากร แล้วนำผลการทดสอบที่ได้อ้างอิงไปยังกลุ่มประชากร เพื่อทดสอบว่า ข้อมูลที่รวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่างสอดคล้อง หรือขัดแย้ง กับสมมุติฐาน ทางสถิติที่ตั้งหรือไม่ โดยงานวิจัยใช้การวิเคราะห์ ดังนี้

วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไป โดยใช้ตัวเลขค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยมีค่า $-1 < r < 1$

ความสัมพันธ์ระดับสูง $-0.08 > r > 0.08$

ความสัมพันธ์ระดับปานกลาง $0.05 < r < 0.08$ หรือ $-0.08 < r < 0.05$

ความสัมพันธ์ระดับต่ำ $-0.05 < r < 0.05$

ไม่มีความสัมพันธ์กัน $r = 0$

มีเครื่องหมาย + หมายถึง มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

มีเครื่องหมาย - หมายถึง มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้าม

3. วิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ กับผลการดำเนินงานของบริษัท โดยการนำข้อมูลทั้งหมดไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการ และคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการ
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพการสอบบัญชี
- 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของบริษัท
- 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษา

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย
N	จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา
B	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระในรูปแบบคะแนนดิบหรือค่าจริง
Std.Error	ค่าที่แสดงระดับความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมดพยากรณ์ตัวแปรตาม
Beta	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
t	ค่าสถิติทดสอบ t ที่ใช้ทดสอบความมีนัยสำคัญของตัวแปรอิสระในการพยากรณ์ตัวแปรตาม
P-Value	ค่าความน่าจะเป็นที่ได้จากการทดสอบสมมติฐาน

สัญลักษณ์	ความหมาย
R	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ แสดงถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการกับตัวแปรตาม
R ²	ค่าที่แสดงอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้งหมดในสมการที่มีต่อตัวแปรตาม
df	ชั้นของความเป็นอิสระ
SFOP	การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม
AC	การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
HR	การเคารพสิทธิมนุษยชน
LP	การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม
PRCI	ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
En	การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
CID	การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม
CSRI	นวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม
BD	จำนวนคณะกรรมการบริษัท
IDP	สัดส่วนกรรมการอิสระบริษัท
DualCEO	การควบตำแหน่งประธานและผู้บริหารสูงสุด
NBM	จำนวนครั้งในการประชุม
IS	ร้อยละการถือหุ้นของนักลงทุนสถาบัน
LS	ร้อยละการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด
time	จำนวนปีที่บริษัทสอบบัญชี
size	ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี
LN (compensation)	ค่าลอการิทึมฐานธรรมชาติของค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีได้รับจากลูกค้า
ROA	อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์
NVP	มูลค่าสิทธิปัจจุบันของบริษัท
MS	ส่วนแบ่งทางการตลาด

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

ตารางที่ 4.1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความรับผิดชอบต่อสังคม	(MIN)	(MAX)	(MEAN)	(S.D)
1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม	0.00	1,067.00	194.40	213.78
2. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน	0.00	3,844.00	479.77	644.39
3. การเคารพสิทธิมนุษยชน	0.00	1,282.00	124.18	176.21
4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม	0.00	2,050.00	327.07	393.04
5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค	0.00	1,162.00	177.31	204.17
6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	0.00	1,763.00	254.86	321.93
7. การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม	0.00	2,100.00	292.43	337.80
8. นวัตกรรมและการเผยแพร่วัตกรรม	0.00	3,011.00	136.14	274.01

จากตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่วัดจากจำนวนค่าที่มีการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในรูปแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 194.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 213.78 ด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน มีจำนวนค่าเฉลี่ย 479.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 644.39 ด้านการเคารพสิทธิมนุษยชน มีจำนวนค่าเฉลี่ย 124.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 176.21 ด้านการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 327.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 393.04 ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค มีจำนวนค่าเฉลี่ย 177.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 204.17 ด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 254.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 321.93 ด้านการร่วมพัฒนาชุมชน หรือสังคม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 292.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 337.80 และการเปิดเผยข้อมูลนวัตกรรมและการเผยแพร่วัตกรรม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 136.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 274.01

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการ

ตารางที่ 4.2 ผลวิเคราะห์ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การกำกับดูแลกิจการ	(MIN)	(MAX)	(MEAN)	(S.D)
จำนวนคณะกรรมการบริษัท (คน)	5.00	13.00	8.52	1.52
สัดส่วนกรรมการอิสระบริษัท (%)	0.00	100.00	40.45	12.27
จำนวนครั้งในการประชุม (ครั้ง)	3.00	22.00	7.09	3.00
การถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (%)	28.00	97.00	69.57	13.62
การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด (%)	6.00	96.00	31.30	18.20

ตารางที่ 4.3 การควบอำนาจในการบริหารของประธานกรรมการบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การควบอำนาจของประธานกรรมการ	จำนวน	ร้อยละ
ควบอำนาจ	69	18.20
ไม่ควบอำนาจ	311	11.80
รวม	380	100.0

จากตารางที่ 4.2 – 4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า จำนวนคณะกรรมการบริษัท เฉลี่ย 8.52 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.52 สัดส่วนกรรมการอิสระบริษัท เฉลี่ย 40.45% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.27 จำนวนครั้งในการประชุมของกรรมการบริษัท เฉลี่ย 7.09 ครั้ง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.0 การถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน เฉลี่ย 69.57% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.62 และการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด เฉลี่ย 31.30% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.20 ส่วนการควบอำนาจการบริหารของประธานกรรมการบริษัทที่มีการควบอำนาจ ร้อยละ 18.20

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพการสอบบัญชี

ตารางที่ 4.4 ผลวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพการสอบบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คุณภาพการสอบบัญชี	(MIN)	(MAX)	(MEAN)	(S.D)
จำนวนปีที่บริษัทสอบบัญชี (ปี)	0	1	0.97	0.182
ค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้า (บาท)	1,200	10,040,000	2,029,541.9	1,310,837.7

ตารางที่ 4.5 ขนาดบริษัทสอบบัญชีที่สอบบัญชี บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดใหญ่	160	42.10
อื่นๆ	220	57.90
รวม	380	100.0

จากตารางที่ 4.4 - 4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพการสอบบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งวัดจาก ขนาดบริษัทสอบบัญชี จำนวนปีที่บริษัทสอบบัญชี เปิดดำเนินการ และค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้า พบว่าบริษัทสอบบัญชีที่บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใช้บริการ ไม่ใช่ขนาดใหญ่ ร้อยละ 57.90 และเป็นบริษัทขนาดใหญ่ร้อยละ 42.10 จำนวนปีที่บริษัทสอบบัญชีเปิดดำเนินการ เฉลี่ย 0.97 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.182 ค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้าเฉลี่ย 2,029,541.9 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1,310,837.7

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของบริษัท

ตารางที่ 4.6 ผลวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความสามารถในการทำกำไร	(MIN)	(MAX)	(MEAN)	(S.D)
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)	-114.74	69.83	-1.14	17.51
มูลค่าบริษัท (ล้านบาท)	-741.64	6,900.27	701.12	741.95
ส่วนแบ่งทางการตลาด (%)	0	63.52	9.11	9.62

จากตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของบริษัท พบว่าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) เฉลี่ยเท่ากับ -1.14% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 17.51 มูลค่าบริษัท (NVP) เฉลี่ยเท่ากับ 6,900.27 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 741.95 และส่วนแบ่งทางการตลาด เฉลี่ยเท่ากับ 9.11% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.62%

4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษา

4.5.1 ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษาที่ 1 ความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

- 1) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient Analysis)

ตารางที่ 4.7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม และผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย

	statistics	SFOP	AC	HR	LP	PRCI	En	CID	CSRI	ROA	NVP
AC	r	0.158									
	Sig.	0.002**									
HR	r	0.533	0.242								
	Sig.	0.000**	0.000**								
LP	r	0.524	0.131	0.433							
	Sig.	0.000**	0.010**	0.000**							
PRCI	r	0.408	0.216	0.443	0.580						
	Sig.	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**						
En	r	0.302	0.091	0.315	0.479	0.204					
	Sig.	0.000**	0.076	0.000**	0.000**	0.000**					
CID	r	0.246	0.106	0.194	0.261	0.217	0.225				
	Sig.	0.000**	0.040*	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**				
CSRI	r	0.306	0.056	0.240	0.251	0.197	0.122	0.173			
	Sig.	0.000**	0.279	0.000**	0.000**	0.000**	0.018*	0.001**			

ตารางที่ 4.7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม และผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	statistics	SFOP	AC	HR	LP	PRCI	En	CID	CSRI	ROA	NVP
ROA	r	0.046	-0.072	0.058	0.088	0.013	0.147	-0.088	0.134		
	Sig.	0.371	0.160	0.263	0.088	0.806	0.004**	0.086	0.009**		
NVP	r	0.014	-0.011	-0.060	0.001	-0.074	0.109	-0.099	-0.007	0.208	
	Sig.	0.783	0.838	0.240	0.988	0.152	0.033*	0.053	0.896	0.000**	
MS	r	-0.070	-0.116	0.011	-0.021	0.103	0.034	0.025	0.038	-0.007	0.098
	Sig.	0.174	0.025*	0.827	0.682	0.045*	0.508	0.628	0.467	0.894	0.058

จากตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม และผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) และนวัตกรรมและการเผยแพร่ข่าวสาร (CSRI) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.147 และ 0.134 มูลค่าบริษัท (NVP) มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.109 และส่วนแบ่งการตลาด (MS) มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (AC) และความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (PRCI) ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ - 0.116 และ 0.103

2) การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ความรับผิดชอบต่อสังคม ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ ผลการทดสอบดังนี้

สมมุติฐานที่ 1.1 ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สามารถเขียนสมมุติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H_1 : ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Model	Standardized Coefficients			Collinearity Statistics	
	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)		-0.970	0.333		
SFOP	-0.021	-0.316	0.752	0.587	1.704
AC	-0.082	-1.572	0.117	0.923	1.084
HR	0.028	0.437	0.663	0.618	1.619
LP	0.041	0.552	0.581	0.469	2.134
PRCI	-0.025	-0.375	0.708	0.590	1.693
En	0.153	2.605	0.010*	0.729	1.372
CID	-0.144	-2.697	0.007*	0.890	1.124
CSRI	0.139	2.599	0.010*	0.882	1.134
r = 0.252		r ² = 0.064		S.E. = 17.12	
F = 3.156		Df = 8, 371		Sig. = 0.002* Durbin-Watson = 1.236	

a. Dependent Variable: ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)

จากตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์หัตถถอยพหุระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ 1.1 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.002 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมุติฐาน H_1 คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์ กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.252$ และ ค่า $r^2 = 0.064$ หมายความว่าสมการถดถอยสามารถอธิบายผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ได้ 6.4% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็นตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (CID) นวัตกรรมและการเผยแพร่ข่าวสาร (CSRI) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients : Beta) พบว่า การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) นวัตกรรม และการเผยแพร่ข่าวสาร (CSRI) มีค่าเป็นบวก หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) หรือถ้าตัวแปรใดมีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เพิ่มขึ้น เช่นกัน ส่วนการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (CID) มีค่า Beta เป็นลบ หมายความว่า การเพิ่มกิจกรรมการร่วมพัฒนาชุมชน และสังคมจะทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทลดลง ซึ่งอาจเกิดขึ้นในช่วงระยะสั้น ดังนั้น ในระยะยาวบริษัทควรให้ความสำคัญ และดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง แต่ต้องลด และ เลือกรรกิจกรรมที่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง และไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายของบริษัทมากเกินไป อีกทั้งเพื่อให้เป็นไปตาม ข้อกำหนดของคณะกรรมการบริหารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ยึดถือกันเป็นสากล โดยคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กัน และการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม หากใช้ระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น โดยกิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กรจะส่งเสริมภาพลักษณ์ และยกระดับความมีชื่อเสียงขององค์กรให้สูงขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการได้มาซึ่งรายได้ และโอกาสในการสร้างกำไรอย่างยั่งยืนในทางตรงข้ามกัน

สมมุติฐานที่ 1.2 ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สามารถเขียนสมมุติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : ความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H_1 : ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Model	Standardized Coefficients			Collinearity Statistics	
	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)		11.247	0.000*		
SFOP	0.074	1.120	0.263	0.587	1.704
AC	0.015	0.288	0.774	0.923	1.084
HR	-0.101	-1.560	0.120	0.618	1.619
LP	-0.004	-0.056	0.955	0.469	2.134
PRCI	-0.068	-1.033	0.302	0.590	1.693
En	0.160	2.679	0.008*	0.729	1.372
CID	-0.121	-2.253	0.025*	0.890	1.124
CSRI	0.010	0.182	0.855	0.882	1.134
r = 0.204		r ² = 0.041	S.E. = 7.342		
F = 2.007		Df = 8, 371	Sig. = 0.045*		Durbin-Watson = 0.601

a. Dependent Variable: มูลค่าบริษัท (NVP)

จากตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ 1.2 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.045 < 0.05) หมายความว่ายอมรับ

สมมุติฐาน H_1 คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.204$ และ ค่า $r^2 = 0.041$ หมายความว่าสมการถดถอยสามารถอธิบายมูลค่าบริษัท (NVP) ได้ 4.1% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็นตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) และการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (CID) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients : Beta) พบว่า การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) มีค่าเป็นบวก หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับมูลค่าบริษัท (NVP) หรือถ้าจำนวนค่าในการเปิดเผยข้อมูลการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) มีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้มูลค่าบริษัท (NVP) เพิ่มขึ้น เช่นกัน ส่วนการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (CID) มีค่า Beta เป็นลบ หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางลบกับมูลค่าบริษัท (NVP) หรือถ้าจำนวนค่าในการเปิดเผยข้อมูลการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (CID) เพิ่มขึ้น จะทำให้มูลค่าบริษัท (NVP) ลดลง ในทางตรงข้ามกัน

สมมุติฐานที่ 1.3 ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สามารถเขียนสมมุติฐานทางสถิติได้ดังนี้

- H_0 : ความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่มีความสัมพันธ์ กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- H_1 : ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์ กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Model Profitability	Standardized Coefficients			Collinearity Statistics	
	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)		11.121	0.000*		
SFOP	-0.134	-2.017	0.044*	0.583	1.716
AC	-0.146	-2.768	0.006*	0.922	1.085
HR	0.036	0.558	0.577	0.618	1.617
LP	-0.132	-1.781	0.076	0.472	2.119
PRCI	0.218	3.310	0.001*	0.593	1.687
En	0.081	1.373	0.171	0.736	1.358
CID	0.025	0.466	0.641	0.888	1.126
CSRI	0.055	1.016	0.310	0.883	1.133
r = 0.24 r ² = 0.058 S.E. = 9.44					
F = 2.769 Df = 8, 366 Sig. = 0.005* Durbin-Watson = 0.393					

a. Dependent Variable: ส่วนแบ่งการตลาด (MS)

จากตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1.3 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่า 0.05 (Sig. = 0.005 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมติฐาน H₁ คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์ กับส่วนแบ่งการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ r = 0.24 และ ค่า r² = 0.058 หมายความว่าสมการถดถอยสามารถอธิบาย ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ได้ 5.8% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็นตามเกณฑ์โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (SFOP) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (AC) และความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (PRCI) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients : Beta) พบว่า ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (PRCI) ค่าเป็นบวก หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับส่วนแบ่งทางการตลาด

(MS) หรือถ้าจำนวนค่าในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (PRCI) มีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ค่าเพิ่มขึ้น เช่นกัน ส่วนการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (SFOP) และการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (AC) มีค่า Beta เป็นลบ หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางลบ กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) หรือถ้าตัวแปรใดมีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้ส่วนแบ่งการตลาด (MS) ลดลงในทางตรงข้ามกัน

4.5.2 ผลการทดสอบสมมุติฐานการศึกษาที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐานการศึกษาที่ 1 กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

- 1) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient Analysis)

ตารางที่ 4.11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ และผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

	statistics	BD	IDP	DualCEO	NBM	IS	LS	ROA	NVP
IDP	r	-0.236							
	Sig.	0.000**							
DualCEO	r	-0.085	0.003						
	Sig.	0.097	0.946						
NBM	r	-0.038	0.064	0.080					
	Sig.	0.463	0.213	0.121					
IS	r	-0.159	-0.004	-0.028	-0.348				
	Sig.	0.002**	0.934	0.585	0.000**				
LS	r	-0.119	-0.040	-0.163	-0.177	0.555			
	Sig.	0.020*	0.438	0.001**	0.001**	0.000**			
ROA	r	0.061	-0.024	-0.036	-0.242	0.266	0.110		
	Sig.	0.239	0.647	0.481	0.000*	0.000*	0.031*		
NVP	r	0.099	-0.044	-0.052	0.056	-0.173	-0.029	0.208	
	Sig.	0.055	0.389	0.309	0.276	0.001*	0.567	0.000**	
MS	r	0.030	0.024	0.058	0.158	-0.141	-0.143	-0.007	0.098
	Sig.	0.564	0.644	0.263	0.002*	0.006*	0.006*	0.894	0.058

จากตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ และผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์กับกลไกการกำกับดูแลกิจการ ในเรื่องจำนวนครั้งในการประชุม (NBM) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.242 มีความสัมพันธ์กับ ร้อยละของการถือหุ้นสามัญของ นักลงทุนสถาบัน (IS) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.266 และมีความสัมพันธ์กับร้อยละของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด (LS) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.110 มูลค่าบริษัท (NVP) ความสัมพันธ์กับกลไกการกำกับดูแลกิจการ ในเรื่องร้อยละของการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.173 และส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) มีความสัมพันธ์กับกลไกการกำกับดูแลกิจการ ในเรื่อง จำนวนครั้งในการประชุม (NBM) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.158 มีความสัมพันธ์กับ ร้อยละของการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.141 และมีความสัมพันธ์กับร้อยละของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด (LS) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.143

2) การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณกลไกการกำกับดูแลกิจการ ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ผลการทดสอบดังนี้

สมมุติฐานที่ 2.1 กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์ กับ ผลการดำเนินงานที่วัดจากผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สามารถเขียนสมมุติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : กลไกการกำกับดูแลกิจการ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H_1 : กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่าง กลไกการกำกับดูแลกิจการ กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Model	Standardized Coefficients			Collinearity Statistics	
	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)		-2.609	0.009*		
BD	0.089	1.721	0.086	0.901	1.110
IDP	0.007	0.133	0.894	0.937	1.068
DualCEO	-0.017	-0.336	0.737	0.953	1.050
NBM	-0.159	-3.025	0.003*	0.863	1.158
IS	0.251	4.010	0.000*	0.612	1.635
LS	-0.049	-0.813	0.416	0.666	1.502
r = 0.325		r ² = 0.126	S.E. = 16.69		
F = 7.355		Df = 6, 373	Sig. = 0.000*	Durbin-Watson = 1.314	

a. Dependent Variable: ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)

จากตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ 2.1 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.000 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมุติฐาน H_1 คือ กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.325$ และ ค่า $r^2 = 0.126$ หมายความว่าสมการถดถอยสามารถอธิบายผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ได้ 12.6% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็นตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ จำนวนครั้งในการประชุม (NBM) และร้อยละของการถือหุ้นสามัญของ

นักลงทุนสถาบัน (IS) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients : Beta) พบว่า ร้อยละของการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีค่าเป็นบวก หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) หรือถ้าร้อยละของการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เพิ่มขึ้น เช่นกัน และจำนวนครั้งในการประชุม (NBM) มีค่า Beta เป็นลบ หมายความว่า จำนวนครั้งการประชุมที่มาก ทำให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง อาจมีสาเหตุเนื่องจากจำนวนการประชุมที่มากนั้น อาจเนื่องจากความยืดหยุ่นของการประชุม การที่ไม่สามารถหาข้อสรุปจากการประชุมได้ จึงมีผลให้มีการประชุมที่บ่อยขึ้น รวมถึงการประชุมคณะกรรมการในแต่ละครั้งจะมีค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายเป็นค่าเบี้ยประชุมให้คณะกรรมการแต่ละท่าน จึงอาจส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง ดังนั้นในการจัดการประชุมของคณะกรรมการจึงควรจัดให้มีการประชุมในจำนวนที่เหมาะสม แต่ก็ไม่ควรน้อยกว่า 1 ครั้ง ในทุก ๆ 3 เดือน ในทางตรงกันข้าม

สมมุติฐานที่ 2.2 กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สามารถเขียนสมมุติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : กลไกการกำกับดูแลกิจการ ไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H_1 : กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่าง กลไกการกำกับดูแลกิจการ กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Model	Standardized Coefficients			Collinearity Statistics	
	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)		2.859	0.004*		
BD	0.067	1.247	0.213	0.901	1.110
IDP	-0.026	-0.500	0.617	0.937	1.068
DualCEO	-0.038	-0.742	0.459	0.953	1.050
NBM	0.006	0.106	0.916	0.863	1.158
IS	-0.210	-3.251	0.001*	0.612	1.635
LS	0.089	1.432	0.153	0.666	1.502
r = 0.209 r ² = 0.044 S.E. = 7.31					
F = 2.844 Df = 6, 373 Sig. = 0.010* Durbin-Watson = 0.59					

a. Dependent Variable: มูลค่าบริษัท (NVP)

จากตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 2.2 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่า 0.05 (Sig. = 0.010 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมติฐาน H₁ คือ กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ r = 0.209 และ ค่า r² = 0.044 หมายความว่าสมการถดถอยสามารถอธิบายมูลค่าบริษัท (NVP) ได้ 4.4% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำพิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็นตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ร้อยละของการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients : Beta) พบว่า ร้อยละของการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีค่าเป็นลบหมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางลบ กับ

มูลค่าบริษัท (NVP) หรือถ้าร้อยละของการถือหุ้นสามัญ ของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้มูลค่าบริษัท (NVP) ลดลง ในทางตรงข้ามกัน

สมมุติฐานที่ 2.3 กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สามารถเขียนสมมุติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : กลไกการกำกับดูแลกิจการ ไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H_1 : กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่าง กลไกการกำกับดูแลกิจการ กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Model	Standardized Coefficients			Collinearity Statistics	
	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)		1.490	0.137		
BD	0.024	0.437	0.662	0.897	1.114
IDP	0.018	0.350	0.726	0.937	1.067
DualCEO	0.032	0.601	0.548	0.944	1.060
NBM	0.126	2.297	0.022*	0.872	1.147
IS	-0.046	-0.703	0.483	0.621	1.610
LS	-0.088	-1.411	0.159	0.667	1.499
r = 0.205		r ² = 0.042	S.E. = 9.493		
F = 2.679		Df = 6, 368	Sig. = 0.015*		Durbin-Watson = 0.373

a. Dependent Variable: ส่วนแบ่งการตลาด (MS)

จากตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ กับ ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 2.3 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.015 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมติฐาน H_1 คือ กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับ ส่วนแบ่งการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.205$ และ ค่า $r^2 = 0.042$ หมายความว่าสมการถดถอย สามารถอธิบายส่วนแบ่งการตลาด (MS) ได้ 4.2% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็น ตามเกณฑ์โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ จำนวนครั้งในการประชุม (NBM) มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนน มาตรฐาน (Standardized Coefficients : Beta) พบว่า จำนวนครั้งในการประชุม (NBM) มีค่าเป็นลบ หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางลบ กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) หรือถ้าจำนวนครั้งใน การประชุม (NBM) มีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ลดลง เช่นกัน

4.5.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษาที่ 3 คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

- 1) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient Analysis)

ตารางที่ 4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชี และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

	statistics	time	size	LN(compensation)	ROA	NVP
Size	r	0.014				
	Sig.	0.787				
LN (compensation)	r	-0.007	0.095			
	Sig.	0.894	0.065			
ROA	r	0.091	0.093	-0.090		
	Sig.	0.076	0.071	0.080		
NVP	r	-0.024	0.137	0.244	0.20	
	Sig.	0.641	0.008*	0.000*	0.000*	
MS	r	0.050	-0.120	-0.086	-0.007	0.098
	Sig.	0.330	0.020*	0.097	0.894	0.058

จากตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพ การสอบบัญชี และผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA) ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชี ทั้ง ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) จำนวนปีที่บริษัทสอบบัญชีเปิดดำเนินการ (time) และค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บ จากลูกค้า LN (compensation) (Sig. > 0.05) มูลค่าบริษัท (NVP) มีความสัมพันธ์กับขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) และค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้า LN (compensation) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.137 และ 0.244 ตามลำดับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) มีความสัมพันธ์ กับขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.120

2) การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณคุณภาพการสอบบัญชี ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ผลการทดสอบดังนี้

สมมุติฐานที่ 3.1 คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สามารถเขียนสมมุติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : คุณภาพการสอบบัญชี ไม่มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H_1 : คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างคุณภาพการสอบบัญชี กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Model	Standardized Coefficients			Collinearity Statistics	
	Beta	T	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)		1.366	0.173		
Time	0.089	1.751	0.081	1.000	1.000
Size	0.101	1.971	0.049*	0.991	1.009
LN (compensation)	-0.099	-1.935	0.054	0.991	1.009
r = 0.162		r ² = 0.026		S.E. = 17.343	
F = 3.393		Df = 3, 376		Sig. = 0.018* Durbin-Watson = 1.251	

a. Dependent Variable: ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)

จากตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างคุณภาพการสอบบัญชี กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ 3.1 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.018 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมุติฐาน H_1 คือ คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

$r = 0.162$ และ ค่า $r^2 = 0.026$ หมายความว่าสมการถดถอยสามารถอธิบายผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ได้ 2.6% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็นตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่าง มีนัยสำคัญ คือ ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients: Beta) พบว่า มีค่าเป็นบวก หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) หรือถ้าขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) เป็นขนาดใหญ่ มีโอกาสจะทำให้ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เพิ่มขึ้น มากกว่าเป็นขนาดอื่น ๆ

สมมุติฐานที่ 3.2 คุณภาพการสอบบัญชี มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานที่วัดจากมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สามารถเขียนสมมุติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : คุณภาพการสอบบัญชี ไม่มีผลกระทบต่อมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H_1 : คุณภาพการสอบบัญชี มีผลกระทบต่อมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างคุณภาพการสอบบัญชีกับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Model	Standardized Coefficients			Collinearity Statistics	
	Beta	T	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)		-3.710	0.000*		
Time	-0.024	-0.484	0.629	1.000	1.000
Size	0.115	2.307	0.022*	0.991	1.009
LN (compensation)	0.233	4.662	0.000*	0.991	1.009
r = 0.27 r ² = 0.073 S.E. = 7.172					
F = 9.869 Df = 3, 376 Sig. = 0.000* Durbin-Watson = 0.648					

a. Dependent Variable: มูลค่าบริษัท (NVP)

จากตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างคุณภาพการสอบบัญชี กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ 3.2 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.018 < 0.05) หมายความว่าายอมรับสมมุติฐาน H_1 คือ คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.27$ และค่า $r^2 = 0.073$ หมายความว่าสมการถดถอยสามารถอธิบายมูลค่าบริษัท (NVP) ได้ 7.3% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าไม่เป็นตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) และค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้า LN (compensation) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients: Beta) พบว่า ทั้ง 2 ตัว มีค่าเป็นบวกหมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับมูลค่าบริษัท (NVP) หรือถ้าขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) เป็นขนาดใหญ่ จะทำให้มูลค่าบริษัท (NVP) เพิ่มขึ้น มากกว่าเป็นขนาดอื่นๆ และถ้าค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้า LN (compensation) มีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้มูลค่าบริษัท (NVP) เพิ่มขึ้น เช่นกัน

สมมุติฐานที่ 3.3 คุณภาพการสอบบัญชีมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานที่วัดจากส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สามารถเขียนสมมุติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : คุณภาพการสอบบัญชี ไม่มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H_1 : ส่วนแบ่งการตลาด มีความสัมพันธ์กับผลกระทบต่อส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่าง คุณภาพการสอบบัญชีกับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Model	Standardized Coefficients			Collinearity Statistics	
	Beta	T	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)		2.038	0.042*		
Time	0.051	1.001	0.317	1.000	1.000
Size	-0.113	-2.195	0.029*	0.989	1.011
LN (compensation)	-0.074	-1.435	0.152	0.990	1.011
r = 0.15 r ² = 0.023 S.E. = 9.549					
F = 2.854 Df = 3, 371 Sig. = 0.037* Durbin-Watson = 0.375					

a. Dependent Variable: ส่วนแบ่งการตลาด (MS)

จากตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างคุณภาพการสอบบัญชี กับ ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ 3.3 พบว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.037 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมุติฐาน H₁ คือ คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ กับ ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ r = 0.15 และ ค่า r² = 0.023 หมายความว่าสมการถดถอยสามารถ อธิบายส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ได้ 2.3% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็น ตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนน มาตรฐาน (Standardized Coefficients: Beta) พบว่า มีค่าเป็นลบ หมายความว่ามีความสัมพันธ์ ทางลบ กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) หรือถ้าขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) เป็นขนาดใหญ่ มีโอกาสจะทำให้ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ลดลง มากกว่าเป็นขนาดอื่นๆ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศึกษาการกำกับดูแลกิจการ ที่มีผลต่อการดำเนินการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และศึกษาคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถสรุปผลอภิปรายผล และเสนอแนะงานวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 สรุปผลข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

จากการศึกษาสรุปว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 194.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 213.78 ด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน มีจำนวนค่าเฉลี่ย 479.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 644.39 ด้านการเคารพสิทธิมนุษยชน มีจำนวนค่าเฉลี่ย 124.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 176.21 ด้านการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 327.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 393.04 ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค มีจำนวนค่าเฉลี่ย 177.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 204.17 ด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 254.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 321.93 ด้านการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 292.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 337.80 และการเปิดเผยข้อมูลนวัตกรรม และการเผยแพร่วัตกรรม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 136.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 274.01

5.1.2 สรุปผลข้อมูลการกำกับดูแลกิจการ

จากการศึกษาสรุปว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนคณะกรรมการบริษัท เฉลี่ย 8.52 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.52 สัดส่วนกรรมการอิสระบริษัท เฉลี่ย 40.45% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.27 จำนวนครั้งในการประชุมของกรรมการบริษัท เฉลี่ย 7.09 ครั้ง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.0 การถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน เฉลี่ย 69.57% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.62 และการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด เฉลี่ย 31.30% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.20 ส่วนการควบคุมอำนาจการบริหารของประธานกรรมการบริษัทมีการควบคุมอำนาจร้อยละ 18.20

5.1.3 สรุปผลข้อมูลคุณภาพการสอบบัญชี

จากการศึกษาสรุปว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีใช้บริการขนาดบริษัทสอบบัญชี ที่ไม่ใช่ขนาดใหญ่ ร้อยละ 57.90 และเป็นบริษัทขนาดใหญ่ร้อยละ 42.10 และบริษัทสอบบัญชีมีจำนวนปีที่บริษัทสอบบัญชีเปิดดำเนินการเฉลี่ย 0.97 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.182 และบริษัทสอบบัญชีเรียกค่าตอบแทนจากลูกค้าเฉลี่ย 2,029,541.9 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1,310,837.7

5.1.4 สรุปผลข้อมูลผลการดำเนินงานของบริษัท

จากการศึกษาสรุปว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) เฉลี่ยเท่ากับ -1.14% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 17.51 มูลค่าบริษัท (NVP) เฉลี่ยเท่ากับ 6,900.27 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 741.95 และส่วนแบ่งทางการตลาด เฉลี่ยเท่ากับ 9.11% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.62%

5.1.5 สรุปผลการทดสอบสมมุติฐานการศึกษา

1) สรุปผลการทดสอบสมมุติฐานการศึกษาที่ 1 ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1) สรุปผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม และผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปว่า อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) นวัตกรรมและการเผยแพร่ข่าวสาร (CSRI) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.147 และ 0.134 มูลค่าบริษัท (NVP) มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.109 และส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (AC) และความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (PRCI) ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ -0.116 และ 0.103

2) สรุปผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปว่า สมการถดถอยที่ได้มีค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.002 < 0.05) หมายความว่า ยอมรับสมมุติฐาน H_1 คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.252$ และ ค่า $r^2 = 0.064$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ได้ 6.4% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็นตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (CID) นวัตกรรม และการเผยแพร่ข่าวสาร (CSRI) มีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients : Beta) พบว่า การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) นวัตกรรม และการเผยแพร่ข่าวสาร (CSRI) มีค่าเป็นบวก หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) หรือถ้าตัวแปรใดมีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่วนการร่วมพัฒนาชุมชน หรือสังคม (CID) มีค่า Beta เป็นลบ หมายความว่า การเพิ่มกิจกรรมการร่วมพัฒนาชุมชน และสังคมจะทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทลดลง ซึ่งอาจเกิดขึ้นในช่วงระยะสั้น ดังนั้น ในระยะยาวบริษัทควรให้ความสำคัญ และดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง แต่ต้องลด และเลือกสรรกิจกรรมที่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง และไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายของบริษัท มากเกินไป อีกทั้งเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการบริหารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ยึดถือกันเป็นสากล โดยคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมไป พร้อมๆ กัน และการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมหากใช้ระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น โดยกิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กรจะส่งเสริมภาพลักษณ์ และยกระดับความมีชื่อเสียงขององค์กรให้สูงขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการได้มาซึ่งรายได้ และโอกาสในการสร้างกำไรอย่างยั่งยืน ในทางตรงข้ามกัน

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.045 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมติฐาน H_1 คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.204$ และ ค่า $r^2 = 0.041$ หมายความว่าสมการถดถอยสามารถอธิบายมูลค่าบริษัท (NVP) ได้ 4.1% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็นตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) และการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (CID) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients : Beta) พบว่า การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) มีค่าเป็นบวก หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก กับมูลค่าบริษัท (NVP) หรือถ้าจำนวนค่าในการเปิดเผยข้อมูลการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (En) มีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้มูลค่าบริษัท (NVP) เพิ่มขึ้น

เช่นกัน ส่วนการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (CID) มีค่า Beta เป็นลบ หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางลบ กับมูลค่าบริษัท (NVP) หรือถ้าร้อยละของการถือหุ้นสามัญ ของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้มูลค่าบริษัท (NVP) ลดลง ในทางตรงข้ามกัน

จากวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.005 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมติฐาน H_1 คือความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์ กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.24$ และค่า $r^2 = 0.058$ หมายความว่าสมการถดถอยสามารถอธิบายส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ได้ 5.8% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็นตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (SFOP) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (AC) และความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (PRCI) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients : Beta) พบว่าความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (PRCI) ค่าเป็นบวก หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) หรือถ้าจำนวนค่าในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (PRCI) ค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้ส่วนแบ่งการตลาด (MS) เพิ่มขึ้น เช่นกัน ส่วนการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (SFOP) และการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (AC) มีค่า Beta เป็นลบ หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางลบกับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) หรือถ้าตัวแปรใดมีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ลดลง ในทางตรงข้ามกัน

2) สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาที่ 2 กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์ กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1) สรุปผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ และผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปว่า

อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์ กับกลไกการกำกับดูแลกิจการ ในเรื่อง จำนวนครั้งในการประชุม (NBM) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ - 0.242 มีความสัมพันธ์ กับร้อยละของการถือหุ้นสามัญของ นักลงทุนสถาบัน (IS) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.266 และมีความสัมพันธ์ กับร้อยละของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด (LS) ที่ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.110 มูลค่าบริษัท (NVP) ความสัมพันธ์ กับกลไกการกำกับดูแลกิจการ ในเรื่อง ร้อยละของการถือหุ้นสามัญของ นักลงทุนสถาบัน (IS) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ - 0.173 และส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) มีความสัมพันธ์ กับกลไกการกำกับดูแลกิจการ ในเรื่อง จำนวนครั้งในการประชุม (NBM) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.158 มีความสัมพันธ์ กับร้อยละของการถือหุ้นสามัญของ นักลงทุนสถาบัน (IS) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ - 0.141 และมีความสัมพันธ์ กับร้อยละของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด (LS) ที่ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ - 0.143

2) สรุปผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ กับผลตอบแทน จากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.000 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมติฐาน H_1 คือ กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.325$ และ ค่า $r^2 = 0.126$ หมายความว่าสมการถดถอยสามารถอธิบายผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ได้ 12.6% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้อง ไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็นตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่าง มีนัยสำคัญ คือ จำนวนครั้งในการประชุม (NBM) และร้อยละของการถือหุ้นสามัญของนักลงทุน สถาบัน (IS) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients : Beta) พบว่า สัดส่วนการถือหุ้นสามัญ

ของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีค่าเป็นบวก หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก กับผลตอบแทน จากสินทรัพย์ (ROA) หรือถ้าร้อยละของการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีค่าเพิ่มขึ้น จะทำ ให้ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เพิ่มขึ้น เช่นกัน และจำนวนครั้งในการประชุม (NBM) มีค่า Beta เป็นลบ หมายความว่า จำนวนครั้งการประชุมที่มาก ทำให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ลดลง อาจมีสาเหตุเนื่องจากจำนวนการประชุมที่มากนั้น อาจเนื่องจากความยืดหยุ่นของการประชุม การที่ไม่สามารถหาข้อสรุปจากการประชุมได้ จึงมีผลให้มีการประชุมที่บ่อยขึ้น รวมถึงการประชุม คณะกรรมการในแต่ละครั้งจะมีค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายเป็นค่าเบี้ยประชุมให้คณะกรรมการแต่ละท่าน จึงอาจส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง ดังนั้นในการจัดการประชุมของ คณะกรรมการจึงควรจัดให้มีการประชุมในจำนวนที่เหมาะสม แต่ก็ไม่ควรน้อยกว่า 1 ครั้ง ในทุก ๆ 3 เดือน ในทางตรงข้ามกัน

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.010 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมติฐาน H_1 คือ กลไกการกำกับดูแล กิจการ มีความสัมพันธ์ กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.209$ และ ค่า $r^2 = 0.044$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายมูลค่าบริษัท (NVP) ได้ 4.4% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่า เป็นตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ร้อยละของการถือหุ้นสามัญของนักกลงทุน สถาบัน (IS) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients : Beta) พบว่ามีค่า Beta เป็นลบ หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางลบกับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) หรือถ้าตัวแปรใดมีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ลดลง ในทางตรงข้าม

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ กับ ส่วนแบ่งการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติต่ำกว่า 0.05 (Sig. = 0.015 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมติฐาน H_1 คือ

กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.205$ และค่า $r^2 = 0.042$ หมายความว่าสมการถดถอยสามารถอธิบายส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ได้ 4.2% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็นตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ จำนวนครั้งในการประชุม (NBM) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients : Beta) พบว่า จำนวนครั้งในการประชุม (NBM) มีค่าเป็นลบ หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางลบ กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) หรือถ้าจำนวนครั้งในการประชุม (NBM) มีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ลดลง เช่นกัน

3) สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาที่ 3 คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(1) สรุปผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอบบัญชี และผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสอบบัญชี ทั้ง ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) จำนวนปีที่บริษัทสอบบัญชีเปิดดำเนินการ (time) และค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บ จากลูกค้า LN (compensation) (Sig. > 0.05) มูลค่าบริษัท (NVP) มีความสัมพันธ์กับขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) และค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้า LN (compensation) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.137 และ 0.244 ตามลำดับ ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) มีความสัมพันธ์กับขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (Sig. < 0.05) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ - 0.120

(2) สรุปผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างคุณภาพการสอบบัญชี กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปว่า

ค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.018 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมติฐาน H_1 คือ คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.162$ และค่า $r^2 = 0.026$ หมายความว่าสมการถดถอยสามารถอธิบายผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ได้ 2.6% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็นไปตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients: Beta) พบว่ามีค่าเป็นบวก หมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) หรือถ้าขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) เป็นขนาดใหญ่ มีโอกาสจะทำให้ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) เพิ่มขึ้น มากกว่าเป็นขนาดอื่นๆ

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างคุณภาพการสอบบัญชี กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สรุปว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.018 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมติฐาน H_1 คือ คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับมูลค่าบริษัท (NVP) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.27$ และค่า $r^2 = 0.073$ หมายความว่าสมการถดถอยสามารถอธิบายมูลค่าบริษัท (NVP) ได้ 7.3% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็นตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) และค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้า LN (compensation) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients: Beta) พบว่าทั้ง 2 ตัวมีค่าเป็นบวกหมายความว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับมูลค่าบริษัท (NVP) หรือถ้าขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) เป็นขนาดใหญ่ จะทำให้มูลค่าบริษัท (NVP) เพิ่มขึ้น มากกว่าเป็นขนาดอื่นๆ และถ้าค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้า LN (compensation) มีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้มูลค่าบริษัท (NVP) เพิ่มขึ้น เช่นกัน

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างคุณภาพการสอบบัญชี กับ ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 3.3 สรุปว่า ค่านัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (Sig. = 0.037 < 0.05) หมายความว่ายอมรับสมมติฐาน H_1 คือ คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับ ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r = 0.15$ และ ค่า $r^2 = 0.023$ หมายความว่าสมการถดถอยสามารถ อธิบายส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ได้ 2.3% ถือว่าอยู่ในระดับต่ำ พิจารณาปัญหา Multi Collinearity โดยค่า Tolerance ต้องไม่น้อยกว่า 0.2 และค่า VIF ต้องไม่เกิน 10 ซึ่งพบว่าเป็น ตามเกณฑ์ โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ คือ ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (Sig. < 0.05) เมื่อพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนน มาตรฐาน (Standardized Coefficients: Beta) พบว่า มีค่าเป็นลบ หมายความว่ามีความสัมพันธ์ ทางลบ กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) หรือถ้าขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) เป็นขนาดใหญ่ มีโอกาสจะทำให้ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ลดลง มากกว่าเป็นขนาดอื่นๆ

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแล และคุณภาพการสอบบัญชี มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาสรุปว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (PRCI) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (EN) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) ความรับผิดชอบต่อสังคม นวัตกรรมและการเผยแพร่ข่าวสาร (CSRI) มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลตอบแทน จากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการร่วมพัฒนาชุมชน หรือ สังคม (CID) มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (SFOP) มีความสัมพันธ์ ทางลบกับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) และความรับผิดชอบต่อสังคมด้าน การต่อต้าน การทุจริตคอร์รัปชัน (AC) มีความสัมพันธ์ทางลบ กับส่วนแบ่งทางการตลาด (MS)

จากผลการศึกษาดังกล่าว เป็นจริงตามสมมุติฐานการศึกษาที่ 1 ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สอดคล้องกับ สุชาติดา ตีรอด, พลวัฒน์ เลิศกุลวัฒน์ และ สุธาวลัย พฤษอำไพ (2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ไม่สอดคล้องกับ อลิสา ประมวลเจริญกิจ (2559) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม และ ผลประกอบการทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม นวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

2. จากผลการศึกษาสรุปว่า สัดส่วนการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) จำนวนครั้งในการประชุม (NBM) มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) และสัดส่วนการถือหุ้นสามัญ ของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีความสัมพันธ์ทางลบกับมูลค่าบริษัท (NVP) แต่จำนวนคณะกรรมการบริษัท(BD) สัดส่วนกรรมการอิสระบริษัท (IDP) การควมตำแหน่งประธาน และผู้บริหารสูงสุด (DualCEO) และร้อยละของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด (LS) ไม่มีความสัมพันธ์ กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มูลค่าบริษัท (NVP) และ ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS)

จากผลการศึกษาดังกล่าว เป็นจริงตามสมมุติฐานการศึกษาที่ 2 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์ทิศทางบวก กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สอดคล้องกับ จิตอุษา ชันทอง และ กัลยกิตติ์ กิริตอังกูร (2559) ศึกษา การกำกับดูแลกิจการ และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนการถือหุ้นแบบสถาบัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงาน และปิยะณัฐ ฤณพุทธดม (2561) ศึกษาผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการ คุณภาพ การสอบบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานด้านการบริหารกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าสัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบัน มีผลทำให้ผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้น จินตนา ไกรทอง และ วิฐิตาภรณ์ สินจรรย์ศักดิ์ (2562) ศึกษาผลกระทบของการกำกับดูแล กิจกรรมที่มี ต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้างที่จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ สัดส่วน การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ การควรวรมตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการ และประธานกรรมการ ไม่มีความสัมพันธ์กับ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ แต่ไม่สอดคล้องกับ มนชกาล พงษ์เกษม สมใจ บุญหมื่นไวย และ พร้อมพร ภูวดิน (2561) ศึกษาปัจจัยการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่ง ผลต่อผลการดำเนินงาน กรณีศึกษาในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการมีผลกระทบ ต่อผลการดำเนินงาน และเอกภาพ เอกวิกรัย (2561) ศึกษาผลของการกำกับดูแลกิจการ และการเปลี่ยนผู้บริหารสูงสุด ต่อผลการดำเนินงาน และความเสียงของบริษัท ผลการศึกษาพบว่า การควรวรมตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดและประธานคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับ ผลการดำเนินงานของบริษัท และขนาดของคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับ ผลการดำเนินงานของบริษัท และจินตนา ไกรทอง (2561) ศึกษาผลกระทบของรายงาน ความรับผิดชอบต่อสังคม และการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของบริษัท มีผลกระทบต่อผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จินตนา ไกรทอง และ วิฐิตาภรณ์ สินจรรย์ศักดิ์ (2562) ศึกษาผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัท มีผลกระทบทางบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

3. จากผลการศึกษาสรุปว่า ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (Size) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับ ส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้า LN(compensation) มีความสัมพันธ์ ทางบวก กับมูลค่าบริษัท (NVP)

จากผลการศึกษาดังกล่าว เป็นจริงตามสมมุติฐานการศึกษาที่ 3 คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สอดคล้องกับ ปิยะณัฐ ฤณพุทฺธม และ สุรีย์ โปษกรนัญ (2559) ศึกษาผลกระทบคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีผลกระทบทางลบ ต่อผลการดำเนินงานบริษัท โดยวัดจาก ROA แต่ไม่สอดคล้องกับ ปิยะณัฐ ฤณพุทฺธม และ สุรีย์ โปษกรนัญ (2559) ศึกษาผลกระทบคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของบริษัทสอบบัญชี (Big 4) มีผลกระทบทางลบต่อผลการดำเนินงานบริษัท โดยวัดจาก ROA และระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัท ไม่มีผลต่อผลการดำเนินงาน

5.3 ข้อเสนอแนะการศึกษา

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค และด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ที่สนใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาลงทุนได้ โดยหากบริษัทใดมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค และมีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ในระดับสูงกว่า มีโอกาสที่บริษัทเหล่านั้น จะมีผลการดำเนินงานที่ดี แต่ทั้งนี้ก็เป็นเพียงปัจจัยหนึ่งในการพิจารณาลงทุนเท่านั้น ผู้ที่ต้องการลงทุนจริงๆ ยังมีปัจจัยอื่นที่ต้องศึกษาเพิ่มเติม เช่น พิจารณาจากสัดส่วนการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน ซึ่งในผลของงานวิจัยนี้ก็พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในส่วนนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนได้ดีมาก เนื่องจากการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน เป็นการยืนยันได้ทางหนึ่งว่า หุ้นของบริษัทนั้นมีความมั่นคงในระดับที่น่าเชื่อถือได้ และนอกจากนี้ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี ที่สอบบัญชีให้บริษัทหลักทรัพย์ ก็มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เช่นกัน เพราะคุณภาพการสอบบัญชีจากบริษัทสอบบัญชีที่มีขนาดใหญ่ สามารถเป็นปัจจัยการันตีในตัวเลขบัญชีต่างๆ ของบริษัทได้ว่ามีความน่าเชื่อถือ ดังนั้นผู้สนใจลงทุนก็ควรใช้เป็นปัจจัยในการพิจารณาลงทุนร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาอิทธิพลของ ความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการ และคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัท ที่วัดจากข้อมูล 3 ตัว ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มูลค่าบริษัท และส่วนแบ่งทางการตลาด เท่านั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ที่จะนำผลการศึกษาไปใช้ให้ครอบคลุม ควรมีการศึกษาผลการดำเนินงานของบริษัท ในด้านอื่นๆ ด้วย รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานด้วย และหากมีการศึกษาเฉพาะกลุ่มบริษัท แต่ละกลุ่มด้วย ก็จะเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ครองรัตน์ อนุศาสน์นันท์, และสุรีย์ โปษรณัญ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารสังคมศาสตร์ และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 5(7), 61-75.
- จิตอุษา ชันทอง, และกัลยกิตติ์ กิริตอังกูร. (2560). การกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจ ศรีนครินทรวิโรฒ, 8(2), 42-50.
- จินตนา ไกรทอง. (2561). ผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม และการกำกับดูแล กิจการ ที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จินตนา ไกรทอง, และฐิตาภรณ์ สิ้นจรรยาศักดิ์. (2562). ผลกระทบของการกำกับดูแล กิจการที่มี ต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้างที่จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารสหวิทยาการวิจัย, ฉบับบัณฑิตศึกษา 1 ปี, 8(2).
- ฐิติมา กิ่งแก้ว. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามความสมัครใจ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ปริญาบัณฑิตศึกษา บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 1-22.
- ธัญญา ฉัตรร่วมเย็น. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงาน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET100. การค้นคว้าอิสระ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิตยา ทัดเทียม, และพิมพ์พิศา พรหมมา. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแล กิจการที่ดี และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (SET100), วารสารสุทธิปริทัศน์, 34(109), 1-12.
- ปิยะณัฐ ฤนพุดม, และสุรีย์ โปษกรณัญ. (2559). ผลกระทบคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อผล การดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสาร วิชาชีบบัญชี, 15(47), 17 – 31.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ปิยะณัฐ ฤนพุทธดม. (2561). ผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการ คุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานผ่านการบริหารกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- ปทุมพร หิรัญสาลี. (2557). การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการใน 56-1: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มัทนชัย สุทธิพันธ์. (2555). การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท : กรณีศึกษา 50 บริษัทขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 34(132), 46-47.
- มัทนชัย สุทธิพันธ์, และสิริมา แซ่ลี. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัท และการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (SET 100) คณะวิทยาการจัดการ ภาควิชาบริหารธุรกิจ.
- มนทกกาล พงษ์เกษม, สมใจ บุญหมื่นไวย, และพร้อมพร ภูวดิน. (2561). ปัจจัยการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน :กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา, 234 – 244.
- มนวิกา ผดุงสิทธิ. (2548). การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแนวคิด Tobin-Tobin's Q. วารสารบริหารธุรกิจ, 28(106), 13-22.
- ศิริพร มาลัยเป็ย, และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์. (2559). ความสัมพันธ์ของการเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคม ที่ส่งผลต่อมูลค่าบริษัทอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารธุรกิจปริทัศน์, 10(2).
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2551). ความรับผิดชอบต่อสังคมของคณะกรรมการบริษัท โครงสร้างของผู้ถือหุ้นกับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์. วารสารวิชาชีบบัญชี, 4(10), 26-39.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศิลปพร ศรีจันเพชร, และอนุวัฒน์ ภัคดี. (2561). กลไกการกำกับดูแลกิจการ ลักษณะองค์กร และคุณภาพการสอบบัญชี หลักฐานจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารวิชาการการบริหารธุรกิจ, 8(1), 101 – 116.
- สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม. (2555). *เข็มทิศธุรกิจเพื่อสังคม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไอคอนพริ้นติ้ง.
- สุชาดา ตีรอต, พลวัฒน์ เลิศกุลวัฒน์, และสุธาวลัย พฤษอำไพ. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะบริหารธุรกิจ.
- อรพรรณ ไบตัน. (2558). ความสัมพันธ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้นองค์ประกอบของคณะกรรมการและการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและองค์กร: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อรวรรณ เชื้อเมืองพาน, และมนตรี ช่วยชู. (2561). ระบบการควบคุมภายในคุณภาพงานสอบบัญชี ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารสหวิทยาการวิจัย ฉบับบัณฑิตศึกษา 1 ปี, 8(2).
- อลิสา ประมวลเจริญกิจ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม และผลประกอบการทางการเงินของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารวิจัยและพัฒนามาตรฐานโดยองค์กรฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 12(2), 45-55.
- อุบลวรรณ ขุนทอง, และโสวัตรธนา บารา. (2560). ความสัมพันธ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้นแบบกระจุกตัวของกลุ่มครอบครัว กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต, 240 – 253.
- เอกภาพ เอกวิรัช. (2561). *ผลของการกำกับดูแลกิจการและการเปลี่ยนผู้บริหารสูงสุดต่อผลการดำเนินงานและความเสี่ยงของบริษัท*. (Unpublished Master's thesis) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Al-Matari, E. M., Al-Swidi, A. K., & Fadzil, F. H. (2014). *The Measurements of Firm Performance's Dimensions*. Asian Journal of Financial & Accounting, 6(1), 24-49.
- Alali, F. (2011). *Audit Fees and Discretionary Accruals*. Compensation Structure Effect Managerial Auditing Journal, 26(2), 90-113.
- Akpan, E. O. (2015). *Corporate Board Meetings and Company Performance Empirical Evidence from Nigerian Quoted Company*. Global Journal of Commerce & Management Perspective, 4(1), 75-82.
- Arora , A., & Sharma, C. (2016). *Corporate Governance and Firm Performance in Developing Countries: Evidence from India*. Corporate Governance: The international journal of business in society, 16(2). 420 - 436.
- Asthana, S. C., & Boone, J. P. (2012). *Abnormal Audit Fee and Audit Quality Auditing*. A Journal of Practice & Theory, 31(3). 1-22.
- Banderlipe II, M. R. (2009). *The Impact of Selected Corporate Governance Variables in Mitigating Earnings Management in the Philippines*. DLSU Business & Economics Review, 19 (1), 17-27.
- Bala, H., & Kumai, G R. (2015) Board Characteristics and Earnings Management of Food and Beverage Firms in Nigeria. European Journal of Accounting, Auditing and Finance Research, 3(8), 25-41.
- Balachandran, J., & Bliss, M. (2004). Board independence and voluntary disclosure: Evidence from Malaysia. Working Paper, Department of Accountancy City University of Hong Kong.
- Barnard, C.I. (1938). *The Functions of the Executive* Cambridge. MA Harvard University Press.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Behn, R. D. (2003). *Why Measure Performance?* . Public Administration Review, 63, 586-606.
- Campa, D., & Donnelly, R. (2014). *An Assessment of Corporate Governance Reforms in Italy Based on a Comparative Analysis of Earnings Management*. Corporate Governance: The international journal of business in society, 14(3), 407 - 423.
- Carty, R., & Weiss, G. (2012). *Does CEO Duality Affect Corporate Performance? Evidence from the US Banking Crisis*. Journal of Financial Regulation and Compliance, 20(1), 26 - 40.
- Callen, J. L., Khan, M., & Lu, H. (2013). *Accounting Quality, Stock Price Delay and Future Stock Returns*. Contemporary Accounting Research, 30(1), 269 - 295.
- Chadegani, A. (2011). Review of Studies on Audit Quality International Conference on Humanities, Society and Culture (ICHSC 2011) Kuala Lumpur, Malaysia: The International Economics Development and Research Center (IEDRC).
- Chien, Y.-C., & Ting, K.-S. (2014). *The Influence of the Balanced Scorecard Implementation and Earnings Management on Financial Performance: Intellectual Capital and Customer Satisfaction Used as the Moderators*. Asian Journal of Empirical Research, 4(7), 369-380.
- Cho, C., Patten, D. (2007). *The Role of Environmental Disclosures as Tools of Legacy*. A Research Note. Accounting, Organizations and Society, 32, 639-647.
- Cooper, L. G., & Nakanishi, M. (1988). Market-Share Analysis. Boston: Kluwer Academic Publishers.
- Damodaran, A. (1999). Corporate Finance : Theory and Practice. John Wiley & Sons.Inc.: Newyork.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Defond, M. & Zhang, J. (2014). *A Review of Archival Auditing Research*. Journal of Accounting and Economics. 58 (2-3), 275-326.
- DeAngelo, L. E. (1981). Auditor Size and Audit Quality. Journal of Accounting and Economics, 3(3). 183-199.
- Douma, S., & Schreuder, H. (2013). *Economic Approaches to Organizations*, 5th edition, chapter 15, London: Pearson.
- Ebrahim, A. M. (2004). *The Effectiveness of Corporate Governance, Institutional Ownership, and Audit Quality as Monitoring Devices of Earnings management*. A Dissertation Submitted to the Graduate School - Newark Rutgers, The State University of New Jersey.
- Eljayash, K.M., Kavanagh, M. & Kong, E. (2013). Environmental Disclosure Practices in National oil and Gas Corporations and International oil and Gas Corporations Operating in Organization of Arab Petroleum Exporting Countries, International Journal of Business, Economics and Law, 2(1), 35-52. ISSN 2289-1552.
- Francis, J., (1984). *The Effect of Audit Firm Size on Audit Prices: a Study of the Australian Market*. Journal of Accounting and Economics, 6, 133-151.
- Fooladi, M., & Shukor, Z. A. (2012). *Board of Directors, Audit Quality and Firm Performance: Evidence from Malaysia*. National Research & Innovation Conference for Graduate Students in Social Sciences., Istanbul, Turkey.
- González, S. J., & Garcia-Meca, E. (2014). *Does Corporate Governance Influence Earnings Management in Latin American Markets?*. Journal of Business Ethics, 121(3), 419-440.
- Gulzar, M. A., & Wang, Z. (2011). *Corporate Governance Characteristics and Earnings Management: Empirical Evidence from Chinese Listed Firms*. International Journal of Accounting and Financial Reporting, 1(1), 133-151.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Gray, R., Kouhy, R., & Lavers, S. (1995). *Constructing a Research Database of Social and Environmental Reporting by UK Companies*, Accounting, Auditing & Accountability Journal, 8(2), 78-101. DOI 10.1108/09513579510086812
- Gray R. H., Owen D. L., & Adams C. (1996). *Accounting and accountability, changes and challenges in corporate social and environmental reporting*. Prentice Hall, Hemel Hempstead.
- Hodgson, A., Lhaopadchan, S., & Buakes, S. (2011). *How informative is the Thai Corporate Governance Index? A financial Approach*. International Journal of Accounting and Information Management, 19(1), 53-79.
- Jensen, M., & Meckling, W. (1976). *Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure*. Journal of Financial Economics, 3, 305-360.
- Jensen, M. C. (1993). *The Modern Industrial Revolution, Exit, and the Failure of Internal Control Systems*. Journal of Finance, 48, 831-880.
- Jones, T. M., & Wicks, A. C. (1999). *Convergent stakeholder theory*. Academy of Management Review, 24:206-21.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1996). *The Balanced Scorecard: Translating strategy into action*. Boston: Ma, Harvard Business School Press.
- Kamran, K., & Shah A. (2014). *The impact of Corporate Governance and Ownership Structure on Earnings Management Practices: Evidence from Listed Companies in Pakistan*. The Lahore Journal of Economics, 19(2), 27-70.
- Karaca, S. S., & Eksi, I. H. (2012). *The Relationship between Ownership Structure and Firm Performance: An Empirical Analysis over Istanbul Stock Exchange Listed Companies*. International Business Research, 5(1), 172-181.
- Kamarudin, K. A., & Ismail, W. W. (2014). *The Risk of Earnings Quality Impairment*, Social and Behavioral Sciences, 145, 226 - 236.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Koufopoulos, D., Zoumbos, V., Argyropoulou, M., & Motwani, J. (2008). Top Management Team And Corporate Performance: A Study of Greek Firms. *Team Performance Management*, 14(8), 340–363.
- Lam, T. Y., & Lee, S. K. (2008). *CEO Duality and Firm Performance: Evidence from Hong Kong*. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*, 8(3), 299 - 316.
- Lebas, M. (1995). *Performance Measurement and Performance Management*. *International Journal of Production Economics*, 41(1–3), 23–35.
- Li, Y.-Y., Hsu, A.-C., & Liu, Y.-C. A. (2013). *Earnings Shortfalls, Earnings Management, and Corporate*. *Banking and Finance Review*, 41-60.
- Ilaboya, O. J. & Obaretin O. (2015). *Board Characteristics and Firm Performance: Evidence from Nigerian Quoted Companies*. *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*, 4(1). 283 – 290.
- Imen, K. (2007). *Corporate Governance: Measurement and Determinant Analysis*. *Managerial Auditing Journal*, 22(8), 740-760.
- Inaam, Z., Khmoussi, H., & Fatma, Z. (2012). Audit Quality and Earnings Management in the Tunisian Context. *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, 2(2), 17 - 33.
- Issa, S. (2008). The Impact of External Audit on the Operation of Earnings Applied Study. *Journal Faculty of Commerce Scientific research*, 45(2), 1-47.
- Malik, M., Wan, D., Ahmad, M. I., Naseem, M. A., & Rehman, R. U. (2014). Role Of Board Size in Corporate Governance and Firm Performance Applying Pareto Approach, Is It Cultural Phenomena? *The Journal of Applied Business Research*, 30(5), 1395-1406.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Mahadeo, J. D., Oogarah-Hanuman V. & Soobaroyen T. (2011). *A Longitudinal Study of Corporate Social Disclosures in a Developing Economy*. Journal of Business Ethics.
- Merriam, S.B. (2002). *Introduction to Qualitative Research*, Retrieved from http://stu.westga.cdu/bthibau1/MEDT9208484_9620_Bayler/introduction_to_qualitative_research/introduction_to_qualitative_research.pdf.
- Neely, A. (2005). *The Eution of Performance Measurement Research – Developments in the Last Decade and a Research Agenda for the Next*. International Journal of Operations & Production Management, 25(12), 1264 -1277.
- Nik Ahmad, N. N. & Sulaiman, M. (2004). *Environmental disclosures in Malaysian annual reportic*. A legitimacy theory perspective, International Journal of Commerce and Management, 14(1), 44 -58.
- OECD. (2015). *Principles of Corporate Governance*. Paris: OECD.
- Okolie, A. O., & Izedonmi, F. O. (2014). *The Impact of Audit Quality on the SharePrices of Quoted Companies in Nigeria*. Research Journal of Finance andAccounting, 5,(8), 150-166.
- Palmrose, Z.-V. (1988). *An Analysis of Auditor Litigation and Audit Service Quality*. The Accounting Review, 63(1), 55 -73.
- Pouraghajan, A., Yadollahzadeh, N. A. Emamgholipour, M., & Mansourinia, E. (2013) *The Effect of Audit Quality on Earnings Management: Evidence from Iran*. International Journal of Basic Sciences & Applied Research, 2 (4). 399 -404.
- Ratanajongkol, S., Davey, H., & Low, M. (2006). *Corporate social reporting in Thailand The news is all good and increasing*. Qualitative Research in Accounting & Management, 3(1), 67-83. DOI 10.1108/11766090610659751.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- R.Edward Freeman. (1984). *Strategic Management. A Stakeholder Approach*. Marshfield, MA: Pitman.
- Reddy, Y. K. (2009). *The Ethics of Corporate Governance: An Asian Perspective*. International Journal of Law and Management, 51(1), 17 – 26.
- Reyad, S. M. (2013). *The Role of Auditing Quality as a tool of Corporate Earnings Quality. Evidence from Egypt*. International Management Review, 9(2), 83 -93.
- Rose, S., Spinks, N., & Canhoto, AL. (2015). *Quantitative content analysis, Management Research*. Retrieved from http://documents.routledge-interactive.s3.amazonaws.com/9780415628129/Chapter962069620-9620Quantitative9620content%620analysis9620final_edited.pdf.
- Rylková, Ž. (2015). *Measurement of Business Performance in Relation to Competitors*. Economics and Management, 7(2), 13-19.
- Samaduzzaman, M., Zaman, F., & Quazi, Z. (2015). *Literature Review on Corporate Governance. Structure and Performance in Non-Financial Firms in Bangladesh*. Asian Journal of Finance & Accounting, 7(1), 96 -104.
- Santos , J. B., & Brito, L. A. (2012). *Toward a Subjective Measurement Model for Firm Performance*. Brazilian Administration Review, 6, 95 -117.
- Sayari, S., Omri, A., Finet, A., & Harrathi, H. (2013). *The Impact of Earnings Management on Stock Returns: The Case of Tunisian Firms*. International Research Journal of Accounting and Auditing, 1(1), 7 -21.
- Shen, C.H., & Chih, H.-L. (2007). *Earnings Management and Corporate Governance in Asia's Emerging Markets*. Corporate Governance An International Review, 15(5), 999 -1021.
- Shailer, G. (2004). *An Introduction to Corporate Governance in Australia*. Sydney: Pearson Education Australia.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Singh, D. A., & Gaur, A. S. (2009). *Business group affiliation, firm governance , and firm performance: Evidence from China and India*. *Corporate Governance: An International Review*, 17 (4), 411-425.
- Tepalagul, N., & Lin, L. (2014). *Auditor Independence and Audit Quality: A Literature Review*. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 30 (1), 101 -121.
- Thoopsamut, W., & Jaikengkit, A. (2009). *Audit Committee Characteristics, Audit Firm Size and Quarterly*. *Oxford Journal*, 8(1), 3 -12.
- Thanatawee, Y. (2014). *Institutional Ownership and Firm Value in Thailand*. *Asian Journal of Business and Accounting*, 7(2), 1 -22.
- Tuli , K. R., & Bharadwaj, S. G. (2009). *Customer Satisfaction and Stock Returns Risk*. *Journal of Marketing*, 73 (November) ,184 –197.
- Ugbede, O., Lizam, M., & Kaseri, A. (2013). *Corporate Governance and Earnings Management: Empirical Evidence from Malasin and Nigerian Banks*. *Asian Journal of Management Sciences & Education*, 2(4), 1 -21.
- Usman, S. H. & Yero, J. I. (2012). *Ownership Concentration and Earnings Management Practice of Nigerian Listed Conglomerates*. *American International Journal of Contemporary Research*, 2(7), 157 -171.
- Wang , W. (2014). *Independent Directors and Corporate Performance in China: A Meta-empirical Study*. *International Journal of Business and Management*, 2(3), 145-171.
- Wahla, , K.-U. -R., Shah, S. A., & Hussain, Z. (2012). *Impact of Ownership Structure on Firm Performance Evidence from Non-Financial Listed Companies At Karachi Stock Exchange*. *International Research Journal of Finance and Economics*, 84, 6 –13.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Wiralestar. (2015). *Board of Commissioners' Characteristics Toward Financial Reporting Quality: Non-Financial issuers List in Indonesia Stock Exchange*. International Journal of Applied Business and Economic Research, 13(8), 6619 –6627.
- Xie, J., & Fukumoto, Y. (2013). *A New Finding for Coporate Board Size Effects : Evidence from Japan*. The Singapore Economic Review, 58(4), 1-12.
- Yaşar, A. (2013). *Big Four Auditors' Audit Quality and Earnings Management: Evidence from Turkish Stock Market*. international Journal of Business and Social Science, 4 (17),153 - 163.
- Yoon, S., Miller, G., & Jiraporn, P. (2006). *Earnings Management Vehicles for Korean*. Journal of International Financial Management and Accounting, 17(2), 85-109.

ไม่มีเนื้อหาจากต้นฉบับ

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ นามสกุล นางสาวสุกัญญา สดชื่น
วัน/เดือน/ปีเกิด 14 สิงหาคม 2516
ภูมิลำเนา 99/408 หมู่ 5 หมู่บ้านศรีจักร 7 แขวงบางบัวทอง เขตบางบัวทอง
จังหวัดนนทบุรี 11110
ที่อยู่ปัจจุบัน 198/57 หมู่ 6 หมู่บ้านเดอะไพร์ม แขวงบางบัวทอง เขตบางบัวทอง
จังหวัดนนทบุรี 11110

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
บริหารธุรกิจบัณฑิต	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	2555

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
1873 ถนนพระรามที่ 4 แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

